БЛАГОВІСНИК

1. 2018

Тема номера:

Як знайти своє покликання?

Боюся мертвим жити

Бог продовжує душі спасати, —
Ворог хоче їм небо закрити.
Я з Христом не боюсь помирати,
Та боюсь над усе мертвим жити:

Бути черствим, байдужим до всього,
Не іти, а на місці стояти,
Без живої надії на Бога
Релігійним і набожним стати;

І, звернувши з дороги прямої,
Засинати в турботах щоденних,
Нудьгувати без віри живої
В храмі Божому серед спасенних;

Залишити любов свою першу,
Не живучи по Божому Слову,
І, отримавши білу одежу,
Легковажно заплямити знову.

Я не хочу лиш тільки формально
Віддавати Христу поклоніння,
І бездушно, хоча й ідеально,
Сповіщати про Боже спасіння.

Хочу силу відчути душею
І до ближніх любов'ю горіти,
Йти вперед і любов'ю своєю
Всі холодні серця обігріти.

Я боюся духовної смерті.
Загубитись в гріховному світі,
А з Христом не боюся померти —
Страшно мертвим для Господа жити.

Олександр ВОЙТИЦЬКИЙ

Тема номера:

Як знайти своє покликання?

У номері:

2 *Денис ПОДОРОЖНИЙ.* Сім істин про покликання

6 *Сергій ВІТЮКОВ.* Ні — духовному безпліддю!

9 *Дмитро ДОВБУШ.* Три грані покликання

14 *Юрій ВАВРИНЮК.* Серце під прицілом

19 «Менше ілюзій — більше праці!» (Служителі — про покликання)

22 Іван Онищенко: перший український штундист

25 Наше інтерв'ю. Михайло Паночко

28 Духовні університети молодого лікаря. Свідчення Сергія Скоропляса

30 *Едуард СІВЕЦЬ.* Вплив інформації на духовний розвиток

33 *Михайло МОКІЄНКО.* П'ятидесятницька ідентичність

36 Представляємо Чернівецьке об'єднання

41 Виникнення п'ятидесятницького руху на Буковині

43 Іван Мунтян: «Кожен на своєму місці може служити Господу!»

45 *Біллі ГРЕМ.* Суспільні обов'язки християнина

48 Поетична сторінка. Володимир Сад

50 Віктор Назарчук: «Моя життєва позиція — просто йти за своїм покликанням»

54 Новини Української Церкви ХВЄ

У номері використані фото Юрія Вавринюка, архіву журналу «Благовісник» та інтернет-ресурсів

Благовісник

Щоквартальне видання
Української Церкви Християн Віри Євангельської

№ 1 (99) 2018

Редколегія журналу:
М. Паночко, М. Синюк, В. Онищук,
Є. Мельничук, Є. Абрамович, В. Паламарчук,
О. Міцевська, В. Мартинюк,
Д. Довбуш, Ю. Троць

Головний редактор: Юрій ВАВРИНЮК

Адреса редакції:
вул. Вороніхіна, 14а, м. Луцьк, 43012

Телефони:
(0332) 25-44-06
098 83 27 611,
E-mail: blagovis@gmail.com

www.blag.org.ua

Розрахунковий рахунок
26000232440001, МФО 303440
в КБ "Приватбанку" м. Луцьк, код 23253886
Отримувач: РХЖ Благовісник

Свідоцтво про реєстрацію КВ № 3574 від 30.11.98

Над номером працювали:
Віктор МОКІЙЧУК, Ольга МІЦЕВСЬКА,
Василь МАРТИНЮК, Володимир ШОЛОМ,
Наталія КОРНІЙЧУК, Дмитро ДОВБУШ

Представник журналу в Канаді:
Anatoliy Koren, 1764 Dingman Dr.
London, ON, N6N107 Canada
тел. (519)685-99-88

ЕСТЕРО друкарня

Друк: ПП "Естеро"
тел. 068 22 62 444
e-mail: 645740@mail.ru

Наклад 2200 примірників

При передруку посилання на «Благовісник» обов'язкове.
Редакція не завжди поділяє думки авторів матеріалів, що друкуються.
Надіслані матеріали не рецензуються і назад не повертаються.

Тема номера

Сім істин про покликання

Нині для багатьох поняття «бути віруючим» і «слідувати за Христом» перетворилися в дотримання певних традицій або форм. Дуже багато людей вважають, що вірять у Бога з дитинства. Проте перед кожним залишається відкритим питання: «Навіщо ми живемо?» Люди можуть відповідати по-різному: щоб виховати онуків, щоб вступити до інституту й щоб закінчити його, щоб посадити дерево, щоб побудувати будинок, щоб народити дітей! Усі ці речі хороші, але їх не можна вважати сенсом життя. Тому що досягнення таких цілей подібне до бажання дійти до горизонту — скільки до нього не наближайся, він усе одно буде попереду.

Якими б не були наші потреби й бажання — праведні або навіть неправедні, глобальні або локальні, альтруїстичні або егоїстичні, ми не можемо, визначити сенс свого життя самі, у відриві від Того, Хто нас створив. Сенс нашого життя ніяк не може бути замкнутим на якихось наших розумінні чи амбіціях, на наших бажаннях або потребах. Є безліч речей, яких ми насправді потребуємо. Ми повинні прагнути до того, щоб їх досягти, але життєвою метою вони стати не можуть.

Відповідь про сенс життя має лише його Автор

Внутрішня порожнеча супроводжує життя людини, яка не знайшла свого покликання в Богові. Коли ми народжуємося в цей світ, то кожен з нас має певне покликання, певне призначення – те, що ми повинні зробити протягом життя. Ми хочемо рівнятися на мужів Писання. Вони мали у своєму житті мету. Вони не тільки знали, що покликані Богом, але знали також про своє призначення. У Біблії ми можемо знайти підтвердження, що Бог знає покликання кожної людини, коли та тільки зачата. У першому розділі Книги пророка Єремії ми читаємо, що Бог каже пророкові: «Ще поки тебе вформував в утробі матерній,

Я пізнав був тебе, і ще поки ти вийшов із нутра, тебе посвятив, дав тебе за пророка народам!» (Єр.1:4,5). Виходить, що задовго до народження Єремії Бог покликав його на пророче служіння. Чи означає це, що Єремія став пророкувати, як тільки народився? Або чи означає, що він виявив своє покликання в ранньому дитячому віці? Ні, звичайно ж. Справа в тому, що для того, щоб людина ввійшла у своє покликання, яке Бог їй визначив, потрібно пройти певний шлях.

Коли в церквах учать про покликання, більшість віруючих болісно міркує: «Хто я? Апостол чи пророк?» Це схоже на вагання дітей, які ніяк не можуть визначитися з майбутньою професією: ким бути — космонавтом чи президентом. Насправді, є набагато більше всього, ніж те, що у всіх на устах. Час дитинства минає, і люди розуміють, що не всі покликані бути пророками, не всі апостоли, не всі вчителі. Покликання в кожного індивідуальне. Доля в кожного своя. У цьому відкривається Боже різноманіття. Для кожного народженого на цій землі є геніальний Божий план.

Тисячі християн просто ходять до церкви щонеділі, сидять там, а потім ідуть. І називаються вони «прихожани». Член тіла Христового — це щось більше, ніж просто прихожанин церкви. Член тіла Христового подібний органу в людському організмі. Кожен член в організмі має своє призначення. І немає жодного непотрібного. Якщо людина знає, що вона покликана, то буде намагатися дізнатися — до чого. Якщо ж людина навіть не здогадується, що в Бога є для неї якийсь особливий план, то життя її буде подібне до човна без весел і без мотора — кудись хвилею приб'є.

Усі покликані, але не всі знають, у чому полягає їхнє покликання. Але фактом є й те, що ніхто, крім вас самих, не зможе в цьому розібратися. Пастор і старші служителі не можуть знати про Боже призначення для кожного в церкві. Якщо хтось ще не визначився зі своїм покликанням, це не означає, що його нема. Є кілька рекомендацій, які я хочу запропонувати тим, хто насправді хоче знайти своє призначення й виконати його.

Принципи покликання

1. Невідмінність

«Бо дари й покликання Божі невідмінні» (Рим.11:29). Деякі тлумачать цей уривок із Писання так: «Навіть якщо я не правий, навіть якщо я піду від покликання, але якщо воно від Бога, то все одно все відбудеться». Невже хтось думає, що Бог насильник над нашою волею, що, незважаючи на наші рішення, Він все одно змусить нас зробити те, що хоче? Це не правильне тлумачення. Наявність покликання не означає, що воно здійсниться в будь-якому випадку. Справа в тому, що це покликання невідмінне, воно не змінюється і не скасовується, але людина сама може наробити дурниць або відмовитися від нього. Багато людей сьогодні, як і біблійний Йона, знають своє покликання й намагаються від нього ухилитися. Покликання в житті Йони було навіть тоді, коли той не хотів його виконувати. Бог не відміняв і не змінював цього покликання. Іноді люди думають: «Я не хочу цього робити. Може, і Бог передумав доручати це мені». Але Бог так не вважає, тому що написано, що покликання невідмінне. Люди найчастіше самі бувають причиною того, чому невідмінне покликання не виконується в їхньому житті.

2. Віра

«Вірою Авраам, покликаний на місце, яке мав прийняти в спадщину, послухався та й пішов, не відаючи, куди йде» (Євр.11:8). Є велика різниця між вірою й знанням. Люди думають, що якщо вони покликані, то Бог повинен заздалегідь їм покроково відкрити весь життєвий шлях. Але у виконанні свого призначення ми не можемо обійтися без віри. У покликання люди входять вірою. Ніколи не буває так, що одночасно відкриваються всі двері й усе дається нам легко й просто. Є моменти, коли тільки крок віри й потрібен. Покликання й віра нероздільні. Багато з тих, хто став на колію служіння й пройшов якісь складні віхи в своєму служінні, якби знав про все заздалегідь, напевно б, не погодився на це. Але коли щось раптово приходить у наше життя, уже немає часу лякатися, ми молимося і бачимо Божу допомогу. Ми можемо іноді проходити через дуже важкі моменти, але на кожному етапі Бог дає нам надприродну підтримку, благодать, зміцнення, завдяки яким ми можемо все пройти.

Без віри догодити Богові неможливо. Є безліч речей, які ми можемо не розуміти, проте робимо. На те вона й віра.

3. Підготовка

Деякі люди дуже хвилюються, що через 3-4 роки після увірування їх Бог усе ще не використовує. Але велике покликання починається з великої підготовки до нього. Згадайте людей Божих, людей Писання, які досягли великих висот. Мойсей, виводячи ізраїльський народ із Єгипту, не був вісімнадцятирічним хлопцем. Спочатку він прожив 40 років у Єгипті, а потім ще 40 років пас овець у пустелі. Коли йому виповнилося 80 років, Бог став говорити з ним. Як ви думаєте, чи був він покликаний від початку? Був. Проте він не увійшов у своє покликання одразу ж. Він спробував щось зробити заради свого народу своїми силами в 40 років, і це закінчилося тим, що йому довелося стати вигнанцем. Але до 80 років характер Мойсея вже дозрів, пустеля загартувала його. Гордість єгипетська відійшла. І коли Бог покликав його пасти овець Божих, то він був до цього готовий.

Подивіться на життя Йосипа. Бог приготував його до служіння через неприємні обставини в його житті. Багато чого про своє покликання ми можемо знати заздалегідь і свідомо готуватися до цього. Щось інше Бог готує в нашому житті Сам, а ми можемо до певного часу не усвідомлювати цього.

Наприклад, апостол Павло народився римським громадянином, був фарисеєм, знав закон, знав дві мови — іврит і грецьку. Надалі в його служінні все це дуже знадобилося. Але він не вивчав все це спеціально, щоб стати апостолом Ісуса Христа.

Якщо людина покликана кимось стати, це ще не означає, що вона вже цим є. Так було в житті Давида. Отримавши помазання, Давид не пішов скидати Саула, він повернувся до овець. Він нічого не зробив, щоб щось змінити, тому що знав, що якщо помазання єлеєм було від Бога,

то треба бути просто слухняним Йому, а царство прийде у відповідний час.

4. Час

Кожен у житті має час, який визначає його входження в призначення. Такі моменти не можна упускати. Коли я говорю про час, то не маю на увазі тривалих періодів. Я говорю про час, як про момент (віху). Є доленосні віхи, є розвилки, на яких багато вирішується. Є в нашому житті моменти, коли нам потрібно приймати якісь кардинальні рішення. Бог створює такі обставини, що ми не можемо відмовитися від прийняття рішення. Хтось сидить на валізах, щоб їхати на заробітки, і в цей час Бог промовляє йому: «Стій, Я тебе не посилав туди, не хочу, щоб ти їхав». Тоді людина може сперечатися з Богом, пояснюючи Йому, як багато грошей він може заробити, якщо поїде. Але якщо Бог каже, що не посилав, то Він не змінює Свого рішення, не зважаючи ні на які вмовляння.

Люди можуть триматися за свій бізнес, за своє становище, посаду, зв'язки або ще за щось. Але в житті кожного будуть часи, коли Бог поставить на різні шальки терезів покликання і... все інше. При всьому цьому Бог може все зберегти, нічого в нас не відбираючи, але тільки якщо ми Йому слухняні. Є момент, коли треба прийняти рішення — бути слухняним або свавільним. Це питання нашої волі — зробити те, що Бог сказав, чи робити те, що нам чи хочеться. І цього не можна відкласти, потрібно приймати рішення, бо настав час.

Так було в житті Єлисея, коли Ілля просто кинув на нього свій плащ. Єлисею потрібно було прийняти рішення, щоб іти за Іллею. А в нього було поле, були працівники, було дванадцять пар волів. Єлисей зумів прийняти правильне рішення.

Ісус також кликав нас на служіння. Хтось знаходив відмовки й не йшов за Ним, а Його учні залишили все й пішли.

Я не можу остаточно підтвердити це з богословського або доктринального боку, але мені здається: якщо людина проігнорує ці віхи, не прийме вчасно правильного рішення, потім їй буде важко все відновити. Деякі можливості не повторюються ніколи.

5. Ціна

Ми ніколи не увійдемо в покликання, не бажаючи платити за це ціни. Шлях в небесне призначення встелений нашими жертвами. Ісус заплатив за нас високу ціну, і якщо ми платимо ціну за своє покликання, то тим самим показуємо, наскільки ми дорожимо Його волею. Якщо людина нічим не хоче поступитися заради того, щоб бути слухняною Богу: ні грошима, ні насолодами, ні якимись іншими речами — це багато про що говорить. Якщо людина хоче й до Царства Небесного належати, і на землі жити на догоду плоті й світу, то ні про яке покликання не може йтися. Усе починається з жертви — і жертвою все закінчується. Ми жертвуємо гордістю й амбіціями — це хороша жертва. Ми жертвуємо своїм егоїзмом, бо інакше не зможемо увійти в покликання. Ми жертвуємо своїми особистими мріями й планами заради Божих планів щодо нас, бо інакше не можливо увійти в покликання.

У питанні входження в покликання в кожного буде момент прийняття рішення, коли треба робити вибір. Одного разу від Авраама Бог попросив найдорожче — принести в жертву сина. Бог ніколи ні від кого не просив такого, тільки в Авраама, бо син був найдорожчим для нього. Але й у нашому житті можуть бути особисті «дітища» (наприклад, хобі, інтереси, робота). Якщо людина так присвячена роботі, що перестає молитися, читати Боже Слово, приділяти час Богу у своєму житті, то вона перестаралася, їй потрібно зупинитися або Бог її зупинить.

У житті кожного є моменти, коли потрібно чимось жертвувати. І кожен знає, від чого саме йому потрібно відмовитися. Коли ми хочемо виконати Христове покликання, нам доведеться заплатити цю ціну.

6. Діла

Велике покликання завжди починається з вірності в малих справах: «Хто вірний у найменшому, — і у великому вірний. А хто несправедливий у найменшому, — і у великому несправедливий... І коли ви в чужому не були вірні, — хто ваше вам дасть?» (Лк.16:10-12). Хтось може заявити: «Моє покликання бути великим апостолом». Можливо, це й так. Ким би ми не були покликані, ми не можемо стати ними в одну мить. Людина не може бути ледарем і при цьому одного разу стати директором заводу тільки по вірі. У Японії перш, ніж людину ставлять на високу посаду, вимагають, щоб вона якийсь час попрацювала на кожній дільниці виробничого процесу. Інакше вона не зможе керувати, якщо не знатиме всієї кухні. Керівник не може бути просто теоретиком, він повинен бути практиком. Як ми можемо увійти у велике покликання, якщо не робили нічого малого. Як людина може мріяти про те, щоб бути опікуном великої кількості народу Божого, щоб досягати багатьох, якщо сама не може бути слухняною в малому, якщо вона в малому невірна? Якщо вона не хоче служити невеликій кількості людей, то не варто мріяти про щось велике. Така людина не зможе увійти в покликання. Покликання буде (дивіться пункт перший), але через неготовність виконати його однією людиною, Бог введе в цю справу когось іншого.

7. Етапність

Дуже часто, перш ніж увійти в покликання, потрібно навчитися допомагати рухатися в покликанні тим, хто йде попереду. Потім Бог обов'язково підніме ще когось, хто підтримає вас. Коли пророк Ілля покликав Єлисея на служіння, той залишив усе й пішов слідом. Прийшов час, коли Ілля знав, що Господь забере його, і тому він просив Єлисея залишити його, не ходити більше за ним. А Єлисей на це відповідав: «Живий Господь, і жива душа твоя, не залишу тебе». Він прийняв рішення служити Іллі, поки живий Господь і живий Ілля. Він міг би сказати: «Я вже сам можу вважатися пророком. Я був при Іллі, навчився від нього і пішов від нього, коли той сам мене попросив». Але Єлисей

вважав своїм обов'язком служити Іллі, поки той живий. Багато людей підходили до нього й говорили, що Бог забере його пана на небо. Це були розумники, які мали одкровення й говорили правильні речі, але не успадковували помазання Іллі.

Як багато таких людей сьогодні, які отримують правильні одкровення, але не виконують їх, і тому не бачать всієї слави Божої. Коли Ілля запитав Єлисея, що він хоче, той просив подвійного помазання. І хоча для Іллі таке прохання здалося надмірним, Бог відповів на бажання Єлисея. Господь завжди знаходив і використовував людей, готових не «просувати» себе, а підтримувати й допомагати комусь іншому. Будьте вірними в тому, щоб допомагати входити в покликання комусь, хто йде попереду. Потім Бог обов'язково підніме тих, хто підтримає вас.

Згадайте всі останні настанови Павла, коли він готувався йти «з арени». Він увесь час згадує про Тимофія, і зовсім не тому, що Тимофій був найрозумнішим або найдуховнішим, або найобдарованішим. У Посланні до филип'ян, 2:22, Павло говорить: «...він, немов батькові син, зо мною служив для Євангелії». Він не шукав свого. На його місці хтось міг би сказати: «Я втрачу свою особистість, у мене не буде мого особистого «почерку» в служінні». Але служачи комусь, зовсім не обов'язково втрачати свою особистість, але обов'язково потрібно втратити свою гордість, амбіції і егоїзм. Це Божий принцип — сьогодні треба бути Єлисеєм, який служить Іллі, а завтра ви зможете стати Єлисеєм, на якого впав плащ із подвійним помазанням. Сьогодні ти Тимофій, слухняний учень Павла, який робить усе, що йому кажуть. А завтра ти можеш стати єпископом над таким великим містом, як Ефес.

Є певні принципи, знаючи й виконуючи які, людина ввійде у своє покликання. Нехтуючи цими принципами, можна так ніколи й не пережити всю повноту життя в Христі.

Денис ПОДОРОЖНИЙ

Як «віра» вбиває діла

«Але скаже хто-небудь: «Маєш ти віру, а я маю діла». Покажи мені віру свою без діл твоїх, а я покажу тобі віру свою від діл моїх» (Як.2:18).

Однією з ідей, вбитих мені в голову в період моєї християнської юності, була доктрина, що ми спасенні лише вірою, а не ділами. Протягом тривалої історії християнства щодо цієї простої істини велися палкі й часто неконструктивні дебати. Безумовно, ідея, що людина може спастися, здійснивши достатню кількість добрих діл (або навіть просто купивши індульгенцію), по суті стала однією з причин того, що в XVI столітті Мартін Лютер повстав проти римо-католицької системи, що привело до протестантської Реформації.

Відтоді суперечка щодо цього фундаментального питання знову й знову розгорялася всередині Церкви, нагадуючи коливання маятника, який відхилявся то в бік віри в одних групах, то в бік діл — в інших.

Однак дихотомія (послідовне розділення на дві частини — прим. ред.) віри й діл ніколи не була в Божому задумі. Щоб побачити єдність віри та діл у Писанні, нам варто поглянути лише на базовий текст, який підтверджує спасіння винятково вірою: «Бо спасенні ви благодаттю через віру, а це не від вас, то дар Божий, не від діл, щоб ніхто не хвалився» (Еф.2:8-9).

Для тих, хто робить наголос на вірі, відкидаючи діла, цей вірш видається незаперечним аргументом, однак достатньо лишень поглянути на наступний вірш — і ми зрозуміємо гармонію між вірою й ділами: «Бо ми Його твориво, створені в Христі Ісусі на добрі діла, які Бог наперед приготував, щоб ми в них перебували» (Еф.2:10).

Цей фундаментально важливий аргумент, якщо його розглянути в цілому, показує, що ми, безумовно, спасенні винятково вірою, і це — дивовижний дар люблячого Бога, однак наше спасіння має мету: звершувати добрі діла, які Бог, власне, і передбачив для нас наперед. Отже, ми спасенні через віру й спасенні для діл.

Ричард СТЕРНС

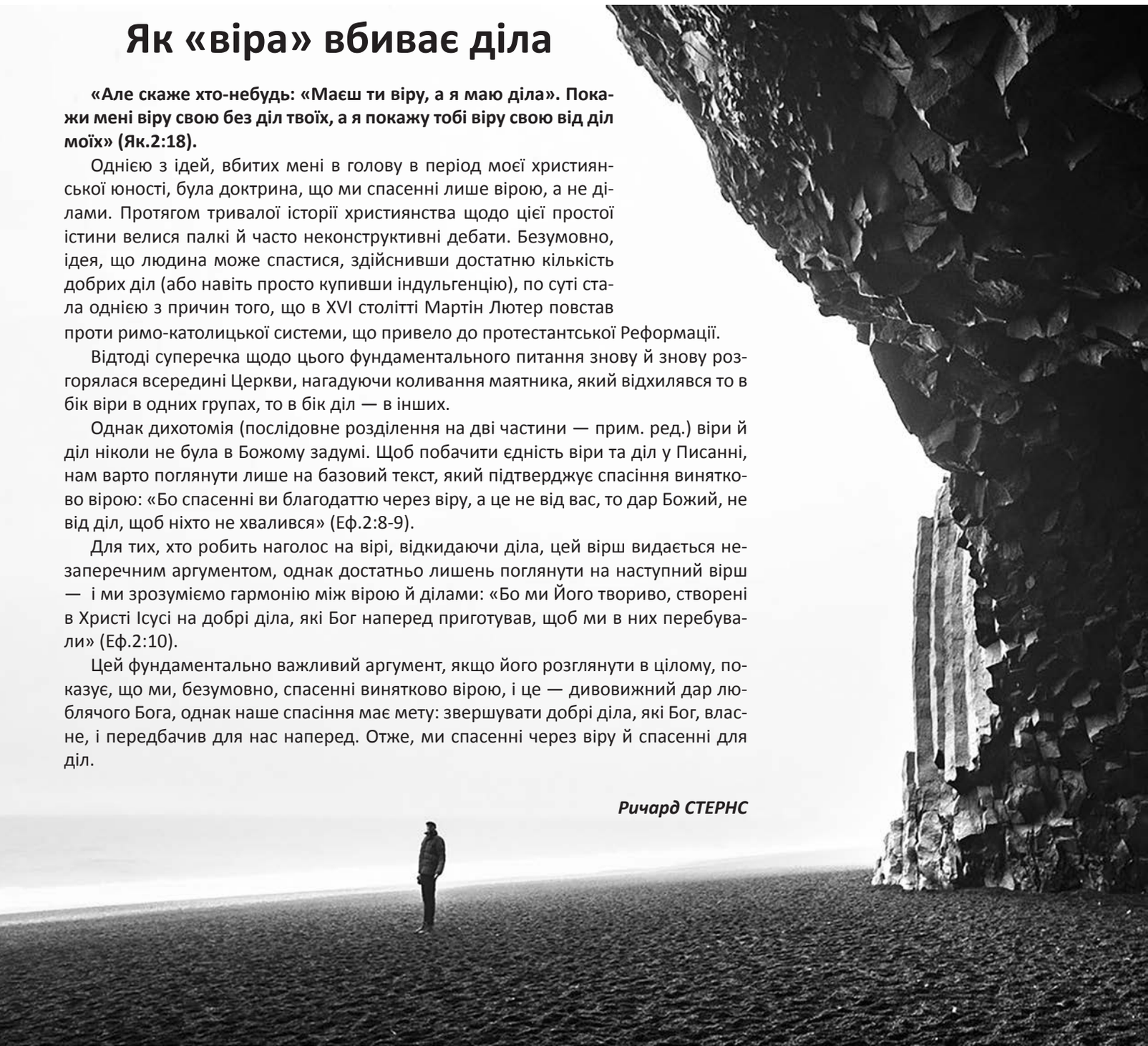

Ні — духовному безпліддю!

Є два дуже важливих питання, на які кожна людина повинна дати відповідь на землі: де і з ким вона буде проводити вічність і ким вона буде у вічності. Спасіння — це Божий дарунок від Христа. Нам потрібно лише прийняти цей дар. І після цього перед нами постає друге питання: ким ти будеш у вічності, якою буде твоя вічна нагорода? Це вже залежить від нас, це те, що ми робимо. І я вважаю, що саме цьому має приділятися особливо багато уваги в церкві.

У Біблії написано, що ми повинні приносити плід. Дехто каже: «Мені б лише потрапити в Царство, хоча б біля порогу...» Але, як на мене, це небіблійне розуміння. Давид промовляв такі слова, маючи на увазі, що краще бути біля порогу дому Господнього (тобто храму), ніж у наметах нечестя. Це правда. Але Біблія наполегливо запрошує нас не лише увійти в небесні обителі, а й отримати там повну нагороду. Апостол Іван застерігає: «Пильнуйте себе, щоб ви не згубили того, над чим працювали, але щоб прийняли повну нагороду» (2Ів.1:8). Це прославляє Христа на землі й нас радує навіки-віків.

Усі, хто живе на землі, постануть перед Судилищем Христовим. Ті, хто не прийняв Христа, постануть перед Ним як злочинці. А ті, які прийняли Його, постануть перед Богом, Який буде судити їх, як суддя в спортивних змаганнях, — щоб отримати нагороди. Правда, одні отримають їх, а інші — ні. Питання спасіння там не буде порушуватися, на нього потрібно дати відповідь на землі. На цьому суді буде вирішуватися, ким ми будемо у вічності.

І якщо людина вважає, що їй достатньо перебувати там як-небудь, десь біля порогу раю, то вона так і буде жити. Але якщо вона розуміє, що їй треба буде один на один постати перед вічним Богом, і боїться виявитися перед Ним «як головешка із вогню», то провадитиме життя зовсім по-іншому.

Ми зазвичай звикли оцінювати людину чи служіння за кількісними показниками, а Богові важливий внутрішній настрій серця, тому що плід починає проростати з внутрішнього стану серця. Тому плід, як на мене, — це внутрішня сутність, проявлена в ділах і вчинках, що дає досконалий результат. Звісно, зовнішні результати також важливі, але внутрішня сутність більш значима. Та справжнім плодом є той, який принесений у нашому житті через Духа Святого. Тому плодом я б назвав не окрему справу, не якийсь подвиг, а спосіб життя.

Я спостерігав за деякими робітниками. Вони готові служити, коли все складається добре. Але якщо раптом щось не так, вони одразу ж відмовляються від праці. Але вкорінена в Богові людина, яка живе під керівництвом Духа Святого, не залежить від обставин і приносить щедрі плоди, бо, як сказано в першому псалмі, завжди перебуває при потоках вод.

Ми часто вважаємо плодом служіння вміння співати, проповідувати. І це так — це плід тих людей, які роблять це. Це видима праця. Але переважна частина лю-

дей, яка приносить плід, робить це непомітно для інших, кожен на своєму місці. І це добре, тому що діла наші важливіші за слова. Але є щось важливіше від діл, навіть найбільших подвигів, — це наша любов. Тому найбільшим плодом, який ми можемо принести в нашому житті, — є здатність побудувати стосунки, що базуються на любові. Чи можна зробити добре діло, опираючись на погані мотиви? Звісно ж, ні. На цьому будується багато релігійних систем. Можливо, їхні вчинки й виглядають у людських очах як подвиг, а в Божих очах — це менше, ніж ніщо. Бо лише Бог знає стан серця й ті мотиви, якими воно керується.

Хочу вам зізнатися. Десь років п'ятнадцять тому я написав одну роботу на тему: «Виконай своє призначення». Працював над нею довго, десь близько року. Я записав, її змонтували, дизайнер розробив обкладинку — виготовили. Багато зусиль було докладено, і праця давалася дуже важко, але щось все-таки мені в ній не подобалося. Ми випустили одну маленьку партію, і тоді лише я зрозумів, що мені в ній не подобається. Тоді я сказав: «Знищте все, її не можна нікому давати». Знаєте, що мені в ній не сподобалося? Те, що я орієнтувався лише на людей, які служать у Церкві. І всі мої слова вели до того, що богослужіння — це те, що відбувається на церковній платформі, це те, що відбувається під час зібрання. Але в церкві служать від 10 до 20 відсотків людей. Богослужіння решти 80-90% — не на церковній території.

І коли мої співпрацівники, які вклали багато праці й грошей у проект, запитали мене, для чого зроблене викидати, я сказав: «Тому що це пригнітить маму біля плити й робітника біля верстата». Коли я зумію підготувати таке, що послужить і їм, тоді я те видам. І дотепер я не написав нічого на ту тему.

Тобто я зробив ту ж помилку, яку робили багато служителів переді мною. Я пішов заїждженою колією, кажучи: «Хочеш служити — йди кудись співати, щось проповідувати», Звісно, це правда. Хтось, можливо, і для цього призначений. Але Біблія говорить по-іншому. Я бачу це так: Бог поставив апостолів, пасторів, учителів, пророків, євангелістів, щоб удосконалювати святих на ***діло служіння.*** Якщо Бог покликав мене до одного з цих служінь, то моє завдання, щоб ви, мої слухачі, були сильними духовно. От і все. І на наших зібраннях ми лише вчимося щоденному богослужінню. Тобто на зібраннях ми повинні отримувати ті знання, які потрібні нам, щоб служити повсякденно Богові. І, вийшовши із зібрання, ми повинні сказати: «Ну все, тепер я знаю як, а далі — працювати!»

Як же знайти своє призначення в житті? Як виконати те, що хоче від мене Бог?

Єремія був дуже скромним сином священика. Коли Бог покликав його на служіння пророка, йому було 20 років — це дуже мало для такого серйозного служіння, особливо на той час. Єремія розгублений, він звертається до Бога й просить послати когось іншого. І Бог сказав йому: «Ще поки тебе вформував в утробі матерній, Я пізнав був тебе, і ще поки ти вийшов із нутра, тебе посвятив, дав тебе за пророка народам!» (Єр.1:5). Ви розумієте, що сказав Бог? «Єреміє, вже пізно щось змінювати. Ти вже давно був пророком. У Моєму серці ти був ще до свого народження». Тобто, я вважаю: щодо призначення, то ми вже народжуємося кимось. Потім ми чуємо заклик — і входимо або не входимо в це призначення. Але Бог, призначивши нас для чогось, і створив нас для цього призначення, наділивши нас сильними і, що не менш важливо, слабкими сторонами характеру, тому що часто сила — це наші особливі слабкості. Зауважте, я тут не говорю про пороки. Іноді ці слабкі риси — це найкращі риси для ефективного виконання нашого покликання. Інколи наші слабкості перевертають наше життя й спосіб мислення і дають можливість ефективно працювати. І Бог каже до Єремії, незважаючи на його відмовки: «Ти підеш до всіх, куди тільки пошлю Я тебе, і скажеш усе, що тобі накажу».

Бог приходить до Мойсея, і той сперечається з ним біля палаючого куща: «О Боже, пошли когось іншого!» Я вважаю, що коли людина надто рветься в бій — то вона ще не готова, але коли вона каже, що не готова, — то це найбільш готова людина для Божої праці. Але Мойсей знаходить свою слабкість: «Боже, Ти ж бачиш, що я погано говорю!» Здавалося б, для лідера такого масштабу, який покликаний надихати мільйони людей, це не дуже підходяща риса. Він би мав бути наділений неймовірною красномовністю! Але Бог запитує Мойсея: «Хто дав уста людині?», маючи на увазі, що Йому все підвладне. Потім робить руку то прокаженою, то здоровою; дає йому жезл, який перетворюється на змія і повертається до попереднього стану. І відходить, так нічого й не зробивши з мовою цього чоловіка.

Тому не шукайте відмовок, говорячи, що вам чогось бракує для служіння. Можливо, те, що є вашою відмовкою, вашою слабкістю, — це найкраще, що у вас є.

Я вірю, що ми обрані від створення світу. Покликані тоді, коли почули Його поклик. І послані кудись тоді, коли ми погоджуємося з наказом й виконуємо його. Але я боюся, що більшість людей так і не почули ні поклику, ні наказу. І люди не змогли реалізуватися, тому що не знали, з чого почати. А починати треба з найпростішого.

Тому найперше, що я б хотів сказати, — процвітайте на тому місці, де ви вже є. Будьте ефективні, служіть на тому місці, де ви є в даний момент. По-друге, використовуйте те, що ви маєте, але основне — використовуйте це як для Господа. У Посланні до ефесян ми знаходимо поради для різних груп людей щодо того, як їм слід поводитися. Діти повинні підкорятися батькам, батьки — не дратувати дітей, раби повинні слухатися своїх панів і працювати не про людське око, пани повинні гідно поводитися з рабами. Тобто ми можемо розпочати своє служіння Богові буквально з дитинства, служачи батькам.

Більшість рис, які потрібні навіть для великих служінь, формуються Духом Божим і досвідом, набутим під час служіння в чужому маєтку. Майже все батьківство корінням сягає синівства. І якщо є проблема в батьківстві, то її вирішувати треба в синівстві.

Діти з ранніх років повинні вчитися служити. Ми, батьки, не по-

винні виховувати їх капризними, свавільними та егоїстичними. Ми вбиваємо в них дух служіння, якщо лише потакаємо їхнім потребам і ніколи не висуваємо вимог. Навчіть дітей служити вам, хоча це не означає, що маємо їх перетворити на рабів. Але якщо ваш малюк може принести вам тапочки, коли це потрібно, то дозвольте йому це зробити. Покладіть на нього певну відповідальність. Так формується вірність в малому. А той, хто вірний у малому, буде вірним і у великому. Якщо ж людина не навчилася бути вірною в малому, то як можна доручити їй щось більше. І якщо людина невірна в чужому, то як довірити їй своє. Так говорить Христос, тому вчитися служити людям, вчитися бути слугою треба буквально з пелюшок.

Будьмо відвертими: кого ми сьогодні формуємо зі своїх дітей? Часто капризних, свавільних егоїстів, яким увесь світ все зобов'язаний, а вони — нікому нічого. І потім ми дивуємося, що вони служити не можуть. Ви думаєте, що якщо дівчинка не здатна підкорятися авторитету батька, то вона після шлюбної настанови одразу почне підкорятися чоловікові?

Тому передусім процвітайте на тому місці, де ви перебуваєте, служіть тим, що ви можете, і служіть недосконалим людям як Господу — великому й досконалому. Якщо у вас є батьки, послужіть їм, якщо у вас є поряд рідні — послужіть їм, тому що той, хто не служить своїм, той відрікся від віри й гірший від невірного. Служіння починається там, де ми зараз перебуваємо. Для цього не треба їхати в Індію, не треба отримувати особливих дарів. Ісус жодного апостола не покликав тому, що вони страждали від безділля. Він усіх відірвав від роботи: хтось гроші збирав, хтось сіті мив.

Чоловіки мають бути служителями домашньої церкви. І ці обов'язки вони повинні взяти на себе одразу ж після шлюбної церемонії. Жінки повинні служити своїм чоловікам як Господу. Ви пробували коли-небудь робити це? Віддавайте їм честь, це важливіше навіть від смачного борщу чи плову. Можна цілий стіл смакоти щодня готувати, але якщо ти в серці своєму ненавидиш чоловіка, якщо не поважаєш його — то все це марно. Жінки, які не дали своїм чоловікам пошани, — не дали їм нічого.

Звертаючись до батьків, Господь каже, щоб вони служили своїм дітям. Це служіння найбільш цінне для мене з усіх служінь, які я виконую. Якщо ви мрієте про велике служіння — добре робите, але якщо ви негідний батько, Бог не довірить вам великого, тому що ви його зруйнуєте.

У Посланні до ефесян апостол говорить про поведінку на роботі, звертаючись до рабів та панів. Згідно з цим, робітники повинні підкорятися своїм роботодавцям як Господу, «зо страхом і тремтінням у простоті серця вашого, як Христу!» (Еф.6:5), тим більше, якщо керівник — ваш брат у Господі. І це не лише має бути ззовні, як підлабузництво, не «тільки про людське око, немов чоловіковгодники, а як раби Христові, чиніть від душі волю Божу», яка полягає в готовності служити один одному. Мотиви стосунків набагато цінніші від справ, які ми робимо, а тим більше — від слів. Тому якщо ви кладете плитку — то робіть це, як у домі Бога, навіть якщо ніхто цього не помітить і не дасть вам премію, щоб, як писав апостол Павло до Тита, «Боже ім'я не зневажалося», а прославлялося вашим життям та ділами. Це є саме тим богослужінням, яке приємне Господу.

Про це апостол Павло далі пише так: «Служіть із зичливістю, немов Господеві, а не людям! Знайте, що кожен, коли зробить що добре, те саме одержить від Господа, чи то раб, чи то вільний» (Еф.6:7-8). Тут взагалі нічого не говориться про територію молитовного дому. Тут просто йдеться про рабів, які служать своїм панам.

У Біблії написано, що є люди, які в Самого Владики нарозхват, — це люди, які мають чисті серця, чисті мотиви. «Отож, хто від цього очистить себе, буде посуд на честь, освячений, потрібний Володареві, приготований на всяке добре діло» (2Тим.2:21). Тут не йдеться навіть про особливі дари, хоча я не применшую їхнього значення. Тут не сказано, що важливо, з чого ти сотворений і для чого призначений. Тут важливе те, чим ти наповнений. І від того, чим ти наповнений, залежить те, наскільки часто тебе братиме владика, щоб щось через тебе зробити.

Є люди, які кажуть: «Не знаю, що робити. Мене не беруть». А дехто не знає, куди б можна було втиснути ще одне служіння, яке їм пропонують. Знаєте, у чому секрет? У різному вмісті, у тому, що сповняє тих чи інших людей.

І ще одне: коли ми пускаємо в обіг якусь свою здібність, у нас відкриваються інші здібності. Я переконаний, що кожна людина наділена настільки величезним потенціалом, що треба важко працювати все життя, щоб хоч частину його використати. Я вірю в обдарованих людей, але вони рідкість. Але я не вірю в нездібних людей, просто дехто відкрив свій потенціал і використав його, їх називають талановитими. А дехто не зробив цього — і вважається не талановитим. Але ці таланти в них є, тільки ні вони самі, ні інші не змогли їх розгледіти.

Отже, робіть те, що можете, там, де ви є. І прагніть більшого, просіть Божого керівництва. Будьте чутливі до голосу Духа Божого. Будьте відкритими для потреб людей. І в якусь мить, коли вкотре будете молитися за служіння, ви зрозумієте, що вже давно його виконуєте, приносячи гарний плід для Господа.

Дерево приносить плід не для себе, а для інших. І від його плідності залежить його цінність. Іноді ми звертаємося з проханнями до Бога — і не отримуємо відповіді. Але мені здається, що Бог вряди-годи певною мірою обмежує Себе, даючи більшість Своїх відповідей людям через інших людей. І на багато потреб люди ще не отримали відповідей лише тому, що хтось ще не почув поклику від Бога відповісти на цю потребу. Моліться Богові так: «Господи, допоможи мені стати Твоєю відповіддю на чиюсь потребу!» І якщо ви будете щиро молитися, я впевнений, що Бог відкриє вам, хто потребує вашого служіння. Богові потрібні люди, готові служити іншим.

Сергій ВІТЮКОВ

Три грані покликання

Дмитро ДОВБУШ

Театр чи завод?

Пам'ятаю один недільний день, коли трапилося кілька накладок — і мені потрібно було у справах, пов'язаних зі служінням, перебувати в п'яти різних місцях майже одночасно… Звичайно, у тому була й моя вина, але подібні випадки майже завжди — наслідок бажання зробити більше роботи при нестачі відповідальних людей. Згадую, як у той день я стояв на зібранні й дивився на церкву — сотні потенційних проповідників, місіонерів, учителів недільних шкіл, більшість із яких прийшли сьогодні «просто послухати». Подумав тоді: якби кожен член церкви хоча б один вечір на тиждень присвятив якомусь служінню, то таких ситуацій, коли треба розірватися на п'ять частин, напевно, не виникало би взагалі.

Тут доречно поставити питання, яке я вперше почув на лекції Василя Попудника: «На що більше схожа ваша церква — на театр чи на завод?» Театр — це місце, куди приходять сотні глядачів, аби подивитися, як кілька десятків акторів виступають на сцені. Якщо вийде хтось із залу — це не матиме жодних наслідків, а от якщо щось станеться з одним із акторів — це буде серйозною проблемою для продовження вистави. Завод — це середовище, де кипить робота, де немає незадіяних, де кожен має своє місце й відповідальність. Більше того, якщо навіть одну людину забрати з налагодженої роботи конвеєра, це не тільки вплине на загальну результативність, а й може викликати збій у виробничому процесі.

Євангелія багато разів робить акцент на особистій відповідальності кожного християнина: «…буде виявлене діло кожного…» (1Кор.3:13), «…[суд Бога] кожному віддасть за його вчинками…» (Рим.2:6), «…тіло складене… у міру чинності кожного окремого члена…» (Еф.4:16), «кожному дається виявлення Духа на користь» (1Кор.12:7), «…кожному з нас дана благодать у міру дару Христового» (Еф.4:7), «Коли сходитесь ви, то кожен із вас псалом має, має науку, має мову, об'явлення має, має вияснення…» (1Кор.14:26). Церква, створена Ісусом Хистом, порівнюється з живим організмом, де важливий і необхідний кожен орган і член. Відтак, є вкрай нездоровою й неправильною тенденція до все чіткішого поділу на «священство» й «мирян», між якими іноді утворюється справжня прірва!

Для чого я живу?

Пам'ятаю, що перше бажання, яке виникло в мене після народження згори — служити. Я ще погано уявляв, чим саме, як, де… Але це було однією з першочергових потреб — як молитва й вивчення Божого Слова. Думаю, це природне прагнення «новонародженого» християнина — з почуття вдячності ділитися Божою благодаттю, бути корисним Богу й людям. Тож я відразу став включатися в служіння, і, мабуть, не буде перебільшенням сказати, що спробував себе практично у всьому — від недільної школи до хору, від проповіді до духовних проявів. Життя настільки було насичене релігійною діяльністю, що на тижні не бувало жодного вільного вечора, коли б я просто лишався вдома. Поїздки, євангелізації, молитви — усе це тривалий час здавалося звичним ритмом життя.

Але був момент, коли я зупинився — і на це було три причини. По-перше, зрозумів, що перенасичення служінням забирає в мене час, необхідний для особистого спілкування з Богом і праці над собою. Це той момент, коли Божа справа може стати ідолом і стояти вище за самого Бога. По-друге, я проаналізував

себе й мусив визнати, що маю не зовсім правильні мотиви. Мені подобалося бути «на виду», стояти за високою кафедрою, займати лідерську позицію. Певний відсоток нездорової амбіційності, мабуть, присутній у кожній людині, та все ж він, так би мовити, не повинен перевищувати допустимого рівня. І останнє — я усвідомив, що по суті перебуваю «скрізь і ніде», і відчув потребу знайти й присвятити себе конкретній сфері й меті.

Якщо говорити ширше, то питання власного призначення в якийсь момент постає перед кожною людиною, незалежно від рівня її релігійності. Щоправда, до відповідей доходять не багато хто. Але хіба є щось прекрасніше від того стану, коли ти знайшов «своє» — ту справу, у яку хочеться вкласти всі сили, здібності, ресурси? За яку готовий навіть померти! А з іншого боку — як сумно, коли людина не усвідомлює ні для чого живе, ні за що помирає... І особливо сумно, коли це стосується саме віруючих. Серед християн поширені такі абстрактні поняття, як «жити для Христа», «любити Бога»... Але все це — порожні слова, поки не конкретизуються в певній сфері й не матеріалізуються в певній дії. Інакше це схоже на віру без діл: «Ідіть з миром, грійтесь та їжте...» Ми служимо Христу, коли служимо людям. «Що зробили одному з найменших — зробили Мені...» — каже Божий Син.

Загалом тема покликання вириває людину зі стану «колективної віри», коли вона йде за Господом ніби «за компанію». І от ми всі йдемо одним великим стадом — не кращі й не гірші за решту, відвідуємо дім молитви, співаємо загальним співом, разом молимося... І тут хтось запитує: «А яке твоє покликання?» — «Ну... Як і в усіх — ходити на зібрання...» Але покликання не буває «як у всіх», воно завжди — індивідуальне. До нього приходять через пізнання самого себе — своїх здібностей, талантів, бажань. І через особисте пізнання Бога і Його волі. Більше того, нерідко покликання якраз змушує пливти проти течії, проти усталених традицій і понять.

Призначення — міф чи реальність?

Щоб почати пошук свого покликання, спершу потрібно повірити у власне призначення. Чому я народився саме таким? Моє тіло, характер, особистість — це випадковий набір генів моїх батьків, чи це сам Бог сотворив для конкретних цілей? «Ще поки сформував в утробі матері, Я пізнав був тебе, і ще поки ти вийшов із нутра, тебе посвятив і дав за пророка народам!» — каже Господь до Єремії. Особисто я вважаю, що Творець абсолютно кожній людині дав шанс, розвинувши закладені Ним таланти, виконати велике Боже призначення.

Якось я прочитав історію про вірменського спортсмена Шаварша Карапетяна, яка змусила ще більше замислитися над ідеєю призначення. Мова йде про багаторазового чемпіона світу з підводного плавання й випадок, який трапився з ним у вересні 1976 року. Здійснюючи тренувальну пробіжку дамбою через Єреванське озеро, 23-річний Шаварш став свідком автокатастрофи — тролейбус, переповнений людьми, злетів з дороги й упав у воду. Чоловік, не роздумуючи, стрибнув у водосховище й став рятувати людей. Зрештою з 92-х пасажирів завдяки спортсмену вижили 20, хоча він зумів витягнути набагато більше. Унаслідок тривалого перебування в брудній холодній воді й отриманих травм Шаварш Карапетян важко захворів, що практично поставило хрест на його подальшій спортивній кар'єрі... Набагато пізніше, коли експерти оцінювали цей епізод, усі зійшлися на думці, що тільки людина з такою фізичною підготовкою могла здійснити подібну рятувальну операцію.

Тільки уявіть собі: тролейбус падає у воду — і в цей самий момент по цій самій дамбі біжить чемпіон із підводного плавання... Він — найкращий у світі, по суті не було жодної людини на землі, яка могла б це зробити краще за нього. Нічого собі випадковість! А може, це й було призначення Шаварша Карапетяна — той момент, для якого він народився? Адже він зробив щось насправді велике, що не зрівняється з усіма золотими медалями й чемпіонськими титулами! А з іншого боку — чи зміг би він виконати волю Провидіння, якби не розвинув своїх атлетичних здібностей до професійного рівня?

Думаю, на землі є стільки роботи для Бога, що призначення знайдеться для кожного. От тільки виконати його зможе та людина, яка заздале-

10 запитань, які допоможуть зрозуміти своє покликання

1. Які твої сильні сторони? Що в тебе виходить найкраще?

2. Згадай 5 моментів у житті, коли ти був найщасливішим. Що ти робив у той момент? Від якої справи ти отримуєш задоволення?

3. Якби гроші для тебе не були проблемою, що б ти робив, на що б використав свій час?

4. Чим тобі подобалося робити в дитинстві? Ким ти мріяв стати?

5. До якого заняття тебе «тягне» після помилки або невдачі?

6. Кому ти «заздриш»? Чиє життя захоплює тебе?

7. Яким ти бачиш себе у своїй уяві через 10 років? Чи видно за твоїм календарем, хто ти?

8. Уяви, що хтось пише твою біографію після твоєї смерті. Яким би ти хотів бачити кінець свого життя? З чим у людей буде асоціюватися твоє ім'я?

9. Що в тобі помічають люди? Що в тобі хвалять? За що найбільше тобі дякують?

10. Чи є якась річ, про яку ти постійно думаєш, говориш? Чи є у твоєму серці біль про щось, який не залишає тебе?

гідь пізнає своє покликання й підготує себе.

Щастя й ефективність

Наступні дві речі, про які хочу сказати, напряму залежать від того, чи перебуває людина «на своєму місці», у своєму призначенні. Перша річ — це щастя. Дозволю собі поставити, на перший погляд, дивне запитання: як ви вважаєте, чи багато серед християн насправді щасливих людей? Так, ми звикли чути фрази на кшталт: «Прийди до Бога — і ти станеш найщасливішим на землі!» Але подивімося правді в очі: чи сваряться щасливі люди, чи ображаються, чи пліткують, чи перебувають у депресії? Точно, що ні… На мою думку, до щастя насправді не один крок, а два. Так, людина, яка навернулася до Бога — уже піднялася на першу сходинку до справжньої радості. Але, послухайте, сьогодні в церквах — безліч християн, невдоволених своїм життям! Чому? Тому що зупинилися й не піднялися на другу сходинку — усвідомлення свого призначення. Адже щастя — це реалізація своїх талантів, щастя — робити справу, яка в тебе виходить і приносить задоволення. Образно кажучи, якщо ти праска, а тобою забивають цвяхи — це не зробить тебе щасливим…

Ще одне запитання: як ви собі уявляєте рай? Величезна кількість людей думає, що рай — це місце, де можна буде нарешті виспатись. Де не потрібно буде нічого робити… Та коли Іван Богослов описує Небесне царство, ми бачимо безперервне служіння: «І спокою не мають вони день і ніч, промовляючи: Свят, свят, свят Господь, Бог Вседержитель, що Він був, і що є, і що має прийти!» Отже, рай — це не відсутність роботи, це заняття приємною справою! Беручи інтерв'ю в багатьох служителів, я чи не в кожного запитував, що робить їх щасливими, і відповіді були майже тотожними — найрадісніші моменти в усіх пов'язані саме з їхнім служінням.

Друга річ, яка залежить від перебування у своєму призначенні — ефективність. Пам'ятаю одне богослужіння — із тих, які молодь регулярно проводить по лікарнях. Майже всі приїхали туди після роботи або навчання, тому були не дуже підготовані. Спів не клеївся, декламатори збивалися, проповідники повторювалися… Після закінчення я запитав: «Як ви думаєте, що краще — провести служіння отак, як сьогодні, чи краще — один раз пропустити, підготуватися й прийти на наступний раз із якісною програмою?» А у відповідь почув: «Наша справа — сіяти, а результат — від Бога!» Так, можна засіяти зерном і заасфальтовану площу, тільки який у тому сенс? Дуже часто буває, що якість приноситься в жертву кількості, відповідальність за результат списується на Бога, а працівники не мають успіху, тому що займаються не своєю справою. От буває ж: дві людини роблять одну роботу, однаково викладаються. В одного — йде, а в іншого — ні…

«Тож біжу я не так, немов на непевне, борюся не так, немов би повітря б'ючи», — каже апостол Павло, наголошуючи, що результат — важливий, що служіння повинне бути ефективним: «Біжіть так, щоб одержали ви!» Загалом, результат певної діяльності залежить від двох моментів — від здібностей у даній сфері й прикладеної праці. Або по-іншому — від перебування у своєму призначенні й посвяти йому. Щоправда, наполеглива праця може компенсувати навіть нестачу таланту, у той час як справа, до якої покликаний, просто не може в тебе не виходити! Завершивши навчання на філологічному факультеті, я довгий час не міг знайти роботи за фахом, і мусив трохи працювати на будівництві. Можу собі уявити, як намучилися друзі, які брали мене підробляти. Мало того, що я нічого добре не вмів — так ще й дуже повільно вчився. Мені завжди було легше написати твір із української літератури, ніж виготовити заготовку на уроці трудового навчання. Так і в кожної людини — щось легко дається майже відразу, а щось — і зовсім не йде до рук. Очевидно, що й ефективність буде набагато вищою в першому випадку.

Ключ до покликання

Для візуалізації даної теми я завжди використовую великий залізний ключ невідомо від чого, якого знайшов серед старого мотлоху в підвалі. Я називаю його «Ключ до покликання». Уявімо собі, що існують такі собі двері, за якими знаходиться наше призначення. Їх відчинити можна ключем, кожен виступ якого ідеально підходить до заглибин у замку. Отже, нам потрібно в процесі свого життя методом спроб і помилок «випиляти» цей ключ. А він має три основні грані — про які й піде мова — і описав їх в одному із своїх листів апостол Павло:

«Коли ж Бог, що вибрав мене від утроби матері моєї і покликав благодаттю Своєю, уподобав виявити мною Сина Свого, щоб благовістив я Його між поганами, я не радився зараз із тілом та кров'ю, і не відправився в Єрусалим до апостолів, що переді мною були, а пішов я в Арабію, і знову вернувся в Дамаск. По трьох роках потому пішов я в Єрусалим… Потому пішов я до сирських та кілікійських країн. Церквам же Христовим в Юдеї я знаний не був особисто…» (Гал.3:15-22).

У цьому уривку апостол по суті розповідає про своє покликання, і це покликання має три компоненти — сфера служіння, місце служіння й час служіння. Розглянемо їх детальніше.

Грань №1: Сфера

Чи зустрічали ви людей, які роблять не те, що їм подобається, або змушені працювати не за тією спеціальністю, на яку вчилися? Пам'ятаю: у дитинстві часто дивився з батьками популярну на той час передачу «Поле чудес». Вона була особливою тим, що показувала певний соціальний зріз. Туди приїжджали учасники «з народу» з усього колишнього СРСР. У багатьох із них у буремні 1990-ті була цікава спільна риса. Коли ведучий запитував: «Хто ви за освітою?» і «Ким працюєте?», то дуже часто виявлялося, що вчитель торгує на ринку, а лікар перекваліфікувався на будівельника. Часто через обставини життя людина не може собі дозволити розкіш — працювати в улюбленій сфері. Та все ж покликання варте того, щоб за нього боротися!

При завершенні 11 класу мені дуже важко було визначитися з напрямком подальшого навчання. Так буває тоді, коли тебе цікавить все одночасно. А найпопулярнішими факультетами тоді були — юридичний і економічний. Тепер самому дивно згадувати, як, будучи повністю розгубленим, я подав документи разом із іншими на економіку — одну з найбільш далеких від мене сфер. На щастя, мені не вистачило буквально кількох балів, щоб потрапити на державну форму навчання, і я пішов навчатися на філологію, куди пройшов без проблем. Зрештою, зрозумів, що ця царина завжди була мені набагато ближчою, просто я не прислухався до власного серця. Та й важко було почути себе самого за неймовірною кількістю інформації, яка тоді проходила через розум.

Один із моїх викладачів якось сказав: «Якщо ви не хочете працювати, то виберіть собі роботу, яка вам подобається, і все життя відпочиватимете!» І справді, згадуючи період, коли довелося в пошуках заробітку перепробувати кілька зовсім нецікавих професій, можу зауважити, що кожного дня я йшов на роботу майже як на каторгу. Не через те, що було фізично важко, скоріше — морально, адже справа тим важче дається, чим менше вона приносить тобі втіхи. Тому, коли одного дня пролунав телефонний дзвінок і мене запросили на роботу в редакцію, я погодився без вагань — хоча, звичайно, переживав, чи справлюся. Пам'ятаю, як написав свою першу статтю, із завмиранням серця приніс її редактору, чекаючи швидше критики, ніж похвали. Яким же було моє здивування, коли він вирішив навіть зняти один із готових матеріалів, аби помістити мою писанину…

Наведений досвід дає мені впевненість у двох речах: по-перше, те, для чого ти призначений, завжди кликатиме тебе. І в цій сфері ти просто приречений на успіх. По-друге, і Божа воля в даному випадку найчастіше співпадатиме з твоїм справжнім бажанням. Бог не доручатиме людині те, що їй самій не подобається, адже тоді вона не зможе вкласти в працю душі. А робота, зроблена як-небудь, не потрібна ні Богу, ні самому працівнику.

Яскравий біблійний приклад людини, яка в певні моменти життя робила «не своє», — апостол Петро. Народжений бути «ловцем людей», цей чоловік весь час повертався до своєї земної професії — рибальства. І що ж? Подивіться, скрізь, де читаємо, як Петро ловить рибу, — у нього постійно не клює, аж поки Сам Господь не вказує, куди і як закинути сіть чи вудку. Коли ж апостол входить у своє покликання, здавалося б нічого особливого, проста проповідь — а в результаті тисячі людей приходять до Бога. До речі, матеріальний зиск (риба) завжди конкуруватиме з покликанням за місце в серці людини.

Грань №2: Місце

Є великі церкви з цілим списком проповідників, які змушені стояти в черзі, щоб отримати право стати за кафедру. Інші — маленькі сільські общини — часто, як повітря, потребують Слова, проповіднику навіть не встановлюватимуть ліміт часу, аби тільки він погодився приїхати. Ми говоримо про місце. Припустимо, людина розібралася зі сферою служіння, яка є її призначенням. Багато хто на цьому зупиняється, забуваючи, що місце служіння — не менш важлива частина покликання. Чи багато людей запитує: «Господи, а де Ти хочеш мене бачити?» Мабуть, ні, адже місце кожен хоче зайняти якомога вигідніше!

Приїжджаючи на місіонерські точки, де сьогодні вже все гарно облаштовано — є дім молитви, члени церкви, структура служіння, — не раз ловив себе на думці: це ж колись сюди приїхали перші християни! Ще не було нічого — ні будь-яких контактів з людьми, ні необхідних ресурсів, ні навіть місця проживання — вони починали все з нуля. Був той, хто став першим, почувши поклик Божий залишити нагріте комфортне місце на церковній лаві й приїхати на «цілину», де й лави-то ніякої ще нема.

Згадаймо життя біблійного мужа Йосипа. Якщо простежити, побачимо, що він постійно змінював свій статус і місце перебування. Ось він у рідному домі, улюблений у батька, ніщо не передвіщає біди… І раптом, нежданно-негадано — рабство, і зрештою хлопець опиняється слугою в домі Потіфара. На новому місці юнака продовжує благословляти Господь. Здається, усе налагоджується — успіх у службі, довіра господаря, певна влада… І знову доля кидає Йосипа з висоти на самісіньке дно! В'язниця — жодних прав, жодних шансів на порятунок. Хоча й тут його здібності й покликання приносять певний авторитет. Та не на довго — бо через певний час Йосип опиняється в ще більш несподіваній іпостасі! Я роздумував: чому ця людина ніколи надовго не затримувалася на одному місці? Тому що все це — не було місцем його покликання. Кінцева точка, до якої вів Йосипа Господь, — керівник над домом єгипетського фараона! Завжди є спокуса заспокоїтися, осісти. Але справжнє благословення буде тільки там, куди кличе Бог.

Грань №3: Час

Мені здається, якщо говорити про сферу й місце служіння, то про них більшість людей все ж замислюється. А от час як обов'язкову частину покликання — нерідко взагалі не беруть до уваги. З одного боку, люди — нетерплячі, їм не хочеться чекати, вчитися, змінюватися. З іншого — навпаки, багатьох буває важко зрушити з місця, і коли приходить час, Богові ще довго доводиться декого «вмовляти». Не завжди потрібно бігти стрімголов, але й також важливо не запізнитися.

Особисто для мене моя зупинка далася досить важко — відразу стикаєшся із тиском: «Чому це ти перестав ходити туди, чому залишив ось те?» Відповідь проста — тому що вирішив врахувати ще й час у своєму покликанні. Навіть апостолам було наказано: «Не відлучайтеся від Єрусалиму!» А що якби вони поспішили щось робити, не прийнявши дару Святого Духа? Чи мало б їхнє служіння успіх?

Біблія повна повчальних прикладів, як Божі служителі помилялися саме щодо часу певної дії. Можна згадати Авраама, який, не дочекавшись обіцяного потомства від Сарри, вирішив «допомогти» Богу, народивши Ізмаїла. Класична історія Саула, який не дочекався приходу Самуїла й сам приніс жертви. Напевно, чи не єдиним позитивним у цьому відношенні старозавітним героєм постає Давид, який умів чекати Господа й вчасно відгукуватися на Його поклик. А чи не найчіткіше фактор часу простежується в житті Мойсея. Піклування про народ — насправді було його покликанням, його болем. Але спочатку він пішов зарано, не дочекавшись Бога, — тому нічого й не вийшло. А потім — коли вже кликав Господь — став відмовлятися. Якщо вдуматися, Мойсей ввійшов у своє покликання у 80 років — коли ми звикли списувати людей «на пенсію». З біографії цього мужа ми можемо зробити важливий висновок — ні похилий (або ж надто молодий — як у випадку з Єремією) вік, ні фізичні вади не можуть перешкодити людині виконати її призначення від Бога у визначений Ним час!

Покликання апостола Павла та Ісуса Христа

Тепер простежимо три грані покликання в житті апостола Павла, згідно з наведеним вище уривком. Спочатку служитель пише про загальне покликання, яке стосується усіх християн: «Коли ж Бог, що вибрав мене від утроби матері моєї і покликав благодаттю Своєю, уподобав виявити мною Сина Свого…» А продовження — уже стосується конкретної сфери служіння: «…щоб благовістив я Його між поганами». Павло — перш за все апостол язичників, як бачимо, найбільшого успіху досяг саме поза Ізраїлем. Усе, що він робив серед рідного народу, практично не мало позитивного результату. Читаючи далі, знаходимо конкретні місця, куди апостол їхав під керівництвом Святого Духа: «пішов я в Арабію, і знову вернувся в Дамаск… Потому пішов я до сирських та кілікійських країн». І далі в служінні Павла простежується чітке керівництво Боже щодо напрямку подорожі, бували навіть моменти, коли Бог змінював його маршрут через особисті відкриття. І останнє — час: «По трьох роках потому пішов я в Єрусалим…» Можна подумати, що апостол відразу після навернення починає служіння, але це не так. Навіть учень Гамаліїла потребував підготовки, перш ніж Бог став його активно використовувати.

Ці три грані ми можемо побачити й у житті Божого Сина. Коли Ісус Христос висів на хресті — це був той момент, для якого Він народився! Він прийшов не стільки для того, щоб зціляти, проповідувати... Його основне призначення — померти за гріхи людей. Ісус казав, що Він посланий перш за все до «загиблих овець дому Ізраїлевого», відповідно — цим обмежувалося місце Його служіння. Більше того, Месія йшов Сам і посилав учнів у конкретні міста й села, які знав заздалегідь. Щодо часу служіння Ісуса Христа, то це найбільше викликає в мене подив. Тільки уявіть: Сам Божий Син народився на землі! Здавалося б, кожен день Його життя потрібно використати максимально! Але Спаситель починає активну діяльність лише у віці 30-ти років! І через 3 роки — все закінчується... Також був конкретний час — іноді зовсім нелогічний, коли Він учиняв певні чуда (згадайте воскресіння Лазаря). Отже, навіть Ісус Христос, будучи Богом, чекав на виповнення Свого часу.

Шукайте — і знайдете

Одного разу ми працювали усією ріднею на полі в селі, і батьки послали мене за чимось до хати. Але дверний замок заржавів — і, намагаючись відчинити двері, я ненароком зламав ключ: кільце залишилося в моїх руках, а основна частина із зубцями — у замку. Мені тоді було років із шість, і я дуже злякався, думаючи, що через мене тепер неможливо буде потрапити в дім. Але прийшов батько й за допомогою плоскогубців відчинив двері, а потім і полагодив ключ. З того часу я зрозумів, як важливо обережно поводитися із замком — навіть трошки неправильно вставлений ключ може стати причиною невдачі. Тим більш важливо, щоб кожна грань «Ключа до покликання» була «виточена» (визначена) ідеально, якщо людина насправді хоче досягнути успіху.

Зустрічаючись із людьми, які надихають, вражають своїм служінням, я не раз переконувався, що в їхньому житті обов'язково були витримані три грані покликання — сфера, місце, час. І навпаки, неуспіх буває викликаний саме порушенням цих граней. Вже зазначалося, що відвести від покликання можуть несприятливі обставини. Також, нерідко людині заважають неправильні мотиви (наприклад, ті ж нездорові амбіції), або ж ситуація, коли їй доводиться робити все і скрізь «бо більше немає кому».

Отож, я залишаю вас перед вашими особистими дверима — їх можете відкрити тільки ви й тільки своїм індивідуальним ключем. Шукайте своє призначення в собі, у спілкуванні з Богом. Тут будуть актуальними два правила апостола Павла, залишених Тимофію: «Уважай на самого себе та на науку». І тоді ви обов'язково знайдете власне покликання й проживете щасливе та насичене плодами життя!

Серце під прицілом

— У мене була можливість не ходити на молитви там, у Донецьку. У мене була можливість залишитися в Миколаєві, де мене тепло прийняли й життя ніби вже налагоджувалося. Можна було б не виконати Боже покликання й просто перечекати важкі часи. Але найбільш небезпечній стан для християнина — це стан комфортності. Якщо він у такому стані — не виконає волі Божої.

Олександр Хомченко

Ми, люди, маємо, на жаль, одну нехорошу рису: справжніх героїв бачимо тоді, коли з ними щось трапилося або їх уже немає серед живих. І тоді розповідаємо, пишемо про те, які вони були хороші, особливі й т.ін. Але навіть і тоді акцентуємо увагу лише на вершині айсберга, на найбільш яскравих та сенсаційних моментах, упускаючи буденне, далеке від романтичності життя та працю героя.

Чомусь саме це я зауважив, збираючи інформацію про Олександра Хомченка, який у лютому цього року відійшов у вічність. Майже в усіх інформаційних повідомленнях його згадували як людину, яка побувала в полоні у ДНР, пройшла тортури, отримала звання Народного героя України. А також що він свідчив про злочинні дії та тортури спецслужб Росії та ДНР у Гаазькому суді.

Так, цього вже достатньо, щоб розповідати про людину, брати інтерв'ю, запрошувати на телепередачі. Не можемо пройти мимо цих фактів і ми. Але мене цікавило не лише те, що писали популярні видання. Я хотів дізнатися, яким був герой у «негероїчний» час, у звичайному житті.

Але спочатку про те, що всі знають, про що говорять. Скористаємося інформацією, яка загальнодоступна й багато разів передруковувалася. Також використаємо розповіді самого Олександра Хомченка та спогади його співпрацівників.

Спасенний

Про своє минуле герой нашої оповіді говорив мало. Бо воно не надто привабливе. З 14-ти років він стає на слизьку дорогу, потрапивши в компанію злочинців. Мав стільки грошей, що, за його словами, не знав куди їх діти. «І тоді диявол показав таку яму, — каже Олександр, — яку не закидати ніякими грошима: я спробував наркотики…» Наркотики, злочинність привели Хомченка до закономірного фіналу: за ґрати. Але й в тюрмі може бути ще своя тюрма. Духовний та фізичний стан Олександра досягнув того стану, який можна було б назвати безнадійним. Йому діагностували вісім важких хвороб. Він фактично помирав у в'язничному госпіталі від дистрофії.

— Лікарі прямо сказали, що медицина мені вже не допоможе, хіба що тільки Бог, — згадує Саша. — Вже були подані документи на оформлення актировки (дострокове звільнення за станом здоров'я). Але керівництво закладу тягнуло час, чекаючи моєї смерті. Мене потрібно було етапувати в іншу колонію, але я був у такому стані, що ніхто не хотів цього робити: за смерть у «воронку» карали. Але врешті-решт, не дочекавшись смерті, мене кладуть на носилки, несуть до «воронка», там на руках пересаджують в транспорт. На новому місці до мене в камеру прийшли віруючі, які на той час із дозволу керівництва регулярно відвідували зону. Побачивши мій стан, вони порадили мені подумати про свою душу та вічність, покаятись та залишити попередній спосіб життя. Але для мене це був важкий крок: я великими зусиллями досяг певного лідируючого становища в тюремній ієрархії, і тепер від цього, навіть перед лицем смерті, відмовитися було не так легко. Тим більше, що з минулого я знав, як іноді знущаються з віруючих у в'язниці. Але я тоді жив у постійнім болю, навіть забув, як то воно без нього. Я просто ждав смерті, як звільнення. Коли віруючі вийшли з камери, я раптом подумав: «А яка різниця, що про мене подумають, жити мені залишилося зовсім мало». Я став кричати, щоб проповідників повернули, але хто тебе буде слухати. Я не знав ніяких молитов, я впав на коліна, плакав і просто казав: «Каюся, Господи, каюся!» Я не пригадую, як заліз на нари, як заснув, пам'ятаю лише одне: коли прокинувся, то був повний сил. Уже був день, я проспав вісім годин, чого раніше ніколи не було, і перше відчуття — не відчуваю ніякого болю. Це було чудо. Хотіли вже хоронити, а через місяць мене виписали із санчастини. Я бігав по табору, усім розказував про Христа, хоча ще й Євангелії не прочитав. Мені так хотілося поділитися Божою любов'ю з цілим світом…»

З в'язниці Хомченко вийшов новою людиною, здоровий фізично та духовно. Прийшов у церкву в Донецьку, з часом йому довірили служіння диякона, а згодом благословили на пастора тюремного служіння. Він не міг не свідчити про Христа тим нещасним, які потрапили в пастку диявола, як колись сам. Так продовжувалося до весни 2014.

Молитвеник

З приходом нової влади в Донецьку та початком бойових дій група служителів організувала в місті молитовне служіння. У центрі міста на площі Конституції була змонтована молитовна палатка, у якій щодня проводилися молитви за місто та Україну. Одним із ініціаторів та постійних учасників був Хомченко.

— Ми запросили представників усіх конфесій і кожного дня вечорами проводили спільні богослужіння, — розповідає Олександр. — Не було серед нас тільки священиків московського патріархату. Спочатку на площі збиралися по триста чоловік. Але з кожним днем ситуація змінювалася, у місті ставало більше бойовиків, а людей на богослужіння приходило щораз менше. Боялися. Адже вбити могли навіть за жовто-синю стрічку на одязі. Ми їх з часом теж зняли. У липні на наш намет чотири рази нападали молодчики батальйону «Оплот» і колишні «беркутівці», які стали на бік терористів. Ми пояснювали їм, що молимося за Україну, за всіх людей, що живуть в країні. Це не допомогло. Нашу техніку розбили, намет знесли. Але ми все одно продовжували збиратися на тому ж місці о шостій годині вечора. Правда, служителі церкви вже не приходили. Комусь пригрозили розстрілом, якщо ще раз побачать на площі, хтось просто злякався... Мені теж казали: «Навіщо ти туди ходиш, навіщо цей героїзм? Бог чує і в підвалі». Але я не міг кинути людей. Деякі підходили до мене, брали за руку й говорили: «Ви — остріі

вець розсудливості в цьому жаху». Людям потрібні були ці молитви й зустрічі *(за матеріалом Віолети Кіртока, «Факты и коментарии»)*.

Молитовний марафон продовжувався 158 днів. До моменту арешту Олександра.

Рятівник

Удень Олександр вивозив з Донецька на проукраїнську територію сім'ї з маленькими й хворими дітьми. Тоді ще не скрізь стояли блокпости, з міста можна було вибратися манівцями.

— Усім, хто підходив до нас на площі, ми давали номер телефону, за яким можна було повідомити про своє бажання виїхати з Донецька: збирали інформацію, а потім організовували відправку людей, — розповідає Олександр. — Залучили до цього власників великих автобусів. А сім'ї з інвалідами я вивозив на своєму легковику. Якось віз молоденьку дівчину з крихітним немовлям. Побачив, що між Ясинуватою і Авдіївкою луплять «Гради». Причому так потужно, що земля здригалася під ногами. Я запитав когось із місцевих, як мені проскочити, щоб вивезти матусю. Мені махнули в сторону респектабельного заміського клубу «Царське полювання». Проїжджаючи повз, подумав: якась договірна у нас війна йде. Там на терасах сиділи люди, випивали, їли, відпочивали, як ніби поруч немає обстрілів. Отже, ми їдемо. Машину кидає з боку в бік. Матуся плаче, боїться. Я їй кажу: «Молися, як умієш, і Бог врятує» *(за матеріалом Віолети Кіртока, «Факты и комментарии»).*

Заарештували Олександра 4 серпня, коли він, вивізши ще одну сім'ю з міста, приїхав на вечірню службу на площу.

Мученик

— Кожен день я йшов на площу, як на Голгофу, — згадує служитель. — У той день ми, крім звичайної молитви, ще вітали з днем народження двох жінок. З цієї нагоди я купив букети квіти й цукерки. Розумієте, тоді в Донецьку я щодня жив так, як ніби він останній. І радів усьому доброму, що відбувалося. Ми молилися, а повз по вулиці проїжджали танки, БТРи... Коли люди стали розходитися, я постарався простежити, щоб всі спокійно розійшлися по домівках. Як раптом побачив — ведуть іменинницю Роксану. Підходять до мене: «Ми розвідка Російської православної армії. Ви заарештовані. Хто дозволив вам збиратися на площі?» Я показав дозвіл, отриманий у мерії. Але бойовик його порвав. Нас відвезли в будівлю обласного управління міліції. Там звинуватили: «Та на вас хреста немає. Які ж ви православні?» І тут Роксана показує: «На мені є хрестик». Її незабаром відпустили. Віддали квіти, коробку цукерок... А мене й мого помічника Валеру відправили до Макіївки. Коли побачив напис на будівлі, подумав, що мені ввижається. Там було написано: «НКВД».

Олександра били, катували, зв'язавши руки за спиною, підвішували на дибу. В одній із кімнат цього «НКВД» він побачив повний набір інструментів для катувань.

— Згадалося все, що читав про інквізицію, — продовжує Олександр. — Потім мене повезли в обласне управління МВС Донецька. Коли мене підняли на дибу й одягли протигаз – в очах потемніло. Я відчув, що втрачаю свідомість та інстинктивно набрав повітря в легені, а вони підставили ватку з нашатирним спиртом. Далі перекривали кран, а потім відкривали, занурюючи шланг у воду. За чотири дні тричі виводили на розстріл. Коли перший раз поставили до стінки, автоматна черга пройшла над головою. Хоча, чесно кажучи, був готовий до того, що мене вб'ють. За першу добу свого полону чув і бачив, як убивають українців. Когось розстрілювали з автомата, на комусь випробовували гранатомет. Одного поставили на коліна й застрелили в потилицю з пістолета... Другий раз мене поставили на краю ями, заповненої тілами розстріляних полонених. Після

війни ми знайдемо ще багато братських могил... Коли стояв над тілами, перед очима пролетіло все життя. Зрозумів, де недолюбив, кому що недодав... У той момент я покаявся... Але начальник контррозвідки раптово віддав наказ: «Батюшку не чіпати». Думаю, побоявся розголосу. Адже під «НКВД» зібралися парафіяни нашої церкви, голосно молилися *(за матеріалом Віолети Кіртока, «Факты и комментарии»)*.

Через 10 днів після арешту Хомченка відпустили. Його тіло було один суцільний синець: згодом фото його фіолетового голого торсу стане документальним свідченням у Брюсселі. Зрозуміло, що він не міг залишатися в Донецьку. Поїхав у Маріуполь, а пізніше, на запрошення друзів — у Миколаїв.

Свідок

Після того Хомченко виїхав на безпечну територію, у нього й ще в інших полонених взяли свідчення польські поліцейські — депутат Європарламенту Малгожата Госевська поставила собі за мету зібрати відомості й довести в Гаазькому суді, що «ЛНР» і «ДНР» є міжнародними терористичними організаціями». Олександр ще з двома свідками особисто їздив у Брюссель для показань працівникам Гаазького суду.

А 29 червня 2016 року Олександра Хомченка нагородили орденом «Народний герой України».

Але Олександр у серці носив ще одне особливе свідчення: як до війни, під час окупації, так і після звільнення він не міг мовчати про Христа, Якому служив, заради Якого був готовий віддати життя. І він не міг не служити людям, серед яких жив, з якими зустрічався.

Пастор

В одному зі своїх свідчень Олександр сказав:

— У мене була можливість не ходити на молитви там, у Донецьку. У мене була можливість залишитися в Миколаєві, де мене тепло прийняли й життя ніби вже налагоджувалося. Можна було б не виконати Боже покликання й просто перечекати важкі часи. Але найбільш небезпечній стан для християнина — це стан комфортності. Якщо він у такому стані — не виконає волі Божої.

Розповідає Сергій Косяк, пастор церкви в Донецьку та Мар'їнці, товариш та співпрацівник Олександра:

— Коли арештували Сашу, пізніше виявилося, що полювали на мене, адже саме я був ініціатором молитовного служіння. Того дня я поїхав у Київ, і спецслужби затримали Хомченка. Коли його привезли у відділення, то керівник групи доповів своєму начальнику: «Спіймали Косяка». Тому я вже не міг повернутися в Донецьк, переїхав у Мар'їнку, де був пастором невеликої церкви. Це прифронтове місто, досить небезпечне, складна ситуація: емоційна, гуманітарна.

Ми там організували в церкві «Преображення» центр гуманітарної допомоги. Центр надавав різносторонню допомогу, починаючи від годування безкоштовними обідами й закінчуючи видачею памперсів, побутової хімії, дров і вугілля. У 2016 році я був змушений виїхати до сім'ї в Німеччину. На своє місце запропонував Хомченка. Ще в Донецьку особливим служінням Олександра було те, що він служив людям, які перебували в місцях позбавлення волі. Він цим жив! А коли він був змушений виїхати, у нього залишилася потреба служити людям, які в кризових ситуаціях. Раніше це були ув'язнені, тепер люди в умовах війни. І коли він приїхав в Мар'їнку, то потрапив у своє середовище, у своє служіння – служити людям у кризових ситуаціях.

Розповідає єпископ Анатолій Бескровний, голова Донецького об'єднання церков ХВЄ:

— Я познайомився з Хомченком трохи більше року тому. Після полону Олександр переїхав у Миколаїв, там його з дружиною добре прийняли. А в Мар'їнці, в церкві, саме не було служителя. Мені порадили запросити Олександра. Він приїхав, познайомився з церквою, сказав: «Ми будемо молитися». Після недовгих роздумів та молитов залишив спокійний Миколаїв та переїхав у прифронтову Мар'їнку. Уже тоді він мав проблеми зі здоров'ям, але незважаючи на це, наважився на місіонерство. Можливо, це гучно сказано, але вважаю — це все-таки подвиг. Не все встиг зробити, бо хвороба була серйозною, на нозі з'явилися проблеми з лімфопротоками, вона опухла. Ми возили його в Дніпро на лікування, але проблеми ускладнилися — і от зрештою гепатит С призвів до смерті. Люди його поважали, запрошували в церкви області.

Коли ми попросили дружину Олександра Наталію Федорівну сказати щось про чоловіка, вона була небагатослівною. Але оті прості, на перший погляд, слова, точно та ємко характеризують Хомченка як служителя, як чоловіка, як людину:

— У нього добре серце, відкритий, сильний як мужчина щодо прийняття рішень і в питаннях вірності. Він був мужнім, пройшовши такі випробування, не зламався, залишився вірним Богові та своєму служінню…

Так, він залишився вірний Богові й на передовій як фізичної так і духовної війни. Він служив людям, уже будучи важко хворим. Олександр розповідає:

— Хто хоче, щоб у нього збільшилася віра, приїжджайте до нас, у Маріїнку. Там дуже росте віра, особливо коли важка артилерія б'є. Там зовсім інші цінності.

Якось мені довелося хоронити вбитих. Снаряд попав у житловий будинок, загинули бабуся та малолітній внук, мати тим часом другу дитину в школу відводила. А кладовище знаходиться за містом, через декілька метрів ворожа територія, яка з усіх сторін прострілюється. Йде бій. А мені людину потрібно в останню путь провести. Довелося навіть матір дитини вмовляти поїхати на кладовище, бо боялася. Отак під автоматні та кулеметні черги й провів траурне служіння.

Десь через місяць довелося проїжджати через блокпост. Під час перевірки до мене раптом підбігає один чоловік, бородатий, у камуфляжі, весь у листках із дерев, обнімає мене: «О, це ти! Оце, розумію, мужик! Ти просто клас!» Я кажу, що не пам'ятаю його, бо в мене багато зустрічей з людьми, не всіх запам'ятаєш, нагадай, де ми бачилися. А він: «А ти мене й не знаєш. А я тебе знаю! Коли ти там, на кладо-

вищі, людей хоронив, я спостерігав за тобою через приціл снайперської гвинтівки… Ти просто молодець, ти красава!»

Виявляється, ми завжди на прицілі, як з одного боку, так і з другого. Наші серця постійно під прицілом…

За тиждень до смерті на своїй сторінці у фейсбуці Хомченко написав:

«8 лютого, 23:34. В нашей многострадальной, продуваемой всеми ветрами и обстреливаемой каждый день разными видами орудия Марьинке, много проблем, но пытаемся решать по мере возможности. Хочу рассказать про одну семью. Они коренные жители Марьинки, всю войну здесь. Поменяли уже третий дом, два других разбитые. И этот бабушкин дом был обстрелян, но оказался цел, несмотря на то, что повылетали окна и была повреждена крыша. После обстрела насчитали восемнадцать воронок от снарядов. Так вот, у них двое детей. Мальчику четыре года, а девочке два. Мальчик бегал, разговаривал, а после обстрела перестал говорить. Благодаря Богу и врачам начала восстанавливаться речь. У девочки отказали ручки и ножки. Врачи из Киева обещают реабилитировать. Вопрос в цене. Благодаря объединению церкви ХВЕ, епископу Бескровному и основную финансовую тяжесть взяли на себя братья из Румынии. Слава Иисусу!!! Он никогда не оставляет. Делаем добро вместе».

Одне з станніх фото Олександра з дининкою, про яку він писав в останньому дописі у Фейсбуці

Людина

У розмові з Сергієм Косяком я запитав яким Олександр запам'ятався йому як людина.

— Саша — це справді унікальна людина. Він був справжнім. Він був відкритим, щирим і чесним. Це не була людина, яка говорила якимись стандартними фразами чи керувалася загальноприйнятими церковними шаблонами. Він завжди проймався ситуацією кожної людини. Коли його арештували, били, продовжував вести молитву, турбуватися про людей. Після звільнення з арешту він поїхав до мусульманського муфтія, який теж приходив до нас на молитву, щоб сказати: «Арештували мене, а наступним, мабуть, будеш ти». У нього було покликання – служити людям. З ним було дуже легко. Він був справжнім другом. Враховуючи його минуле, те що він сидів у тюрмі й був авторитетом, то мав особливе розуміння честі та обов'язку, чого в сучасному світі не вистачає. Навіть в церковному середовищі не всі відповідають за свої слова. А він був людиною слова. Я кажу це не тому, що він помер і потрібно сказати щось хороше. Я кажу, бо це була унікальна людина, бо він ніколи не підводив і на нього можна було покластися. І коли він мені сказав: «Я твій друг, а друзів на переправі не міняють», то зрозумів, що він за будь яких обставин залишиться другом. Він не був грошолюбним і помер не в розкоші. У нього не було багатих спонсорів, не було хорошої машини, хоча при його заслугах можна було їздити на мерседесі й заснувати якусь політичну партію. І це не просто слова, а моє щире захоплення цією людиною.

…Тюремні хвороби, тортури, виснажлива праця зробили свою справу. Здоров'я Олександра Хомченка погіршувалося. 13 лютого Олександр цілий день провів у Мар'їнці, весь час присвятив спілкуванню з людьми, таке було відчуття, що з усіма прощається і намагається максимально приділити їм увагу. Увечері йому стало погано. Ближче до ночі різко піднялася температура й упав тиск. Близько третьої ночі його госпіталізували в лікарню Курахово. Лікарі боролися за його життя до 9 ранку, але організм не витримав: відмовили нирки, запустити їх так і не вдалося…

До 60 Олександр не дожив якихось три місяці…

Юрій ВАВРИНЮК

«Менше ілюзій — більше праці!»

(Служителі — про покликання)

За час журналістської діяльності нам довелося брати інтерв'ю в багатьох служителів. Майже кожному з них ставили питання про покликання — напевно, тому, що це завжди актуально для християн будь-якого віку. Тож коли стали готувати журнал на цю тему, вирішили зробити витяги — вони містять як спільні акценти, так і досить протилежні погляди — з інтерв'ю, які раніше публікувалися в журналі «Благовісник» або в газеті «Голос надії». Сподіваємося, це допоможе вам, шановні читачі, у ваших духовних роздумах і пошуках власного покликання.

— Як вам прийшла ідея проповідувати Євангелію за допомогою плакатів?

— Бог сказав мені. Бувало, коли я бачив натовп людей, мені хотілося кричати: «Люди! Ви йдете в пекло! Але Ісус Христос помер за ваші гріхи!» Одного разу наважився — узяв сумку з Новими Заповітами, брошурами, зайшов у електричку, помолився й рушив, говорячи: «Жителі України, Бог хоче спасти вас від смерті, від пекла — через Свого Сина Ісуса Христа! Покайтеся, віруйте в Євангелію!» І з того часу так їжджу. Згодом став виходити на ринок, зробив стенд на ніжках, на який виписав усі гріхи. Мені не раз забороняли, вимагали документи. А які в мене документи? Я розгорну їм Біблію, 16-й розділ від Марка, кажу: «Ось мій дозвіл: «Ідіть по цілому світу і проповідуйте Євангелію!» І штрафували мене, і міліцію викликали... Але я все одно виходив знову й знову. Я молився й питав: «Господи, чому воно так відбувається? Я ж проповідую, як Ти мені й казав. А тут купа проблем звалилася!» І я почув голос: «Зроби плакат, одягни на себе й іди проповідуй!» Я відразу зрозумів, як це зробити. Раніше я займався лижним спортом. Коли проводяться змагання, лижники одягають нагрудники з номерами. То я відразу уявив, як це має виглядати. Але я кажу: «Господи, а що я там напишу?» І Дух Святий дав мені ці слова: «Увага! Бог буде судити тебе за твої гріхи! Покайся, віруй в Ісуса Христа — і ти спасешся!» Коротко і ясно — вся суть Євангелії на цьому плакаті. Одягнув плакат, іду по вулиці, їду в автобусі, електричці — відразу люди звертають увагу: білий плакат із червоними літерами. Щоб прочитати — кілька секунд. А Слово Боже живе й діюче.

Олександр Курченко, міжнародний вуличний проповідник.

— Чому ви пішли саме в напрямку радіо-служіння? Це був Божий поклик?

— Я не чув прямого голосу Божого. Ще в Україні я ремонтував електроніку, у США, щоб працювати в тому ж напрямку, потрібно було вчитися, бо їхні технології суттєво випереджають наші. Намагався вивчитися на комп'ютерного

інженера, та в той час навіть фахівці в цій галузі не могли знайти роботи. Тому я пішов працювати в медицину. Та згодом, через роки, я знов повернувся до комп'ютерів, вивчав, навіть став якоюсь мірою експертом — тепер допомагаю будувати спеціалізовані комп'ютери по церквах. Оскільки я завжди цікавився музикою, ще за радянських часів організовував оркестр, то мене зацікавили музичні програми, став їх вивчати. Усе це сприяло тому, що я був фактично підготований до радіо-служіння.

Аркадій Яслинський, ведучий радіопередачі «Дорога правди», США.

— Чи можете ви назвати сферу, у якій працюєте, своїм покликанням, життєвим призначенням?

— Коли багато років добросовісно виконуєш певну справу, то стаєш спеціалістом. А коли стаєш спеціалістом, праця тобі починає подобатися. Часто кажуть, що, перш ніж обрати професію, треба оцінити свої здібності, схильності й таке інше. Але 80, а то й усі 90 відсотків успіху кожної справи — праця. Я от ніколи не думав, що стану інженером-механіком. Їхав вступати в сільськогосподарську академію на лісове господарство, а зрештою (через проблеми зі здоров'ям) вступив у політехнічний інститут на інженера-конструктора. Якихось особливих ілюзій чи мрій щодо майбутньої роботи не було. Але для життя потрібна стипендія, тому старався навчатися відповідально. Коли ж набув певних навиків та вмінь, ця спеціальність стала мені подобатися. Вважаю, передусім, слід працювати добросовісно. А коли станеш професіоналом, прийде задоволення і втіха від результатів роботи. Тому — менше ілюзій, а більше праці!

Віктор Шевчук, декан Київської богословської семінарії «Благодать та істина».

— Чим для вас цінне служіння спонсорства?

— Мені з дитинства запам'яталося, як ішов збір пожертв у церкві. Коли хто кидав копійки, то всі чули той дзвін. А були ті, які кидали рублі, — то дуже тихо, нечутно. Мені дуже подобалися люди з другої категорії, і я чомусь мріяв, коли виросту, теж збирати гроші для церкви. Так і вийшло. У цьому служінні для мене нема нічого важкого! Я цим живу, вкладаю душу. Думаю, що це — моє покликання. Навіть шукаючи помічників, я часто не можу знайти здібних до цього людей. Буває, от почне мені хтось допомагати, до одного підійде, до другого, кілька разів йому грубо відповідять — і все, каже: «Я більше не можу!» Та й мало хто взагалі наважиться просити гроші. Але я ж прошу не для себе, а в ім'я Господа. Тому для мене попросити гроші — те саме, що сказати «добрий день».

Віктор Дежнюк, директор місії «Суламіта», США.

— Як ви зрозуміли своє покликання, місце в церкві?

— Я чомусь завжди мав упевненість, що повинен працювати з молоддю. Ставши молодіжним керівником на дільниці у свої 17, мені якось вдавалося організовувати людей, яким було й по 25-30. Як уже я тепер зрозумів, це дуже важко, а тоді все вдавалося якось природно. Таким чином усвідомив, що це — моє. У церкві мені пропонували й інші напрямки служіння, але я відмовлявся, бо відчував, що моє покликання — у молодіжному служінні. По-перше, треба робити те, що тобі подобається і по-друге, те, що в тебе виходить. Якщо справа вдаватиметься тобі й приноситиме задоволення, ти зможеш найбільш ефективно працювати. Якщо ж ти постійно змушуєш себе щось робити, до того ж воно в тебе не дуже й виходить, то треба замислитися.

Ігор Панфілов, завідувач відділу молоді Волинського об'єднання УЦХВЄ

— Як ви стали місіонером в Японії?

— Коли мені було 17, ансамбль із нашої музичної школи, у якому я співала, запросили на місяць до Японії. Повернувшись додому, я почала вивчати історію, культуру Японії і дізналася, що там дуже мало християн – лише 1% від усього населення. При цьому, як я довідалася, місіонери туди практично не їдуть. Відтоді у серці з'явилася незрозуміла любов до цієї країни: «Господи, я готова там працювати! Якщо ніхто не хоче їхати, то я хочу!» У мене не було ніяких зв'язків або знайомств у Японії. Як туди добратися? Як знайти там церкви? Зустрічала місіонерів з Кореї, США, інших країн, а на Японію ніяк не могла вийти. Якось мені потрібно було терміново приїхати до бабусі у селище Калинівку Вінницької області. Там я пішла на зібрання в баптистську церкву, раптом виходить пастор і оголошує: «Уперше в історії нашої церкви, маємо гостей із далекої Японії», і надає слово пастору Кенічі Гото. Я не могла повірити своїм вухам! Прийшов день, про який я молилася сім років! Це було чудо. Яким чином пастор, який летів із Японії в Австрію, маючи Україну просто як проміжний пункт, опинився не в Києві чи якомусь великому місті, а в Калинівці, куди я теж приїхала майже випадково? Очевидно, що це була божественна зустріч. Коли батьки дізналися, як усе сталося, вони сказали: «Це Боже чудо, ми не можемо тобі заборонити!»

Надія Цвілюк, місіонер.

— Як ви відчули поклик до служіння?

— Іще коли мене обирали на пресвітера, я розумів, що це Божа воля. Навіть не вагався, бо переживав за Божу справу. Я сильний поборник єдинства народу Божого. Ще за комуністичного режиму ревнував за об'єднання різних церков — омиваючих, неомиваючих, автономних, союзних, нереєстрованих… Щоб ми усі були разом. У 1972 році ми організували загальну молитву на останню суботу місяця, вона продовжується по цей день. Ця молитва нас об'єднала. Наша область була єдиною, де така дружба була, і КДБісти про це знали. Не раз переписували нас, постійно шпигували, але Бог берігі. А коли прийшла свобода, то перше об'єднання християн віри євангельської п'ятидесятників вирішили утворити саме у нас. Я і тепер цим хворію: усі відроджені діти Божі мають бути єдиними! Там, де кожен один одному служить, поділення ніколи не буде.

Іван Хрипта (роки життя: 1934-2015), єпископ.

— Що вас змусило залишитися служити на Донбасі, хоча багато служителів виїхали?

— Коли був перший обстріл міста (а ми якраз жили на окраїні) це було жахливо. Я відразу вивіз сім'ю в Київ до родичів. Потім повернувся, бо тут — робота, служіння. Але атмосфера все згущувалася і я вирішив теж їхати, була така думка, що після цього всього ми навряд чи зможемо тут жити. В Києві приєдналися до церкви «Скинія», але всередині було дискомфортно, ніби ми не там, де маємо бути. Я відчував себе зрадником. Через півроку поїхали з дружиною в Сєвєродонецьк продавати квартиру, вже навіть отримали завдаток. Але, прибувши, і я, і вона відчули сильне бажання залишитися. Я усвідомив, що гріх — не тільки викурити цигарку, випити чарку горілки. Гріх — піти проти волі Божої. І ми повернулися. Довелося пережити тиск і від людей, які відговорювали від переїзду, і роботи не було, і обстріли продовжувалися... Але всередині був спокій і свобода — впевненість, що ми на своєму місці, у своєму покликанні. І з часом Бог благословив, допоміг влаштуватися.

Констянтин Чистоклєтов, місіонер із Донбасу.

— Яким було ваше покликання до пастирського служіння?

— У Володимирці церкви зареєстрованої не було, збиралися по хатах. Тоді організаційними питаннями займався тато. Моє перше служіння було — регент хору. Коли ж почала йти мова про постійне місце для богослужінь, обрання пастора, то вибір упав на мене. Я не відразу погодився, переживав... Але Бог промовив до мене через пророче слово, вказуючи, що це — справді моє покликання. Уже будучи пастором, я навчався і викладав у Рівненському біблійному інституті. Через 13 років склалися обставини, які змусили переїхати на Волинь, ми придбали будинок у с. Лище. Це сталося досить швидко і несподівано. Я здав служіння у Володимирці і став членом підгаєцької церкви. Коли ж пастор Михайло Близнюк став заступником старшого пресвітера Волинської області і виникла потреба другого пастора, то обрали мене. На сьогодні уже 27 років виконую це служіння.

Володимир Сад, пресвітер з Волині.

— Розкажіть, як ви вперше поїхали на місію.

Якось я йшов через поле і раптом почув голос, який промовив: «Їдь у Чувашію!» Це була середа, близько обідньої пори. І я вирішив їхати в суботу в Луцьк в місію «Голос надії». З нашого села не було автобуса на Луцьк і мені довелося їхати в сусіднє село до тітки, там переночувати. Батьки кажуть: «Субота — вихідний день, місія не працює. В понеділок поїдеш». Але ні, мені чомусь саме в суботу хотілося. Приїхав до Луцька в суботу раненько. Сторож в місії каже: «Приходь в понеділок, сьогодні нікого нема». Аж іде Євген Мельничук, заступник директора. Я йому розповідаю: «Хочу поїхати на місію в Чувашію. Може там вже хтось працює?» — «Так, — каже, — якраз приїхав один місіонер, Володя Висоцький, він зараз у своєї мами. Давай зателефонуємо!» В той час Володимир зі своєю мамою поїхав на дачу, але щось вони забули. Він повертається додому, заходить у квартиру, бере забуті речі, вже стає на поріг — і тут лунає телефонний дзвінок! Коли він приїхав, почали спілкуватися, він став плакати... Виявляється в середу в церкві на молитві він стояв і просив у Бога: «Господи, мені дуже важко самому в Чувашії працювати. Дай мені помічника!» І тут до нього підходить пророк і каже: «Сину мій, я тобі дуже скоро дам помічника. Чекай!» Питаю: «А коли ви їдете в Чувашію?» — «В понеділок вранці виїжджаємо!» Виходить, якби я приїхав в понеділок, його б уже не було. Якби приїхав в суботу пізніше в Луцьк, не зустрів би Євгена Тихоновича. Якби хвилиною раніше чи пізніше подзвонили до нього додому — не додзвонилися б...

Леонід Герасимчук, місіонер із Запоріжжя

— До кожного служіння людина якось приходить, потрібно мати покликання. Хоча всі моляться, але не всі мають схильність до посвяченого молитовного служіння. Як ви прийшли до цього?

— Найперше, до свого служіння потрібно мати любов. Коли воно тобі подобається, ти ним живеш! Щодо служіння у Viber, то це справді не для всіх — хтось на це не має часу, комусь просто нецікаво. А мені Бог дав любов до нього. Я не сиджу, як хтось думає, цілий день в інтернеті. Виділяю певний час, і це приносить мені радість і благословення. Важливість молитовного служіння я розумів завжди. Воно відігравало для мене велику роль як для проповідника, місіонера. Переконаний, що успіх служителя напряму залежить від молитви. Але я ніколи не думав, що це стане конкретно моїм служінням, яке матиме таке поширення і плоди.

Дмитро Ліщенко, засновник і координатор молитовного паблік «Молитвенная комната».

— Чому, на вашу думку, так мало людей відгукуються на заклик до місіонерства? Ви ж теж могли проігнорувати його, але відгукнулися.

— Для мене були взірцем ті брати, які нам проповідували. Ігор Скоць та інші служителі, що приїжджали, показали нам приклад. «Учень — не більше вчителя», коли ти бачиш перед очима живий приклад, то не лишається нічого іншого, як наслідувати його. А друге, чи навіть, це на перше місце можна поставити: тільки коли подолаєш власний егоїзм, почнеш бачити потреби інших. Оце основна проблема, яка не дозволяє людині посвятити себе служінню. Мені подобається вислів одного єпископа: «Скажи мені твою мрію і я скажу твоє майбутнє!» Я хочу побажати: перш за все знайдіть у своєму серці мрію. Що б ви хотіли зробити для Бога? Із цим бажанням прийдіть до Бога і Він допоможе його здійснити! Можна дати людині якесь доручення, до якого в неї серце не лежить. Вона не захоче цього робити. Бог кладе на серце і Бог допомагає це втілити. Молодь часто не задіяна тому, що вони не шукають в собі бажання. Завдання служителів — допомогти їм відкрити свої таланти, показати, як це прекрасно служити Богу!

Андрій Брилюк, місіонер із Волині.

Іван Онищенко: перший український штундист

Відзначаючи 500-ліття європейської Реформації, ми не можемо обминути увагою ті наслідки, які вона спричинила й на теренах України. Адже всі нинішні рухи, які вважаються протестантськими, тою чи іншою мірою завдячують своєму виникненню саме тим процесам, які відбувалися в Європі п'ять століть тому.

Однією з найбільших конфесій у сучасній Україні є баптизм. Виникнувши та набувши широкого поширення в Нідерландах та Англії, на початку XIX століття він проникає в Російську імперію. Традиційно називаються три основні вогнища цього руху: Петербург, куди власне баптизм привіз лорд Редсток, євангельські християни на Кавказі та штундизм на Півдні України. Саме про першого українського штундиста Івана Онищенка ми й розповімо.

Ключовим в історії розвитку відносин між протестантами й українцями прийнято вважати XIX століття. Напередодні російська імператриця Катерина II, завоювавши нові землі на півдні сучасної України, вирішила заселити їх працьовитими німцями з метою швидкого економічного розвитку. Заради цього вона наділяла німців значними земельними ділянками й узяла на себе зобов'язання не оподатковувати їх. Натомість німцям було заборонено проповідувати свою релігію. Обіцянки мовчати вони дотримувалися дуже ретельно з властивою їм педантичністю й акуратністю. Але хто забороняв їм відповідати на питання місцевих жителів? Адже це не проповідь!

Село Новосвітлівка сьогодні знаходиться в Миколаївській області, прямо на кордоні з Одещиною. А в далекому XIX столітті воно було частиною Херсонської губернії і називалося по-німецьки Рорбах. Саме це поселення було одним із перших, куди мігрували німці на запрошення Катерини II. Неподалік від Рорбаха (якщо бути точним, за сім кілометрів) і до цього дня є невелике село Основа. Саме звідти в Рорбах ходив на роботу до німців місцевий житель Іван Онищенко — перший штундист на території Російської імперії.

Історій та їхніх інтерпретацій життєвого шляху Онищенко багато, але ми вирішили зібрати все воєдино й коротко описати основні події з його життя.

Німці в свої протестантські ідеї цілеспрямовано нікого з місцевих жителів не присвячували. Але всі в селах і містах півдня України знали, що в німців серед дня є час для молитви й читання Біблії, який вони називали «stunde» (штунде). Саме він був одним із факторів, які змінили релігійний світогляд українського селянина Онищенка.

Іван Онищенко народився приблизно в 1815 році в селі Основа в сім'ї православних кріпаків. Уже в ранній юності він навчився шевському ремеслу й ходив на заробітки до Миколаєва й по навколишніх селах. Частину зароблених грошей він віддавав поміщику Свєчину. Іван частенько заходив у Рорбах. Працювати іноді доводилося прямо під час тих самих «штундів». Онищенко з цікавістю прислухався до приємного співу німецьких хоралів, які долинало до нього в тихі літні вечори з дому пастора Йоганна Бонекемпера. Волею-неволею Іван став цікавитися побутом і життям німців. Масла у вогонь підливала духовна невизначеність Онищенка — з юних років чоловік розірвав свої відносини з православною церквою. Причини цього невідомі, але деякі дослідники допускають, що виною тому бу-

ла зайва обрядовість православних, у якій Іван не зміг відшукати Бога. Угледівши в хорошому житті німців Боже благословення, чоловік зважився долучитися до їхньої «секти» — саме так сприймали реформаторів-пієтистів у ті роки в Російській імперії.

Духовну опіку над українським шевцем взяв рорбахський пастор Йоганн Бонекемпер. Священик допомагав Івану зрозуміти принципи пієтистської віри, усвідомити, що вірять вони в одного й того ж Бога, молився з ним. Підсумок їхнього спілкування цілком можна вважати знаменною подією для історії українського протестантизму — Онищенко став першим українцем, який прийняв водне хрещення за вірою. Попередні протестанти нібито не наважувалися на повторне хрещення після переходу з католицизму або православ'я. Факт хрещення вважається недоказаним (як і багато іншого з біографії Онищенка), але про нього пише «Історія євангельських християн-баптистів у СРСР», посилаючись на кілька робіт дореволюційних дослідників штундизму в Росії.

Онищенко прийняв хрещення не пізніше осені 1852 року, а навесні 1853-го звершив його деяким своїм односельцям, імена яких, на жаль, не збереглися.

У Івана був молодий компаньйон — 23-річний Михайло Ратушний. Коли Онищенко повертався додому зі своїх мандрів, вони зазвичай зустрічалися як сусіди й друзі, читали разом Біблію й вели жваві бесіди. Ратушний навчався в нього грамоти й шевському ремеслу. Через тричотири роки після зміни віри Онищенко «навернув» у протестантизм свого учня. Саме з тієї події й починається епоха штундизму на українських і південноросійських землях.

Священик Арсеній Рождественський своє життя присвятив вивченню штундизму. У 1887 році він особисто зустрічався з жителями села Основа, адже саме на батьківщині Онищенка йому вдалося дізнатися деякі факти з його біографії: «Перше насіння (зречення від православ'я, — прим. ред.) було кинуто в їхньому середовищі місцевим селянином Онищенком. Під час кріпосного права він поневірявся між німцями, переважно в районі міста Миколаєва. На вигляд він сильно нагадує німця-колоніста. Про свої релігійні погляди Онищенко розповідав так: «Я був перш, як свиня, худоба, навіть гірше, бо худоба робить те, що їй слід робити. Поганий я був... Я одного разу молився... на полі, плакав і кричав: «Господи, дай мені, виправ мене!..» Хтось, я цього не бачив, ніби зняв з мене одяг, і стало мені легко, став я вільний і пізнав Бога...»

За свідченням Рождественського, Онищенко був високим, худим, з по-дитячому простодушними очима й природним даром слова, захопленим своєю справою. «Онищенко справляє враження. У приватному житті він великий оригінал; про нього ходить у народі багато оповідань».

З дня свого усвідомленого увірування Ратушний разом з Онищенком стали активно проповідувати Євангелію в рідному селі. Братство перших протестантів-українців у Основі виникло на початку 1862 року. Через три роки в нього входило 20 осіб, а через десять років — 200. Свої зустрічі вони, за прикладом німців, також називали «штунде».

У лютому 1867 року одеський справник писав херсонському губернатору про рух штундистів: «Воно має вигляд розколу, схожого з розколом Реформатським. Збираються вони в містечку Гнатівка, з п'ятнадцять душ, у містечку Рясно-піль, у якому п'ять сімейств, і в селі Основі — з чотирнадцяти сімейств, в обраному ними приміщенні; читають церковнослов'янські книги, про значення і зміст яких тлумачать між собою під керівництвом... деяких реформатських розкольників-німців із сусідньої колонії Рорбах... Вони не ходять до православної церкви, не віддають належну шану святим іконам і не виконують ніяких обрядів православної віри... їх ватажки — селяни з села Основи».

Будинок, у якому, ймовірно, народився Іван Онищенко. На попередній сторінці: єдине ймовірне фото Івана Онищенка.

Дослідники штундизму стверджують, що рорбахський пастор Йоганн Бонекемпер сприяв релігійному руху серед жителів околиць «через найбільш благі й чисті спонукання». Він радив їм запозичувати від німецьких братств тільки те, що згідно з православ'ям: прагнення до вивчення Святого Письма й праведне християнське життя, але не спонукав їх залишати православну церкву. Онищенко й Ратушний регулярно спілкувалися з ним щодо різних питань християнства й віри. Пізніше, у 1874 році, у зв'язку з обвинуваченням у поширенні штундизму Бонекемпера перевели в Ти-

распольський повіт, звідки в 1877 році він переселився до Америки.

Подальші відомості про життя самого Івана Онищенко маловідомі й досить суперечливі. За однією з версій, піонера штундистського руху за проповідь Євангелії ув'язнили в херсонську в'язницю, де надалі засудили на довічне заслання в Сибір. На заслання йому дозволили йти без конвою. Рішення держави Іван виконав сумлінно, але по дорозі в Сибір він не втрачав можливості для

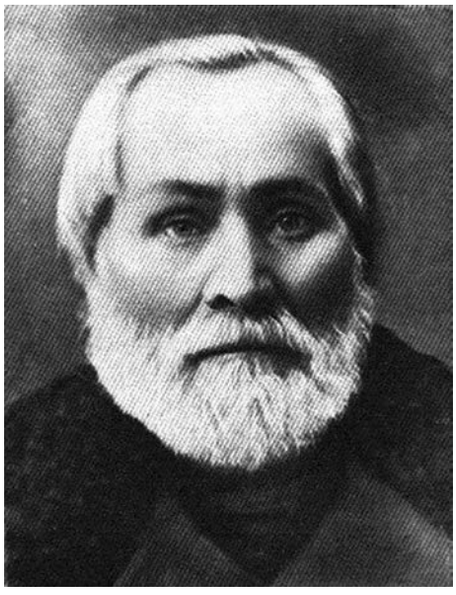

Михайло Ратушний, товариш Івана Онищенка.

проповіді в попутних селах і містах. Відзначається, що Онищенко дійшов до річки Іртиш (територія Росії і Казахстану), а далі його слід губиться. Є й інша версія, більш правдива: Іван залишився в рідному селі, а керівництво громадою передав Михайлу Ратушному, оскільки був дуже скромним і не бачив себе лідером нового руху. На церковних зборах він користувався великим авторитетом, а жителі разом із самим Ратушним регулярно зверталися до нього за духовною порадою. Згідно з цією версією, помер Онищенко в 1892 році.

Варто сказати, що штунди села Основи не покинули православної церкви, але, за прикладом німецької штунди, збиралися на додаткові зібрання, читаючи Святе Письмо, молячись та співаючи духовні пісні. Але православні священики, почавши гоніння, змусили штундистів піти на розрив із православ'ям.

Незалежно від села Основа відбувалися зібрання в селах Карлівка та Любомирка тієї ж Херсонської губернії. Там із 1862 по 1866 рік пережили пробудження кілька сезонних працівників німецьких колоній. Серед них був Юхим Цимбал. Він та однодумці заснували громаду українських штундистів, але, на відміну від штундистів Основи, відразу ж відмежувалися від православ'я. Саме тут відбулося перше документально зафіксоване хрещення по вірі, що мало історичне продовження й наступність, хоч окремі хрещення відбувалися й до цього.

11 червня 1869 року Юхим Цимбал був присутній на церемонії водного хрещення, яке звершав пастор братських менонітів із Хортиці Абрам Унгер для своїх одновірців, і наполіг, щоб його також хрестили. Повернувшись до Карлівки,Юхим Цимбал хрестив своїх друзів, і всього через рік, у липні 1879 року, у Карлівці та сусідній Любомирці вже нараховувалося 70 хрещених віруючих.

Сам рух штундизму надалі поширився по території України, Росії, Білорусі. Кілька громад були навіть у Польщі. Штундисти як окремий рух проіснували близько півстоліття й згодом, у більшості своїй, злилися з баптистами.

Зі старих архівів

Письменник К. М. Станюкович опублікував репортаж із суду над п'ятьма селянами на чолі з М.Т. Ратушним, звинуваченими в поширенні штундизму (процес проходив, імовірно, у 1878 році). У суді було опитано 20 свідків, переважно селян села Основа й сусіднього — Ігнатівка. За винятком двох осіб, показання були позитивними. «За словами одного зі свідків, що не належать до секти: «Штундисти збираються в себе в хатах, моляться Богу, а такого поганого нічого не знаю за ними. Про них, крім хорошого, нічого не можна сказати, між ними немає ні п'яниць, ні злодіїв, а, навпаки, бували випадки, що чоловік, який раніше був злодієм чи п'яницею, коли прийде в секту, робиться доброю людиною, перестає пити, красти, працює», — писав Станюкович.

У своє виправдання М.Т. Ратушний сказав: «Хіба я міг би сам впоратися, об'їжджати всі села й поширювати, як показували деякі свідки? Я зовсім не мав стільки часу, але коли приїжджав судовий слідчий, зійшлося багато народу, і священик тут же був, і коли почали розмову про духовне життя, то священик нічого не міг довести зі Святого Письма, тому народ, хоча не такий досвідчений у Слові Божому, переконався, що священики не так знають Святе Письмо. Потім мене посадили в тюрму, і весь народ знав, що мене в тюрму посадили за те, що я Євангелію читав. Ось ще більше почали дивуватися, і хто міг — діставав Євангелію і читав. А Святе Письмо може умудрити на спасіння кожного, хто його читає. Я не мав ніякої потреби, щоб, значить, проти віри йти, а ми читаємо Євангелію і робимо, як Господь Сам сказав, щоб все в точності виконувати, як написано, а хто не буде виконувати, то не матиме Царства Небесного. Спаситель сказав: «Хто прославить мене на землі — той буде прославлений на небесах, а хто на землі не прославить — то і на небесах не буде прославлений». Кожен християнин повинен переконатися і мати надію, що всім нам доведеться постати перед обличчям Христовим. І Ісус Христос сам розгляне, хто правий і хто винен, тому що прийде страшний суд для всіх неправедних, а для праведних буде торжество... Коли мене вдруге посадили в тюрму, то народ ще більше став звертати увагу й діставати Євангелію. Ось яким чином це більше поширилося, а не так, як думають деякі, що я поширив».

Суд присяжних виправдав Ратушного та інших віруючих.

Старший єпископ Української церкви ХВЄ Михайло Паночко: «Богові потрібні вкорінені послідовники, а не перекотиполе, що котиться куди повіє вітер»

— Оскільки в цьому журналі ми багато говоритимемо про покликання, тому й нашу розмову хотіли б почати саме з цього. Звісно, що в Україні різні церкви: є такі, де люди більше задіяні, є такі, де менше. Чи володієте ви статистикою щодо того, у яких регіонах більшість людей у церкві має своє служіння й активного його виконує, і від чого це залежить?

— На жаль, як я це бачу з практики, у традиційних церквах люди задіяні найменше. Там працює якась певна частина людей, а решта ніби очікує якогось заохочення, наставлення, спрямування, бо багато в цьому питанні залежить від служителів. У новоутворених церквах, зокрема в центральній Україні, людей активно залучають до церковної праці, заохочують реалізуватися в різних напрямках служіння. У церквах не бояться практикувати нові форми служіння, як от гуртки з вивчення англійської мови, гри на фортепіано для невіруючих людей, які мають змогу через це ближче познайомитися з християнами й прийти в церкву.

Традиційні церкви, як на мене, успадкували православну ментальність, яка передбачає, що в церкві є священик, є диякон, є церковний хор, а решта — прихожани. Я вважаю, що нам вже час відійти від цього способу мислення й активно залучати до праці всіх людей. І це передусім робота пресвітера, який має бути зацікавлений у тому, щоб задіяти весь механізм, щоб працювали не лише дві руки й голова, а ноги паралізовані й усі інші органи майже не функціонують. І так виглядає, ніби людина жива, але неповносправна.

Тому життя показує, що дуже важливо залучати людей і допомогти їм знайти себе в служінні, тому що це стимулює їхній ріст і формує тісні стосунки між людьми. Старшим служителям це дуже важко зробити, можливо, через усталені погляди, тому слід зважати на думку молодших, заохочувати їх, підтримувати їхні ідеї, якщо вони не суперечать Божому Слову.

Як на мене, щоб мати більше змоги залучати людей до служіння, краще утворювати церкви максимум до 500 людей. Якщо ж кількість членів церкви перевищує цю межу, слід відкривати нову церкву в іншому районі міста. Тоді церква компактна, тоді можна знати всіх людей і допомогти вивільнити свої ресурси. У великому зібранні людина почувається дуже маленькою й незначною. А природньо те, щоб людина почувалася особистістю й на неї зважали. І тут раптом — її ніхто не помічає: чи ти прийшов, чи не прийшов, чи ти є, чи нема тебе? У великому натовпі народу цінність окремої особистості якось нівелюється. А де менше людей, там кожна душа під увагою. Люди в церкві повинні почуватися вільними, роз-

кутими, а не під постійним пресом. У великій церкві цього досягнути дуже важко.

— Від чого залежить така атмосфера в церкві? Як її правильно формувати?

— Щоб люди почувалися вільно, треба цінувати гідність кожної людини — щоб не була приниженою, не почувалася якимсь нікому не потрібним гвинтиком. Людей у церквах треба вчити, яке велике багатство ми маємо в Христі та яка велика цінність ми для Бога. Ми повинні підвести людей до близьких, особистих стосунків із Богом, Який каже до кожного: «Хто прагне, хай приходить до Мене і п'є».

Атмосфера не може утворитися за один раз. Вона складається з багатьох чинників, тому що кожна людина — особистість зі своїм характером, з різним настроєм. Тому служителі повинні виховувати людей так, щоб вони були задоволені, щоб вони почувалися прийнятими (передусім Богом), щоб вони знали, як виходити з тягарів, з якими кожен стикається в житті. Тому наші спільні зібрання повинні стати потужним інструментом для постійної й планомірної роботи з людською душею. Навернення — це лише перший крок людини, а далі їй потрібно зростати. Для правильного зростання повинна бути правильна їжа, правильне виховання.

— Нині часто звучить думка, що в церкві бракує духовних батьків, душеопікунів. Як ви вважаєте, чи достатньо їх у наших церквах?

— Звісно, ця проблема є в нас. Проповідників може бути багато, а бути батьком чи душеопікуном не кожному дано. Передусім душеопікуном повинен бути пастор, хоча, звісно, й інша людина, яка має талант до цього, може виконувати це служіння.

— Для цього достатньо лише таланту чи потрібна спеціальна підготовка?

— Найперше, людині повинно бути дано, а потім, звісно, цей дар треба розігрівати, бо на одному місці не можна стояти. Життя набагато складніше, ніж ми одразу можемо осягнути, і Господь ніколи не дає нам відразу все. Він відкриває нам поступово, тому апостол Павло до Тимофія каже: «Розігрівай той дар, що ти отримав, через моє рукопокладення». Господь дає людині дар частинами, щоб вона могла це сприйняти, а потім потрібно зростати в цьому дарі, і Бог даватиме більше.

У цей процес, безумовно, входить і духовна освіта. Пастор, проповідник й будь-який інший служитель повинен багато читати. Потрібно також працювати над собою, молитися, спілкуватися з людьми й розвиватися в цьому. Але, в будь-якому разі, душеопікунство потрібне кожній душі, і пастор повинен знайти ключі до кожного, не чекаючи, що це буде легко.

— До якої міри потрібно опікувати людину, і як її підготувати до самостійності в духовному житті, щоб вона сама працювала над своїм духовним зростанням?

— Тут мусить бути індивідуальний підхід. Пастор мусить бути й свого роду психологом, бо є люди, які відкриваються, шукають відповідей на свої питання, шукають служителів, коли їм потрібна допомога. А є такі, які, навпаки, замикаються — і до них неможливо достукатися. З такими працювати важче. Тут треба просити в Бога особливої мудрості, щоб достукатися до цієї душі — і вона розкрилася.

— А чи потребує душеопікуна старший пресвітер, і хто є ним для вас?

— Раніше я просив підтримки в старших за віком служителів і радився з ними, правда, зараз вже багато хто з них помер. Тому набо-

лілим доводиться ділитися з тими, кому я довіряю. Але для чогось особливо болючого, яке виникає в служінні чи в житті, є таємна кімната. Там Бог заспокоює, знімає всі тягарі, дає силу, підбадьорює, обновлює. Є такі тонкі внутрішні моменти, яких інші люди не зрозуміють і не зможуть понести. Саме туди, у таємну кімнату, душеопікуни повинні вести всіх людей, яким вони служать, тому що двері до Божої благодаті завжди відчинені.

— А чи вистачає нині в Церкві людей, готових присвятити себе на служіння іншим?

— Якщо взяти інші об'єднання наших одновірців за кордоном, то в нас ще ніби, дякувати Богу, вистачає. Але щодо вимог часу, то є певний дефіцит. Ця проблема завжди була, тому й Ісус, Який ніколи не говорив про брак чогось, Своїм учням сказав: «Жниво дозріло, а робітників мало». Христові було достатньо навіть п'яти хлібин для безлічі людей, а про цей дефіцит він радить учням молитися.

Тому ми вдячні Богові за те, що маємо, але просимо в Бога людей, які б присвятили себе праці для Нього, щоб ми могли охопити більше територій і більше сфер. У цьому теж немалу роль відіграє мотивація пастора церкви. Наприклад, коли я був пастором у невеликій сільській церкві, яка налічувала 120 людей, то за 22 роки мого служіння з тієї церкви вийшло п'ять пасторів. Для цього ми залучали багатьох молодих людей до проповіді, до євангелізації — і згодом один з п'яти-шести ставав пастором. Отже, атмосфера для народження кадрів та їхня підготовка повинні бути серед головних завдань Церкви.

— Нині Українська Церква ХВЄ реалізовує проект «400 церков за п'ять років». Та чи є в неї ресурс служителів, які б змогли повести ці церкви далі?

Ісус творив добро. Ми намагаємося наслідувати Його, тому що віримо, що БОГ любить СВІТ через НАС. Як Він послав на землю Ісуса, щоб Він став Його любов'ю, Його присутністю на землі, так сьогодні ВІН посилає НАС.

Мати Тереза

— Я переконаний, що в Бога є такі люди, бо передусім на служіння ставить Господь, а не людина.

По-друге, Бог торкається багатьох людей, але не багато хто з них готовий відгукнутися й присвятити себе для праці. Зазвичай люди, прийнявши спасіння й відчувши себе Божими дітьми, задовольняються цим і живуть собі своїм життям. Тому другим дуже важливим моментом є посвячення самої людини. Бог не дав команду Своєму Синові: «Знаєш, Сину, треба піти на землю». Він поставив питання, яке чуло все небо: «Хто піде?» Але Син знав Батькове серце, знав Його біль за долю людей, яких Він створив. І, знаючи серце Батька, Він каже: «Ось Я, Отче, пошли Мене!» І за те, що Він так вчинив, Отець все віддав у руку Його, як написано в Писанні. Нині також Отець хоче спасти багатьох людей. Чи готові ми все зробити для того, щоб виконати бажання Отця?

По-третє, щоб більше людей хотіло посвятити своє життя на служіння Богові, треба щоб вони пережили певний імпульс від Бога. Це надприродне явище на зразок того, яке відбулося з Савлом. Може, все це не так явно й драматично, але Бог говорить так, що людина розуміє, що це говорить саме Він. Щось подібне було в моєму житті, коли Бог прямо проговорив до мене кілька слів, але вони були мені зрозумілі й підбадьорили та зміцнили мою віру.

І ще один момент — тісні стосунки служителя з Богом. Перший поштовх завжди дає силу, але з часом вона може вичерпуватися, тому потрібно завжди тулитися до Бога, просити в Нього силу й черпати від Нього енергію. Без Христа ми швидко виснажуємося й впадаємо в депресію, але Божа присутність додає натхнення. Я маю глибоке усвідомлення: щоб пройти земну дорогу й подолати всі бар'єри, твердині й тривоги, ти мусиш міцно триматися за Бога, бо лише в Ньому перемога!

Хотілося б запропонувати якийсь новий рецепт відновлення духовних сил, але Його немає, окрім того, який нам вже давно відомий. Це Слово Боже, Дух Святий, молитва. Служитель, який втратив ці джерела, потерпить фіаско.

Ще хочу зазначити, що наша праця, наше служіння є елементом нашої вдячності Богові за те, що Він зробив для нас. Той, хто цінить спасіння, яке дав Бог, посвячує себе, готовий їхати, йти, жертвувати, давати. Тут немає загального підходу, але слова Христа до Петра звучали так: «Любиш Мене? — Паси!» Любимо — будемо служити, не любимо — будемо жити, як усі.

— Церкву в Україні можна поділити на дві групи, кожна з яких критикує одна одну. Але вони, по суті, не відрізняються вченням, а лише формою. Як примирити ці дві сторони й привести їх до єдності?

— Я б сказав передусім словами апостола Павла: «Хто до чого досяг, у тому й перебувай!» І не втручаймося в справи інших. Кожен пильнуй за собою і тим, за що відповідальний.

Я це пережив на собі. Нам складно сприйняти нову форму, коли ти виріс і десятки років провів у зовсім іншій. Там ти переживав Боже благословення, там діяв Господь — ця система працювала. І в тебе за той час складається враження, що так найправильніше.

Але я об'їздив багато країн світу й побачив різні церкви з різними формами, і там також діяв Бог. Я бачив консервативні церкви, де люди не пускали глибоко коріння віри. Так само й з протилежного боку. А преображає лише Божа сила. Не форма робить нас кращими — традиційна чи новітня, а наше пізнання. Тому не варто критикувати один одного, краще допомагати один одному тим досвідом, який отримали, і передавати один одному те, що краще. І не варто одразу ламати іншого. Для того, щоб вплив був ефективним, потрібно терпеливо, поступово вчити, говорити, наставляти, проповідувати. Разом з тим показувати власний приклад, поважати гідність людей, їхні переконання, зрештою, любити їх. І тоді ти станеш авторитетом для інших, і твоє слово буде значимим для них.

— Завжди там, де було істинне вчення, були й лжевчення. Чи помічаєте ви подібні тенденції нині й від чого хотіли б застерегти церкви?

— Нам основне усвідомлювати, у яких напрямках зазвичай атакує диявол. Ці напрямки мені відкрилися з послань до семи церков, записаних в Об'явленні. У цьому світі йде духовна війна, тому в кінці кожного звернення йдуть слова: «Переможцеві…»

Перша й найважливіша лінія фронту — це сердечні стосунки з Богом. І найперше, що робить диявол, — хоче забрати від нас стосунки з Христом. До Ефеської церкви Христос каже: «Маю проти тебе, що ти залишив свою першу любов». Якщо ми втрачаємо стосунки з Богом, то світильник наш буде зрушено.

Друга лінія фронту — лжевчення, яке каламутить всю євангельську вістку. Чому Павло був проти юдеїв? Тому що вони повертали людей назад до Закону, який вже втратив свою силу, і тим самим нівечили цінність Євангелії.

Третя лінія фронту — лжепророцтва. Скільки заблуджень виникало на основі цього!

Далі йде пряма атака — гоніння на церкву.

І це стосується не лише тих церков, це можна віднести до всієї історії людства. Це може прийти одночасно, а може бути поступово. Лукавий має повний арсенал зброї і щоразу вибирає відповідну, яка могла бути найефективнішою в ту чи іншу мить. Тому перше, від чого Ісус застеріг учнів, коли вони питали в Нього про Його другий прихід: «Вважайте, щоб вас хто не звів». Тому людей треба вчити вкорінюватися в Бозі, і тоді їм не буде страшне жодне лжевчення. Я називаю це духовним імунітетом.

Я хочу всім вам сказати: ви цінні люди, ви покликані Богом нести Його Звістку іншим людям. Ісусу не треба маси людей. Йому треба вкорінених людей, а не перекотиполе, яке рухається туди, куди повіє вітер. Захопіться Христом, спробуйте, Який добрий Господь, вкоренітеся в Господі, щоб приносити плід.

Розмовляли Дмитро Довбуш та Ольга Міцевська

Духовні університети молодого лікаря

Сергієві Скороплясу 23 роки. Виконує служіння диякона в Церкві ХВЄ села Могиляни Острозького району, а також – керівника відділу з питань розвитку християнської етики в загальноосвітніх навчальних закладах Рівненщини.

Одружений. Разом із дружиною виховують донечку. Вони переконані, що справжнє щастя — тільки в Ісусі Христі.

У дитинстві я відвідував християнську недільну школу. Одного разу мої друзі запропонували мені піти на богослужіння в дім молитви. А я собі тоді подумав по-дитячому: «Як я зможу відвідувати дорослі служіння, коли жодного разу не читав Біблії для дорослих?» І став читати Біблію. Коли ж прочитав останню її сторінку, то в неділю пішов на зібрання церкви, де мені дуже сподобалося.

Я мріяв стати проповідником, молився й просив у Бога, щоб наставив мене, як потрібно проповідувати й служити Йому…

Після закінчення школи прийняв водне хрещення, а потім вступив у Буковинський медичний університет (м. Чернівці). Став пропускати зібрання — і це мене дуже тривожило: думав, що грішу перед Богом. Але пресвітер церкви мене заспокоїв, бо ж я не відвідував церкву через тимчасові обставини. Моє ж навчання в університеті складалося якнайкраще. Я захопився науковою роботою. За перший курс написав декілька наукових праць, став їздити за кордон, відвідував Верховну Раду в Києві.

Подія, яка сколихнула моє життя

27 грудня 2012 року. Я на другому курсі навчання. Іду по коридору університету — і раптом вибух. Якийсь чоловік підірвав протипіхотну наступальну гранату. І це на моїх очах. Я бачив, як розірване на шматки тіло цього чоловіка впало мені під ноги, навколо мене було все понівечено осколками гранати й вибуховою хвилею, але жоден осколок мене не зачепив. Слава нашому Богові!

Я знаю, що моє життя зберіг Господь. Мене не поранило осколками, але я повністю втратив слух. Лікарі сказали: «Чути ти вже не зможеш, навіть найдорожчий слуховий апарат не допоможе тобі». Щось пошкодилося в моєму внутрішньому вусі, і його вже неможливо було відновити.

Мені було тільки 17 років, і я не міг повірити, що оглух на все життя. Я ставав на коліна і молився: «Господи, невже до кінця свого життя буду глухим?» Я бачив перед собою кар'єру успішного науковця, а тепер житиму глухим... Відразу ж розіслав SMS усім друзям, щоб за мене молилися в їхніх церквах. Багато церков молилося за мене! Я плакав до Бога: «Боже, я знаю, що Ти можеш мене зцілити й дарувати мені слух!» Лікарі наді мною робили різні процедури, але нічого не мінялося. Я стояв на колінах, плакав до Бога, казав: «Боже, я знаю, що в Тобі є сила. Боже, я знаю, що Ти можеш це зробити…» Три дні волав до Бога, а на третій прокинувся від того, що почув кроки в коридорі лікарні. Я дуже зрадів і одразу покликав медперсонал, який обстежив мене й сказав, що слух відновився на 80%. Слава нашому Богові!

Після цього мене поліція повезла на місце вибуху, щоб відновити хронологію тієї події. Я показав, де стояв я і той чоловік. Поліцейські мені кажуть: «Це неможливо, навіть якби ти стояв у кінці цього коридору, все одно ти б не вижив, якийсь би осколок тебе зачепив…» А я відповідаю: «Це можливо. Подивіться на мій одяг, на ньому краплі крові того чоловіка, якого розірвало». Я свідчив поліціантам, що мене зберіг Господь. Слава нашому Богові!

Моя кар'єра

Я подякував за все Богові й одразу взявся за навчання. Навіть не хотів думати: «Можливо, Господь хотів мені щось сказати цією подією?» Я закінчував третій рік навчання, чи не кожного тижня відвідував закордонні конференції, планував влаштувати матеріальне життя, а служіння Богу відкладав на потім.

На четвертому курсі ми мали уроки, на яких досліджували вуха один одного. Коли студенти оглянули моє вухо, то сказали, що в мене у вусі якась припухлість. Я подумав, що через два дні вона пройде, але пухлина з кожним днем збільшу-

валася. Ретельне дослідження показало, що в мене ракова пухлина другої стадії. Мені надали академвідпустку з тих міркувань, що, можливо, я знайду якихось професорів у Києві — і вони мені допоможуть. Але всі ми прекрасно розуміли, що це за діагноз.

З таким діагнозом ніхто не живе

Я приїхав додому. Не шукав професорів, а одразу впав на коліна перед Богом, молився, плачучи: «Боже, прости мені!» Я згадав, як Господь мене зберіг від тієї гранати, як подарував мені слух, а я не звернув на це уваги. Я каявся, що обіцяв Богові служити, проповідувати Євангелію — і відклав свої обіцянки на завтра, коли в мене з'явиться час для цього. А тепер у мене часу вже не тільки немає, а й ніколи не буде — бо ж мені залишилося жити всього три місяці, згідно з діагнозом. Я просто ридма плакав перед Богом і каявся: «Боже, прости, що я так жив, пробач мені, що казав: «Для Тебе, Боже, в мене немає часу».

Коли я розповів батькам про свою хворобу, то мама відразу зомліла.

Я вдома не міг думати ні про що інше, крім свого становища. Закривався в собі, плакав і казав: «Боже, я не вірю, що Ти тоді зберіг мені життя, щоб зараз, коли мені дев'ятнадцять років, його забрати... Боже, зціли мене!»

Минуло три дні. Я прийшов на вечірнє молитовне зібрання в п'ятницю. Старші служителі сказали: «Сьогодні в нас буде молитва за оздоровлення з помазанням оливою, хто має таку потребу, може вийти вперед...» Я вже не чув про що саме проповідували проповідники, лише чекав молитви за зцілення. Я в своєму серці казав Господу: «Боже, я вірю в те, що Ти можеш мене зцілити. Якщо є на це Твоя воля, то зціли мене. Я обіцяю, що все зроблю, що Ти мені скажеш...» Тож вийшов наперед із твердою обіцянкою служити Богові. За мене помолилися. Я думав, що моє зцілення станеться одразу. Але нічого не відбулося. Я повернувся на своє місце, помацав вухо, пухлину: усе є, як і було. Мені стало сумно. Прийшов додому, закрився в кімнаті й вирішив, що буду годину молитися, а годину читати Біблію. І так упродовж усієї ночі перебував у молитві, просив у Бога зцілення. Близько шостої години ранку заснув на одну годинку, коли ж прокинувся, то одразу помацав пухлину, а вона відпала, як висохла вавка. Покликав своїх батьків, вони оглядають вухо – а там ніякої пухлини. Слава нашому Богові!

Нова сторінка життя

Ось так утретє Господь мені показав, що моє життя в Його руці. Для Бога немає нічого неможливого. І там, де люди кажуть, що все, вже кінець, вже крапка, — Господь ставить кому. Бог продовжив моє життя, щоб я ставив правильні акценти в ньому: розумів, що основне, а що — другорядне. І як важливо вже сьогодні йти й виконувати волю Божу. Важливо вже сьогодні цілком довірити своє життя Богові, які б важкі обставини не складалися. Бог сильний дати все потрібне для життя й побожності. Черпаймо силу тільки в Богові, тільки в Ісусі Христі, звертаймося до Нього — Він допоможе й зміцнить наші серця. Бог змінює обставини життя на краще, тільки довірмо його Йому. У молитві просімо в Господа милості, бо завтра не в нашій волі.

Вплив інформації на духовний розвиток

Суспільство впливає на формування світогляду значно більше, ніж сім'я і, зокрема, батьки. Є підстави побоюватися, що скоро в Україні виросте покоління молодих інфантильних людей, якими дуже легко маніпулювати. Чи можливо уникнути такої загрозливої ситуації?

На цю тему пропонуємо розмову Людмили БЕНДУС із Едуардом СІВЦЕМ — проповідником, викладачем біблійних дисциплін, місіонером у Кенії.

— Проблема виховання свідомого покоління в нашій країні, як, зрештою, і в будь-якій іншій, серйозна. Але чи не перебільшуємо ми цю серйозність? Адже в усі віки батьки бідкаються, що свого часу вони були не такими, як їхні діти. Наскільки надумана ця проблема й наскільки важлива?

— Питанням поколінь знехтувати не можна, як не можна нехтувати й інформаційним віком, який ми маємо сьогодні. Якщо обсяг інформації до початку 2000-го року множився на двоє що двадцять років, а ще раніше — що сто років, то тепер подвоюється мало не кожні чотири з половиною роки.

Людство генерує масу нової інформації. Тепер багато професій зникає, а їм на зміну приходять якісь нові. І в цьому бурхливому інфосередовищі потрібно виживати дітям, молодим людям. А батьки не можуть дати їм поради, бо вони самі в такому середовищі ще не жили. Якщо за радянських часів на телебаченні було лише два канали, то тепер 40 тільки по кабелю. Заходиш в Інтернет — і тобі весь світ на долоні, він у тебе в телефоні. І це впливає на людину, на її формування, їй потрібно виробити уміння, як у цьому бурхливому морі не потонути.

— У цьому контексті я прочитала цікаву статистику, що сучасна пересічна людина за день отримує стільки інформації, скільки отримував простий англієць у 19 столітті за все своє життя. Логічно припустити, що такий обсяг інформації мав би спонукати до особливого особистісного розвитку, але цього немає. У чому ж річ? Чому такий обсяг інформації і ті перспективи, який він відкриває, не стали мотивацією, поштовхом до стрімкого злету особистості?

— Думаю, що злет буває тоді, коли інформацію сприйнято, оброблено й застосовано. Обробити, а тим більше за-

стосувати її величезний обсяг фізично неможливо. На рівні сприйняття потрібна якась жорстка фільтрація й систематизація. Бо не систематизована інформація — просто втрачена. Якщо у ваш комп'ютер закачано три файли певної інформації, але ви не знаєте, де вони «живуть», то ви будете їх знову скачувати. Коли жорсткий диск на 8 мегабайт, як це було раніше, то легко запам'ятати, де все лежить, а коли він на 3-5 терабайти, то важко розібратися з тим, що на ньому. Сприймаючи інформацію, я маю відразу її категоризувати й визначити, наскільки вона мені важлива за пріоритетністю. Якусь я відразу відправляю в сміття, як-то реклама, ділові пропозиції тощо. На якійсь профільній я зупинюся трохи довше, бо вона слугуватиме для мого розвитку. Якраз уміння позначити інформацію правильним ярликом ще на її вході для подальшої обробки — і потрібно виховувати. Тож люди не розвиваються тому, що не вміють на несвідомому рівні вибрати з інформаційного потоку те, що їм потрібне для подальшої обробки.

— Як навчитися цьому? Хто має навчити?

— Я вірю, що людям даровано один із Божих атрибутів — творчість. Бог — Творець, і людина — творець. Вона може робити з нічого щось, або з чогось генерувати якісно нове, інше. І це уміння творити також стосується інформації. Споживацький світогляд вимагає: ти не твори, тобі дадуть готовий продукт — і ним користуйся. І більшість людей живе в такому споживацькому суспільстві. Дали їм — і тішаться. А створити своє — то треба залучити якісь додаткові ресурси організму, пошукати, напружитися. Оте своє, можливо, буде гірше, але воно своє.

Наше суспільство творчих людей не шанує, навіть на рівні «батьки-діти». Якщо дитина щось створила своїми руками, то її треба хвалити, а не сварити, навіть якщо воно якесь погане ньке й нікчемне. Це потрібно зробити виключно для того, щоб розвинути творчу жилку в дитині. Вона в школі увійде в такий інформативний вир, у якому батьки ніколи не були й не знають його жахіття. Завдяки творчості дитина зможе пливти на тих хвилях, як серфінгіст, але це потрібно в них культивувати. Навіть у радянські часи заохочували до раціональних пропозицій на виробництві. У Японії це довели до рівня культу: якщо ти щось удосконалив — то всі виявляють тобі особливу пошану й живуть із думкою: а ще що можна вдосконалити. А в нас історично склалося, що ініціатива — карається. Мовляв, ти виділяєшся, ти дереш носа. (А ще ти сам мусиш це зробити. — Л. Бендус). А якщо тобі не вдасться реалізувати ідею, що найімовірніше, бо вона пілотна, то з тебе будуть всі сміятися: от бачиш, не потрібно було рипатися. Тобто ти маєш бути таким, як усі, — і це трохи печально. У цьому ми суттєво відрізняємося від західного світу, де до помилок толерантніші, терплячіші: у тебе не вийшло — спробуй ще раз, тобі 38 років, а ти нічого не досяг — займися чимось іншим, іди вчитися. Є шанс. Дарма, що буде мало часу для реалізації, але ти ростеш. Я маю своєрідний рекорд — одному моєму студентові було 82 роки.

— Вибачте, він устиг довчитися?

— Не знаю. На наступних курсах я його не зустрічав. До речі, він уже мав дві чи й три освіти. Але казав: «Мені ж потрібно розвиватися». Західний світ, який для нас еталонний, так чинить. У нас ти освіту здобуваєш до 25-ти, а далі якось видряпуєшся. А якщо тобі ця спеціальність не підійшла, зрештою, галузь перестала існувати через комп'ютерні технології? Ну то йди далі, ти живий-здоровий. Але чомусь суспільство не спонукує до цього. Ось у цьому й проблема.

— Слухаючи вас, я дедалі більше схиляюся до думки: щоб вирішити проблему формування, становлення дітей, потрібно насамперед вирішити проблему формування батьків, оскільки все починається із сім'ї. А сьогодні з батьками, які ще самі могли б розвиватися, ми маємо проблему. Я ще пам'ятаю те покоління, коли хорошою характеристикою речей була тривалість їхньої роботи. Коли холодильник добре працював у бабусі, а потім переходив у спадок дітям і внукам, то це була хороша, якісна річ. Сьогодні ж про десятки років не йдеться. Усе старіє так швидко, що не встигаєш за цим процесом. Наприклад, гаджети міняють майже щороку. Отож, проблема в тому, що батьки заохочують у дітей це змагання. Зайдіть у будь-який клас школи, і дуже сумнівно, що ви там знайдете дитину, у якої немає смартфона. Якщо ми далі будемо рухатися в цьому руслі, то що нас чекає? Чи можна змінити цю тенденцію?

— Думаю, процес незворотний. Інформація — це надто велика сила. Але є інформація, яка нас інформує, є інформація, яка нас формує, але і є інформація, яка нас трансформує. Так от Біблія — це саме та інформація, що може нас змінити, дати нам правильний дороговказ, систему фільтрів, щоб не загубитися в інформаційному потоці, щоб не втратити себе, свою ідентичність у бурхливому морі.

— Як людина, яка любить читати, я можу тільки сумувати, що час, коли можна було зайти в бібліотеку, знайти хорошу книгу й насолоджуватися самим процесом читання, безповоротно минає — і попереду тільки електронні книги та якісь інші електронні формати. Уже стало звичним, коли проповідник під час зібрання, недільного чи будь-якого іншого дня, звертається до аудиторії: «Увімкніть свої Біблії», замість того, щоб сказати «відкрийте».

Чи треба очікувати, що процес читання відійде в далеке минуле, а попереду нас чекають електронні формати або ще щось, чого ми не можемо собі навіть уявити. Чи, на вашу думку, не впливає це негативно на формування світогляду?

— Негативно впливає доступність інформації. Коли певна річ має гриф унікальності, вона більш бажана, і за ту унікальність люди готові платити. Я пам'ятаю, як після розпаду Радянського Союзу євреї масово виїжджали, і ми за безцінь скуповували їхні великі бібліотеки. З літературою було важко. Добру книжку можна було купити тільки з рук. А тут таке благо: раз — і в тебе ціла бібліотека. Одна зарплата — і ти власник трьох шаф літератури. А тепер ти можеш отримати бібліотеку од-

ним кліком. Поки я закінчу речення, то вона загрузиться мені в телефон чи в електронну читалку. Проблема не в тому, що люди не мають змоги читати, вони не хочуть читати. Чтиво настільки доступне, що вже не приваблює. Потрібні кардинально нові мотиватори, які спонукали б людину до читання. А тут уже йдеться про силу волі. До речі, сила волі щодалі пригнічується в людях, щоб вони виконували волю когось іншого, того хто диктує, розказує, за якими правилами жити.

Люди читатимуть, але щораз менше. Я це бачу на студентах. Щороку під час знайомства з новим набором я прошу кожного назвати три останні прочитанні книги. Ті, кому за 30, то ще можуть назвати кілька книжок. А з молодших, то тільки окремі унікуми ще щось читають, і це при тому, що проблем із книжками немає.

У Біблія написано: «Здобувай мудрість, усім майном намагайся її здобути». Мудрість — це вміння правильно сортувати інформацію й нею оперувати. «Я премудрість — живу зі знанням», — так ще написано. Премудрість не може наснитись мені чи якось огорнути мене як надзвичайний божественний дар. Вона з'явиться як уміння оперувати наявною інформацією тоді, коли буде чим оперувати. І Біблія нам каже, що цю якість ти маєш в собі напрацьовувати. Тоді зможеш витримати будь-яку інформативну навалу.

— У наших програмах ми не раз наголошуємо, що тільки читання Слова Божого здатне трансформувати людину в добрий образ, дати їй позитивний поштовх до життя в успіху. Та сьогодні в багатьох церквах ми стикаємося з таким дивним станом речей, коли молоді люди не люблять читати, у кращому разі вони ввімкнуть свою Біблію під час служіння й погортають її. А старше покоління, яке формувалося в часи переслідувань, вважає, що освіта не актуальна для християн, мовляв, Бог живий, Він діє серед своїх дітей, і Дух Святий навчить, як жити, як проповідувати. І ми бачимо таку ситуацію: старше покоління не хоче читати, а молоде — і не хоче, і не може, тому що відвикло. Як знайти золоту серединку, адже відомо, що істина завжди десь посередині?

— Шукати цю середину на зламі сьогоднішніх поколінь — найбільша проблема. Тому що історія не знала такого буму в плані збільшення інформації. Покоління моє, мого батька й мого сина — це абсолютно різні три планети. Особливо що стосується мого сина. Тепер навчання характерне тим, що викладач не є носієм унікального знання. Як тільки він почне про щось говорити, то не закінчить речення, як студент знайде тему його розмови у своєму гаджеті й знатиме, що він казатиме далі. Тому викладач тепер має вміти дати студентам навички, як самостійно знайти ту інформацію, яку потрібно, як її застосувати, використати на благо. Те саме мають робити й батьки — спрямовувати своїх дітей у правильному напрямку... А саме — до Біблії, яка матиме вплив при умові, що ми в неї заглядаємо, вона дороговказ, якщо ми її читаємо.

— Є частина людей, які кажуть, що Біблія — це єдина книга, яку варто читати. А все інше не має сенсу. Якщо помилкова така думка, то спростуйте її та відразу дайте відповідь: у чому полягає місія церкви в 21 столітті.

— Щодо того, чи потрібно читати іншу літературу разом із Біблією,то вважаю, що однозначно потрібно. Читання нас розвиває більш усебічно. Ми маємо контактувати з іншими людьми й розумітися в тих сферах, у яких вони живуть, працюють, відпочивають і таке інше. У свій час, коли апостол Павло прийшов в Афіни, то він добре знав, яка ієрархія грецьких богів, яку роль кожен із них у тому пантеоні виконує. І з того почав свою проповідь. Коли перебував в ув'язнені в Римі, то написав Тимофію, щоб він приніс йому щось вдягнутися, бо зима настає, і також літературу. Здавалося б: Павле, навіщо тобі ще книжки, коли твоє життя вже завершується. Але тому він і був таким успішним місіонером, який євангелізував значну частину Малої Азії, що мав стратегію, мав підходи — і це все йому дала освіта. Рівень нашого служіння та його масштаб залежить від нашої освіти.

Місія церкви у 21 столітті — дати людям маяк, орієнтир у бурхливому інформативному просторі, щоб не загубилися в ньому. Якщо ти загубишся — це вплине на все твоє життя: не будеш знати, як розвиватися, куди рухатися, наче в лісі без компаса: ніби йдеш у правильний бік, але ти не там, де мав би бути. Такот церква має вказати на пріоритетну інформацію, на Слово Боже, яке має вічний сенс.

Відомо ж, що певна інформація слугує нам до кінця дня (наприклад, погода на сьогодні), а є інформація, яка взагалі нам не потрібна, тільки займає наш оперативний простір у розумі, ми витрачаємо певні когнітивні ресурси, але отримуємо нуль. На превеликий жаль, за статистикою, найбільше проглядаються на «ютубі» музичні кліпи й гумористичні програми. Наскільки вони корисні, будують нас — усе близько нуля. Ну, посміялися, нам весело, але Біблія каже: «Навіщо відважувати срібло за те, що не насичує, і своє дорого зароблене на те, що не хліб». Якийсь сурогат: ми щось споживаємо, перероблюємо, але залишаємося порожніми, спустошеними. Тож церква мала б правильно розставити пріоритети: це інформація, на якій не варто зупинятися, це інформація, яка потрібна нам на землі, а ось це інформація, яка слугує нам аж до вічності.

— Ми хочемо лікуватися у фахового лікаря, щоб наші діти вчилися у фахового вчителя — і це цілком зрозуміло й нормально. Щоб правильно виконувати свою функцію, кожен християнин має бути фаховим, щоб пропонувати правильну навігацію в цьому складному й жорстокому світі. Чи коректно говорити про фаховість християнина й чи може він бути у своїх переконаннях фахівцем?

— Християнин зобов'язаний ним бути. У нього немає вибору. Єдине, що цьому може не дати статися — це лінь і лукавство, коли ти лукавством виправдовуєш свою лінь.

Телепрограма «Вірую»

П’ятидесятницька ідентичність

«І слово моє й моя проповідь не в словах переконливих людської мудрості, але в доказі духа та сили, щоб була віра ваша не в мудрості людській, але в силі Божій!» (1Кор.2:4-5) — пише апостол Павло до коринтської церкви, багатої дарами й бідної плодами, церкви, у якій планували ідеологічні суперечки, церкви, де неправильно розуміли мудрість і куди навіть проникла аморальність. І все це якось співвідносилося одне з одним.

І зі слів апостола Павла робимо висновок, що людина може мати духовні дари, але це не є ознакою її моральної бездоганності. Ми читаємо в апостола Павла, що людина може мати духовні прояви, але це не є ознакою її доктринальної бездоганності. І нам дуже непросто сприйняти все це й розібратись у цьому.

Нині є безліч деномінацій та рухів. І коли ми дивимося на те об’єднання, у якому перебуваємо, то виникає питання: хто ми — ще одна євангельська деномінація чи окрема течія? Є така історична версія, що справжня християнська Церква, яка виникла після дня П’ятидесятниці, у кінці першого століття померла й лише на початку XX століття відродилася. Тобто 18 століть в історії Церкви були неєвангельськими, неп’ятидесятницькими. Прихильники ж іншої версії стверджують, що істинна Церква в першому столітті втратила свою ідентичність і лише невеликі групи людей у різні періоди передавали її один одному, а вже в XX столітті це все відновилося.

Отже, хто такі ми, п’ятидесятники? Чи є в нас власне віровчення чи воно запозичене в інших і до нього просто додано певні тези? Чи маємо ми стосунок, наприклад, до Реформації, 500-річчя якої ми нещодавно відзначали? І чи впливає наш духовний досвід на біблійно-богословські погляди?

Кожен із нас за благодаттю Божою пережив явлення Духа й сили. Це стало додатком до нашого євангельського підґрунтя. Цей досвід дав нам особливе бачення вчення про Церкву, спасіння та й про саму людину. Але що таке наш духовний досвід — додаток чи критерій, за допомогою якого ми дивимося на все інше? Відповідь на всі ці питання і дає нам уявлення про п’ятидесятницьку ідентичність.

Якщо йти далі, то ми приходимо до питання: а хто такі слов’янські п’ятидесятники? Коли до нас стали приїжджати брати з-за кордону, вони казали, що ми дуже відрізняємося від них. Один навіть зазначив, що ми не п’ятидесятники, ми православні, які говорять мовами, і нас з нимріднить лише цей духовний досвід, який ми пережили. А сам спосіб мислення в нас православний.

І це знову приводить нас до нових запитань: які елементи нашого віровчення запозичені зі світової п’ятидесятницької традиції, а які мають місцеве походження? Можна було б і далі ставити перед собою безліч питань, але вже варто відповідати на них.

Що таке ідентичність?

Встановити ідентичність — означає окреслити сталі й змінні риси певного предмету чи явища й співвіднести їх між собою. Наприклад, візьмемо Церкву Христову: окреслити її ідентичність означає визначити, що в ній вічне, незмінне, фундаментальне, а що може змінюватися, розвиватися, контексту-

алізуватися? І як це стале й змінне співвіднести між собою?

Ідентифікація п'ятидесятницького руху пов'язана з певними аспектами. По-перше, як цей досвід співвідноситься з біблійним віровченням (чи знаходимо ми щось подібне на сторінках Писання)? По-друге, як цей феномен розвивається в історії і чи він проявлявся ще колись? Потретє, який рівень ідейно-догматичних розробок на даному етапі? Почетверте, наскільки прихильники даного вчення усвідомлюють його сутність і наскільки активного його практикують? І, по-п'яте, наскільки він впливає на суспільне життя?

Наприклад, щодо п'ятидесятницьких проявів є багато запитань. Є католики, які заговорили мовами. То чи можемо ми назвати їх п'ятидесятниками? Разом із тим є члени п'ятидесятницьких церков, які мовами не говорять, — чи можна їх назвати п'ятидесятниками? Хто ж більший п'ятидесятник: католик, який практикує духовні дари, чи п'ятидесятник, який не робить цього? І коли науковці стикаються з такою багатогранністю п'ятидесятницького руху, то вони не мають навіть необхідного інструментарію, щоб систематизувати всі ці моменти.

Коли ми подивимося на початок сучасного п'ятидесятницького руху, а це початок XX століття, то побачимо, що від інших рухів його відрізняє те, що в нього немає одного ідеолога-засновника. І це було добре, бо він не був прив'язаний до праць, дій, думок свого засновника. По-друге, у п'ятидесятництві не було одного місця заснування. Дуже цікавими є слова Ісуса, які він сказав самарянці про те, що Бога цікавить не місце поклоніння, а стан поклонника. Коли місіонери з Азуза поїхали в інші країни, вважаючи, що несуть їм щось, що Бог відкрив лише їм, то, прибувши на місця своєї праці, виявляли групи людей, які пережили подібний досвід. Тому вчені, досліджуючи цей феномен, стверджують: «Варто говорити про розосередженість п'ятидесятницького руху». Тобто П'ятидесятниця відроджувалася не в одному місці, а в багатьох одночасно. Це було важливо, тому що люди зазвичай схильні абсолютизувати витоки руху. Бог зберіг нас від цього. Але результатом такої розосередженості стало безліч богословських витоків. Навіть в Україні, де було декілька ранніх засновників п'ятидесятницького руху, є безліч відмінностей між церквами на заході та сході. Це обумовлено історично.

Ще один дуже важливий момент — п'ятидесятницький досвід за своєю суттю духовний, містифікований (від μυστικος — «прихований», «таємний» — такий, що передбачає безпосередній зв'язок (єднання) з Богом). Тому ми не раз можемо чути від людей: «Бог мені відкрив». І, відповідно, пастор уже не може відкрити так, і це ніби позбавляє його духовного впливу на цю людину — бо ж їй відкриває Бог.

Релігієзнавці кажуть, що, потенційно, кожен п'ятидесятник може створити свою деномінацію, бо кожен із них має особистий досвід, і він відрізняється від досвіду інших. Я хочу сказати, що наші пастори — це великі герої віри, які увесь цей час продовжують поєднувати непоєднуване: людей, які, згідно з науковим аналізом, можуть витворити безліч власних деномінацій. Правда, у цих деномінаціях, крім нас самих, у переважній більшості не буде ніяких послідовників, але така можливість є. Те, про що я говорив, звісно ж, веде до деномінаційної різноманітності. У світі 11 тисяч п'ятидесятницьких об'єднань (жодна інша конфесія не може зрівнятися з таким розмаїттям).

Але я хотів би піти трохи глибше.

Рівні ідентифікації релігійного руху

Коли ми вивчаємо п'ятидесятницький феномен, то апелюємо до дня П'ятидесятниці, бо це духовний прояв, генетично пов'язаний із цим днем. Від інших течій нас відрізняє те, що ми віримо, що П'ятидесятниця — це не просто історичний факт, а це триваючий духовний процес. Тому історично ми розглядаємо п'ятидесятництво на трьох рівнях. Перший — це рівень досвіду. Для нас це не просто події в Єрусалимі, це реальність нинішнього дня, це ті події, які відбулися в Лос-Анджелесі, в Одесі, на Тернопільщині й відбуваються тепер у різних місцях. Тобто ми не можемо обмежити П'ятидесятницю хронологічно й географічно, тому що Дух дихає, де хоче.

Церква отримала Дух Святий, щоб стати світлом Христа. І оскільки першим століттям місія Христа не обмежується, сучасна Церква потребує Духа Святого так само, як і Церква першого століття Це ключо-

Вітчизняне п'ятидесятництво не мало єдиного витоку. Його ґенеза відбувалася в декількох осередках, але їх об'єднувала місіонерська спрямованість, що визначала подальші еклезіологічні побудови.

Місія як системоутворюючий фактор характерна й для діяльності п'ятидесятників Західної України. В 20-ті рр. піонери п'ятидесятництва, що пережили досвід хрещення Святим Духом, вбачали в ньому рушія євангелізації. Їх основні зусилля були направлені на благовістя, а не на організаційне оформлення. Ранні зустрічі та спроби консолідації руху теж були обумовлені бажанням посилити місійну активність. В ранніх резолюціях та протоколах з'їздів і районних бесід йдеться про підготовку та діяльність благовісників, необхідність побудови місійного будинку в Кременці, формування місіонерської каси та використання коштів з неї, тощо.

Вже в 1920-ті рр. формується важлива ланка, що ідентифікує місіологічну еклесіологію раннього п'ятидесятництва, а саме благовісники. Їх обирали з обдарованих проповідників, які пережили досвід хрещення Духом Святим і були готові з благословення місцевих керівників рухатися по районах для благовістя. До них висувалися високі етичні вимоги, мінімальне порушення яких вело до відсторонення від служіння.

Михайло Мокієнко, з наукової праці «П'ятидесятницька місійна еклезіологія в Західноукраїнському контексті: теорія і практика»

вий місіональний аргумент — щоб бути свідками: «Та ви приймете силу, як Дух Святий злине на вас, і Моїми ви свідками будете… аж до останнього краю землі» (Дії 1:8). Тому ми віримо в універсальність П'ятидесятниці, у те, що вона виходить за межі першого століття, тому що місія Церкви не завершена.

Уявіть собі, якби Бог першому-другому поколінню християн дав би ці переживання, а іншим сказав би: «А вам вони не потрібні!» Свідки Єгови стверджують, що духовні дарування припинилися зі смертю апостола Івана. Але жоден текст Писання, дух Писання, логіка Писання не дозволяє нам обмежити дію Духа Святого першим століттям. І доки в Церкви є місія, доти П'ятидесятниця буде актуальною.

Розглядаючи п'ятидесятницький рух на рівні досвіду ми говоримо про те, що на початку XX століття п'ятидесятництво відроджується. Тут ми не вживаємо слова «виникає», бо ці слова за своєю суттю дуже різняться. Говорячи «виникає», я відмовляю п'ятидесятницькому рухові в його взаємозв'язку з першоапостольським періодом і з тим, що було в історії Церкви. Коли ж я кажу «відроджується», цей генетичний зв'язок зберігається.

Але, окрім рівня досвіду, ми розглядаємо п'ятидесятництво на рівні вчення. І воно розвивається й формується Божим Словом. Це рух, що подолав деномінаційні перешкоди й орієнтується на говоріння мовами як початкову й обов'язкову ознаку хрещення Духом Святим. Отут ми вже потрапляємо в зону, де виникає багато дискусій. І сьогодні багато хто запитує, чи може бути хрещення Духом Святим без говоріння мовами? Чи є хрещення Святим Духом ключем до інших духовних дарів? Чи можна не говорити мовами, а мати всі інші дари й інтерпретувати інші мови як один із духовних дарів, який не впливає на інші?

Звичайно, деякі текстологи скажуть, що на сторінках Писання немає завершеного вчення про Святий Дух. Ранні апостоли були не богословами, а благовісниками. Вони не писали складних трактатів, вони проповідували Євангелію. Вони не думали про майбутнє покоління, а думали передусім про те, як сповістити Добру Звістку нинішньому поколінню, бо їм було сказано, що час обмежений.

Але в Писанні є достатньо імперативів, достатньо інструментарію для того, щоб сформувати п'ятидесятницьке вчення. І, зауважте, п'ятидесятницький рух відроджується в контексті загального повернення до Євангелії. На першому етапі, у добу Реформації, Лютер відроджує вчення про спасіння вірою. Це основна його заслуга в історії Церкви. І не треба абсолютизувати Лютера, не треба очікувати від нього чогось кардинального. Він виконав роль сходинки. І ми сьогодні стоїмо вище тому, що Лютер став на одну з нижніх сходинок. На другому етапі Веслі реформував вчення про особисту етику християнина. Він багато говорив про освячення. Він учить про друге благословення — про те, що людина повинна не лише вірою прийняти Христа, але її справи благочестя повинні засвідчити динаміку цієї віри. І на третьому етапі, саме в русі святості відроджується п'ятидесятницьке вчення й практика. Оця послідовність із біблійної та історичної точки зору є дуже важливою.

Пригадаймо Ісусове чудо нагодування п'яти тисяч голодних чоловіків, окрім жінок і дітей, п'ятьма хлібами й двома рибками. Як же там все відбувалося? Спочатку Ісус просить учнів розсадити людей рядами по п'ятдесят, по сто. А потім піднімає вгору хліб і молиться за чудо. Що ж би було, коли б усе робилося навпаки: почалися надприродні харизми, було явлене чудо, кількість їжі збільшилася?.. Чи вдалося б учням тоді розсадити людей рядами? Чи вдалося б їм навести порядок в умовах, коли вже харизма діє? Через призму цього прикладу ми можемо краще зрозуміти, чому саме п'ятидесятницьке вчення відродилося пізніше, після того, як було відроджене вчення про спасіння, про освячення. Харизма приносить найбільше користі там, де є порядок у вченні. Там, де у вченні порядку немає, харизма може бути, тому що її наявність не є свідченням доктринальної бездоганності. В історії церкви було безліч рухів, схожих на п'ятидесятницький, які переживали подібний досвід. Але вони занепали через те, що не мали вчення і не могли передати свого досвіду навіть наступному поколінню. Щоб передати якийсь досвід наступному поколінню, самого досвіду мало. Потрібно осмислити цей досвід, зрозуміти, навіщо він потрібен. Вчення є важливим містком для передачі досвіду від одного покоління до іншого.

Тому коли ми говоримо про п'ятидесятництво, ми говоримо про рівень досвіду, про рівень вчення і про третій рівень — власне деномінаційний рівень. А на деномінаційному рівні ми вже говоримо про «виникнення» конкретних п'ятидесятницьких деномінацій. І тут ми вже не повинні боятися слова «виникнення» чи «заснування», оскільки йдеться про організаційні моменти. Бо, як відомо, як такого п'ятидесятницького руху не було в кінці XIX століття, а потім він виникає і неймовірно розгалужується. І саме наведена систематизація за рівнями (п'ятидесятництво як досвід, п'ятидесятництво як вчення і п'ятидесятництво як деномінація) допомагає нам краще осмислити всю цю багатогранність п'ятидесятницького руху й зрозуміти його природу та ідентичність.

Згідно з цими напрямками, п'ятидесятницький рух можна розглядати на основі пережитого з Богом — зокрема прийняття хрещення з ознакою інших мов. Його можна вивчати, опираючись на п'ятидесятницьку доктрину. Але є ті, хто не пережив цього досвіду, або такі, які говорять мовами, але не вірять, що це обов'язкова ознака хрещення Святим Духом. І, зрештою, є ті, хто є членом п'ятидесятницької деномінації, але можуть не мати досвіду або не погоджуватися з оцим вченням.

І саме аналіз та систематизація цієї багатогранності на трьох вище згаданих рівнях дає нам змогу визначити істинну п'ятидесятницьку ідентичність.

(Закінчення в наступному номері)

Михайло МОКІЄНКО

Представляємо об'єднання

Петро КАРПОВ:
Бог бере в служіння тих, хто щось робить, і помагає тим, хто працює.

17 лютого в Чернівцях відбулася обласна звітно-виборна конференція, в ході якої був переобраний вже на 7 термін служіння старшим пресвітером Петро Карпов. Ми попросили єпископа познайомити читачів з особливостями служіння на Буковині.

— Чим особлива Буковина? Що вирізняє її? У чому полягає специфіка служіння в області?

— В Україні три області — Закарпатська, Одеська й наша — мають на своїй території румунськомовні села й церкви. Але найбільше румунів і молдован — саме в нашій області. Буковина належала до Австро-Угорщини, із цим пов'язане й поширення протестантизму на її теренах. Тому — це теж специфічна риса — тут склалося толерантне ставлення до всіх конфесій. За часів Австро-Угорщини діловодство в мерії велося німецькою мовою, але депутати спілкувалися між собою 5-ма мовами — німецькою, українською, польською, російською і румунською. Наші держслужбовці завжди писалися, що настільки національно й релігійно строкате населення тут завжди мирно співіснувало.

Тепер у нашому братстві є понад 30 церков, які проводять служіння румунською мовою. А всього — із 417-ти населених пунктів області — понад 80 румунськомовних. У більшості з них румунські школи.

— Як впливає така мультикультурність на служіння? Адже в кожного свої національні культурні звичаї…

— Справа в тому, що тут не було сильного впливу Радянського Союзу. Тільки в 1940-му році прийшли «совєти», а потім знову — у 1944-му. Тоді багато німців, румунів, поляків виїхали. А з тих, хто лишився, багатьох заслали в Сибір. Але навіть якщо взяти період із 1944 до 1989 року, особливого впливу на міжнаціональні стосунки не було. Як гуцули в горах розмовляли українською — так і розмовляють собі. Звичайно, якщо хтось хотів займати певну посаду — то мусив бути комуністом й розмовляти російською. Але в університеті викладали українською навіть за радянських часів. Ну, крім румунського факультету.

Навіть серед світських людей одружуються українці з румунами, поляки з євреями… У культурі збереглася відкритість національностей одна до одної. А у віруючих — тим більше. Тому багатокультурність не є бар'єром для життя й служіння. Оця сторона — ближче до гір — то більш україномовна. А ближче до Румунії, Молдови — навпаки краще розуміють російську. Але особливих проблем у цьому немає.

— А мовний закон про освіту не вплинув на ситуацію?

— Була спроба з боку Румунії, скориставшись політичною ситуацією, розхитати човна… Але Буковина історично була під Румунією лише з 1918-го до 1940 року. По селах провели референдум… Хоча вони допустили помилку, навіть деякі наші пресвітери з румунських сіл тепер визнають, що все-таки потрібно, щоб була українська школа. Тому що потім, як доводиться вступати у вуз — діти навіть заяви не можуть написати державною мовою. «Віруючий

менталітет» зберігся в батьків, і вони кажуть: «Та, куди там вони підуть учитися?» Хоча двері вже майже 30 років відкриті! У великих селах, як правило, є й українська школа, то там більшість жителів віддають дітей саме в українську.

— А в румунських церквах служіння ведеться тільки румунською?

— Так. Хоча, якщо село ближче до міста, то там і російську сприймають. А в більшості — потрібно проповідувати з перекладачем, бо старші люди не розуміють. До речі, на території Румунії так само є українськомовні села, ми їх іноді відвідуємо. Різниця в тому, що українці в Румунії — знають державну мову, їхні діти навчаються в румунських школах. Хоча служіння ведуть українською, навіть просили в нас українські пісенники. Правда, вони розмовляють ще довоєнною українською…

— У вас, як у старшого пресвітера, є навіть заступник, який опікується румунськими церквами. Це пов'язано чисто з мовним фактором?

— Так. Я навіть маю думку подати клопотання до Правління від обласного об'єднання щодо його рукопокладення в сан єпископа. Він наглядає за більше як 30 церквами, служить уже другий термін, крім того, є деканом Румунського біблійного коледжу. Ми завжди радимося, але румунськомовні церкви він відвідує без мене. За винятком якихось особливо складних ситуацій — тоді я їду з ним. Але мені потрібен перекладач.

— Ще одна особливість: Буковина — один із регіонів, через який п'ятидесятниця прийшла в Україну.

— Так. Ми саме пишемо історію протестантизму на Буковині, думаю, скоро вийде книга. Уже після Першої світової війни люди поверталися з полону на терени області євангельськими християнами. І у Верхніх Петрівцях з'явилася перша євангельська церква — звідти євангельський рух поширився і на Румунію, і на Буковину. Петрівецька церква зараз належить до об'єднання ЄХБ, хоча в ній є ті, хто хрещений Святим Духом. У 2014 році ми разом із баптистами святкували 100-річчя євангельського руху на Буковині.

П'ятидесятницький рух прийшов сюди в 1920-1930 роках. Тоді в с. Солка (тепер на території Румунії) приїхала з США Марія Власссе, яка після пробудження на Азуза-Стріт отримала відкриття від Святого Духа повертатися на батьківщину. Через неї кілька баптистських пресвітерів отримали хрещення Святим Духом і стали розповідати про це іншим. До речі, цього року ми святкуватимемо 100-річчя євангельської церкви в с. Кам'янка. На початку 1930-их років її тодішній пресвітер Іван Воробець почув, що в Костишах (сусідньому селі) діє П'ятидесятниця, поїхав туди з братами — і повернулися вони хрещеними Святим Духом. А потім і більше половини церкви теж отримали духовне хрещення. І вже тоді з Кам'янки до Чернівців і в інші села — Опришани, Горішні Шерівці, Репужинці, Станівці — поширився п'ятдесятницький рух.

А в 1960-их роках тут пройшло пробудження серед православних вірян — і з'явилися так звані осташі (Oastea Domnului — з рум. «Армія Господа»). Вранці вони йшли до православної церкви, а ввечері — зустрічалися по хатах, співали євангельські пісні й проповідували зрозумілою мовою. І ці люди стали отримувати хрещення Святим Духом. Осташі й тепер є. До речі, ректор нашої семінарії Василь Малик — виходець із осташів.

— Як ви оцінюєте міжконфесійні стосунки в області?

— 1993 року, коли прийняв служіння по області, я зі старшими братами пішов до керівництва об'єднання ЄХБ на прийом. Велася мова про солідарність у питан-

Статистичні дані Об'єднання церков християн віри євангельської Чернівецької області станом на 17. 02. 2018 р.

Церкви — 103
Члени церкви — 7001
Пресвітери — 66
Диякони, благовісники — 153
Охрещені за рік — 252
Недільні школи — 139
Діти — 2216
Молодь — 1699
Хори — 40
Музичні гурти — 29
Доми молитви — 80,
крім того будуються — 7,
орендуються — 16

нях шлюбів між нашими конфесіями, щодо переходу членів, щодо дії дисциплінарних вимог... І в тих питаннях ми дійшли згоди. Хоча спільних заходів у нас не було аж до 2008 року. На рівні особистих стосунків локально спілкувалися, але не більше. Ми завжди були відкритими до співпраці, але з боку баптистів на офіційному рівні взаємності не було. І от у 2008 році в рамках проекту місії «Відродження», заснованої Біллі Гремом, ми вперше провели спільну триденну євангелізацію на стадіоні «Буковина». Після цього ми більше не мали спільних заходів.

Із непротестантських конфесій найбільше, звичайно, поширені православні. Католиків тут мало. Загалом стосунки нормальні, маємо міжконфесійну раду. Хоча бувають інциденти, коли не дозволяють орендувати будинки культури, проводити євангелізації тощо.

— Якими шляхами люди найчастіше приходять в церкву? Які методи благовістя найбільше діють?

— Те, що ми помічаємо останніми роками, основне — мати добрі стосунки з людьми. Чи то на роботі, на навчанні — спершу зробити добро, заслужити довіру. Тоді люди самі прийдуть і запитають. Хоча ми не відмовляємося й від масових євангелізацій — щоб про церкву знали.

Історія повторюється… Як було і на початку виникнення християнства — часи гоніння (це одні проблеми) змінилися свободою (це вже інші проблеми). Комфорт, матеріальний добробут стимулюють у людях самодостатність, байдужість. Навіть деякі віруючі люди не чекають грядущого Христа! Їх не турбує, що в сусідньому селі немає церкви… Оце сьогодні найбільша проблема. Залишається тільки молитися й учити, просити й просити…

— Як же все-таки «зачепити» християн, мотивувати до служіння?

— Тільки Святий Дух може мотивувати. Якщо людина буде сповнена Святим Духом, то діятиме так, як діяв Павло, Пилип, Петро… Тепер є гарні доми молитви, кондиціонери працюють, лавочки м'які… Але люди стають байдужими: прийшли, побули — і пішли. Ми сьогодні не кажемо «священство й миряни», але хор та проповідники стоять на підвищенні — оце священики, а наше діло — прийти відсидіти. Думаю, Господь має зробити щось таке, як колись у Єрусалимі, де забули про повеління Ісуса Христа йти «до краю землі». Тоді Бог був змушений «розворушити» єрусалимську церкву. Християнин повинен так свідчити, як самарянка після зустрічі з Ісусом Христом біля колодязя.

Запитую в одному селі: «Ви людей запрошуєте на зібрання?» А там невеличка церква, молоді немає… Відповідають: «Вони кажуть, що в них є своя церква!» — «А ви в них були в православному храмі?» Дивляться на мене… «А як ви хочете, щоб вони до вас прийшли? Підіть до них, не бійтеся, не осквернитеся, поговоріть із священиком, поставте запитання!» Потрібно спілкуватися, шукати контакт…

— Чи є зміни в ставленні населення до церкви?

— Там, де є увага до потреб людей, їхнє ставлення змінюється. Найгірше, коли місцева церква не має авторитету у своїй місцевості. І друга проблема — коли вона не думає про поширення євангельської вістки. Усе залежить від активності церкви, а це у свою чергу залежить від пресвітера. Приїхав в одну общину, запитую: «Скільки вашій церкві?» — «Біля 90 років!» — «А в навколишніх селах вашого району є церкви?» — «Ні» — «То що ви робите 90 років? Чи Бог не запитає вас?» Усі на роботах, той — на Європу, той — на Росію… Якщо старші брати й сестри зійшлися й помолилися за те сусіднє село — то ще добре…

— Які види служіння найкраще розвинуті на Буковині?

— Важко сказати, щоб якесь виділялося серед інших, — усі рухаються, кожен у своєму напрямку. Зокрема, я вважаю, що є прорив у роботі Чернівецької біблійної семінарії. Ректор Василь Малик захистив кандидатську дисертацію в м. Києві, і за його й Анатолія Кліновського ініціативи започатковано докторантуру в нашому братерстві. Це правильне бачення. Семінарія має філіали в Росії, Слов'янську, Івано-Франківську, Бориславі… Сьогодні є потреба в підготовці майбутніх служителів.

Добре ведеться благодійне служіння. Зокрема, завдяки братам із Румунії та їхній діаспорі ми тонни гуманітарних вантажів відправили на Схід України — це і дрова, і одяг, і продукти… Дитяче, молодіжне служіння, табори, євангелізації — усе своїм чином.

— Запитання на тему номера. Скажіть кілька слів про своє покликання. Як ішли до свого служіння, які пройшли етапи перш ніж стати обласним пресвітером?

— Я народився 1958 року в с.елі Медвежа (Молдова) в сім'ї пресвітера. Нас було шестеро (троє братів і троє сестер), я — другий за рахунком. Ніколи не думав і не планував бути служителем, тим більше, що ніхто, крім мене, з сім'ї не пішов цим шляхом. Ще до армії я з товаришем думав іти в педагогічний інститут на тренерів, але він не склав деяких нормативів, а без нього я не схотів вступати. А вже після армії, у 20 років я чітко зрозумів, що хочу посвячено служити Богу.

Ми виростали в атмосфері, коли ще не було свободи, не було відкритих дверей для проведення євангелізацій. У той час ми шукали спільності між церквами, відвідували інші міста й села. У кінці 1978 року я приїхав у Чернівці, у 1979-му прийняв хрещення — і мене призначили помічником керівника молоді. Нам не вистачало загальних зібрань, тому стали проводити молодіжні служіння ще й на хаті, також відвідували хворих. Співав у хорі, згодом з'явився духовий оркестр, чоловічий хор… І десь у 1985 році почалися перші виїзди по інших областях — Львів, Хмельницький, Тернопіль… Зокрема, пам'ятаю, як були в Луцьку, у церкві, де був пресвітером Володимир Рихлюк. А в 1988-му вже, можна сказати, почалася свобода для проповіді Євангелії — почалися заходи з нагоди 1000-ліття хрещення Київської Русі. Перші відкриті служіння став проводити в Одеській області Петро Сердіченко. Ми запрошували їхній гурт «Еммануїл» до нас, і самі їздили до них перейняти досвід. Пам'ятаю: тоді поставили на своїй території намет — і ціле літо в дім молитви навіть не заходили, бо й люди не поміщалися. Але й цього здалося мало, і ми стали їздити по селах — кількома групами, одну з яких очолював я.

У 1990 році було створено місію «Єдина надія». У тому ж році відбулася перша об'єднавча конференція, пізніше — конференція благовісників. Постало питання: кого обрати відповідальним за євангелізаційний напрямок? І однодушно підтримали мою кандидатуру. А в 1993 році обласний служитель єпископ Петро Бабій здавав служіння за станом здоров'я. Перед тим мені було пророче слово, що Бог має для мене велику працю. Я так собі подумав: тож ніби й не сиджу без діла — на той час я був рукопокладеним благовісником у церкві «Вефіль». І на конференції мене раптом обирають старшим пресвітером. Мені було тоді 35 років, але я спрацювався зі старшими братами зі стажем, узяв їх заступниками. З тих пір минуло вже 25 років. Коли я прийняв служіння, було близько 40 церков, 4500 членів. Сьогодні, дякувати Богу, маємо команду молодих братів, і вважаємо дуже важливим залучати молодь до співпраці зі старшими братами. Бо я тоді вскочив — як у холодний душ… Були різні складні моменти, і хотілося відмовитися від служіння, і апатія нападала, але до цього часу з Божою допомогою виконую працю.

Отож, я не можу сказати, що мав якийсь особливий Божий поклик, просто робив роботу Божу, а Він направляв. Бог бере в служіння тих, хто щось робить, і помагає тим, хто працює.

— На вашу думку, якими основними рисами має володіти служитель?

— Найперше — це глибока посвята Господу. Друге — як каже апостол Павло, «щоб кожен був знайдений вірним». І ще — помітив за час свого служіння — одна людина всього осягнути не може, має обов'язково бути команда. Бог не потребує вундеркіндів, які все знають і вміють. Основне — щоб була жертовність та посвята, а Бог дасть здібність. У мій час не було недільних шкіл, біблійних закладів. Я ходив на курси проповідників приватно до одного брата, колишнього в'язня за віру, який мав дар пророцтва, — Аурела Сарафінчана. За час його перебування в ув'язненні через нього навернулися до Бога близько 15 людей. Мені подобалося, як він проповідує, і попросив, щоб він мене навчав. Раз на тиждень я приходив — і він передавав свій досвід. І ще один дуже важливий принцип у служінні — «випереджайте один одного пошаною».

— Як впливає на церкву ситуація на Сході — активізує людей чи, навпаки, пригнічує?

— Загалом люди активно допомагають, жертовно ставляться до потреб суспільства. Коли церква чує заклик зробити збір коштів на якусь справу й розуміє конкретну ціль, то відгукується. І це стосується не тільки війни на Сході, вона колись закінчиться, а потреби будуть завжди — будівництво домів молитви, підтримка місіонерів, дорогі операції… Люди в нас навчені жертвувати, і це відбувається природно. У більшості церков дають десятину — і не потрібно про це нагадувати на кожному зібранні, як у неохаризматичних церквах. Крім того — регулярні збори коштів на благовістя, для нуж-

денних, на будівництво… Правда, все-таки багато залежить від пресвітера, як він заохотить.

— Чи маєте ви конкретну ціль, якої хотіли б досягнути у своєму служінні?

— Моє бажання — щоб кожен член церкви приносив якомога більше плоду! Як цього досягнути? До кожної людини зокрема я достукатися не можу, тому на своєму рівні стараюся працювати зі служителями. Чи можемо ми сказати, що «чисті від крови всіх», що усім оточуючим донесли Євангелію? Молюся, щоб Бог дав це розуміння, щоб люди були цим запалені. На рівні розуму це важко донести, потрібно, щоб Святий Дух діяв у серці людини.

І друге бажання — щоб кожен пресвітер мав дружну команду братів. Щоб, коли запитають: «Кого запропонуєте собі на заміну, кого підготували?», він міг відповісти: «Будь-хто із братерської ради готовий стати на це служіння!»

— Ще одна важлива частина життя служителя — це сім'я. Розкажіть про свою сім'ю.

— Якби не мудра дружина, то мені було б дуже важко… Дякую за неї Богу, я завжди відчував її підтримку. Для неї теж було це непросто — з декрету в декрет, працювала на дому, залишалася сама з дітьми, коли я був у роз'їздах. Утішав її: «Хоч ти зі мною не їдеш, Божа нагорода буде — навпіл!» Але, коли веде Господь, Він дає і успіх, і благословення. Лідія сама з Чернівців, дочка диякона церкви. Бог допоміг нам підняти п'ятеро дітей, усі вірні Богу, мають сім'ї. У нас уже 13 внуків. Був момент ще до мого обрання — можливість виїхати до США, але залишилися й не шкодуємо.

— Що вам приносить найбільшу радість у житті?

— Найбільше врізаються в пам'ять — моменти особистого єднання з Богом, наповнення Святим Духом. Також радість — від порозуміння в сім'ї. А в церкві радість — коли каються люди.

— Чи можете згадати кілька моментів надприродного Божого втручання?

— Я б сказав, що більшість із цих моментів — досить буденні, але й у тому я бачу руку Божу. Наприклад, дружина народжувала останнього сина через кесарів розтин. Після цього в неї з'явилася неміч у тілі, що навіть не могла дитину взяти на руки. Мусила ставати на коліна біля дивану, щоб нагодувати немовля. Була підозра на онкологічне захворювання. Ми призначили день посту й молитви. У той же день удома жінка отримала зцілення, хоча ми таки поїхали на призначену молитву.

— Ваше побажання християнам України.

— Апостол Павло дав конкретне повеління: «Що чув ти від мене при багатьох свідках, те передай вірним людям, що будуть спроможні й інших навчити»! Це євангельський принцип. Тому моє прохання до служителів — підготуйте людей для плідного служіння. Моє прохання до християн — йдіть до людей. Там, де не може зайти єпископ, можете зайти ви! Про християн в Єрусалимі написано, що вони своєю наукою переповнили все місто. Ми можемо це робити — кожен на своєму місці. Сьогодні в нас — проблема, подібна до тої, яка була в першоапостольській церкві, — нам потрібно донести Євангелію релігійним людям. Перш ніж сіяти, потрібно підготувати ґрунт — це молитва, стосунки… Я говорю по церквах: зайдіть до сусідів, вони ж вас приймуть! Або їх до себе запросіть. Попросіть якусь онуку: «Доню, ану прочитай нам із Євангелії!» І дивіться: отримаєте збудування ви, той, хто слухає, і та дитина, що читає! От вам і євангелізація — насіння впало. Якщо ми не будемо цього робити, то станемо номінальними християнами. І потрібно буде нового Мартіна Лютера, щоб повернув нас до Писання. Будьте плідними для слави Божої!

Розмовляв Дмитро ДОВБУШ

Виникнення п'ятидесятницького руху на Буковині

До початку Першої світової війни євангельський рух в Румунії, куди входила сучасна Буковина, не отримав значного поширення, хоча діяльність баптистських та інших церков була доволі активною. Безпосередньо виникнення п'ятидесятницького руху в Румунії пов'язане з іменем Георгія Брадіна (1895-1962), який 10 вересня 1922 року у власному домі в селі Пеуліш, відкрив першу п'ятидесятницьку церкву. У 1923 році відкрилася друга п'ятидесятницька церква в комуні Кувін, повіту Арад. Завдяки діяльності цих церков і поширювався п'ятидесятницький рух на цих територіях.

З румунського Араду п'ятидесятницьке вчення прийшло на українську Буковину, хоча ще до того євангельську вістку у свої рідні села привезли заробітчани з Америки. Вважають, що першим п'ятидесятником на Буковині був Філат Ротару. Під час перебування на заробітках в Америці в 1906-1909 роках він працював у Лос-Анджелесі на деревообробній фабриці. Там з ним трапився нещасний випадок, але господар фабрики, який був віруючим і належав до церкви п'ятидесятників, дбайливо доглядав хворого та ділився з ним своєю вірою. Так Філат Ротару прийняв п'ятидесятницьке вчення. А коли повернувся додому в Юдешти і відслужив в армії, у 1919 році приєднався до баптистської церкви, де став проповідником Євангелії.

У 1928 році Гаврило Кристиян, родом з села Білки, який деякий час працював в Араді й звідти і приніс п'ятидесятницьке вчення про Святого Духа, запросив Ф. Ротару, щоб той виклав основи вчення про хрещення Святим Духом і засвідчив про власний досвід, який пережив в Америці. Серед євангельських церков почався рух, який привів до утворення п'ятидесятницьких церков в різних місцях.

Багато зробив для поширення п'ятидесятницького руху на Буковині пастор Гуранда із села Дубравень.

Євангельське вчення також активно поширювала церква містечка Солки (пастор Тодор Данилюк). У 1928 році там нараховувалося 100 членів. Початок п'ятидесятницького руху там пов'язаний з приїздом із Америки у 1924 році румунської емігрантки Марії Власссе, родом із села Солки. Але серйозні ознаки п'ятидесятницьокого пробудження проявилися у 1928 році. Із Солки рух перекинувся в Петрівці, де пастором служив Василь Раскол, а потім у села Воловець і Костиш.

26 квітня 1930 року в Сучаві відбулася загальноцерковна нарада, на якій було сформульовано та узгоджено основи віровчення й практики богослужіння п'ятидесятницьких церков і вибрано старшого служителя над церквами Буковини й Молдавії (територія тодішньої Румунії).

Пауль Петерсон (другий ряд, четвертий зліва) та Густав Шмідт (у центрі) у Горішніх Ширівцях, 1930-ті роки. Другий справа — Циганюк Степан, у верхньому ряду третій зліва — пресвітер Босовик Іван.

Ним став Гаврило Крістіан. А в жовтні-листопаді того ж року почався великий рух, що охопив багато селищ на Буковині.

У 1931 році з Сучавського повіту переїхав християнин-п'ятидесятник О. Глушко. Він став дуже популярним проповідником у церквах Буковини. У той час прийшов до Господа Степан Циганюк, згодом до церкви приєдналися Пентелей Кожокару з сім'єю і його молодший брат Василь, які були членами баптистської церкви з 1933 року. На початку 40-их років вищезгадані віруючі зі своїми сім'ями заклали основу Церкви Христової в Чернівцях.

Одним з найвідоміших керівників п'ятидесятників на Буковині: як в румунських, так і в українських церквах, став Іван Воробець. На пресвітерське служіння він був рукопокладений 20 серпня 1934 року. У березні 1948 року І. Воробець з іншими братами став учасником нелегального з'їзду п'ятидесятників СРСР у м. Дніпродзержинську, де служителі вирішували питання офіційного відновлення Союзу ХВЄ. Учасники з'їзду були арештовані і засуджені на 10 років позбавлення волі. Після звільнення І. Воробець повернувся до пасторського служіння в селі Кам'янка Чернівецької області й працював на ниві Божій до глибокої старості.

У сільських районах Буковини багато проповідував пастор Іван Босовик із села Ширівці. Віруючі села десятки років збирались на служіння в його хаті.

У 1934 і в 1936 роках Чернівці відвідав президент Східноєвропейської місії Пауль Петерсон і його співробітник Густав Шміт зі своїм перекладачем із Чехії, і після того бу-

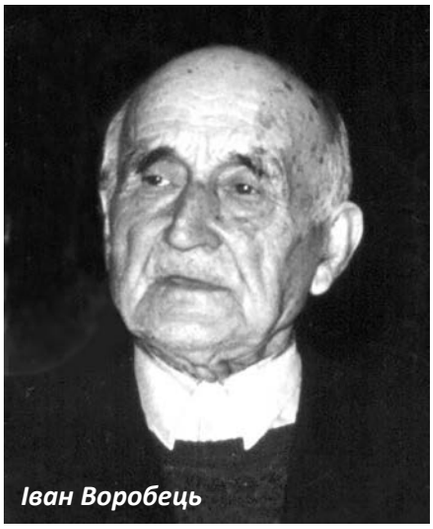

Іван Воробець

ковинські церкви приєдналися до так званого євангельського вчення Шмідтівського напрямку.

У 1940 році почався новий період — Північна Буковина перейшла в підпорядкування Радянської влади. Спочатку для віруючих настав час повної свободи, збиралися на служіння, де було можливо, ніхто їх не переслідував. На той час церква помітно зросла. Але цей благословенний період тривав недовго. Невдовзі почалася війна. У роки війни та особливо повоєнні роки до Церкви приєдналося багато людей, які повірили в Боже Слово й прийняли водне хрещення по вірі. З 1948 року почалися відкриті масові переслідування віруючих ХВЄ. В той час були арештовані майже всі служителі й активні брати та сестри. На Буковині було заарештовано приблизно 70 віруючих. Майже всі п'ятидесятники вийшли з баптистського союзу, із яким об'єдналися після війни, і перейшли на нелегальне служіння.

Згодом знову частина п'ятидесятницьких церков увійшла до союзу баптистів, а друга частина — діяла нелегально. Так продовжувалось до 1969 року. У Чернівцях, наприклад, існували дві паралельні громади ХВЄ, які на той час нараховували приблизно по 70 членів.

У 1969 році влада запропонувала зареєструвати п'ятидесятницьку церкву окремо від баптистів. Брати не так скоро пішли на цю пропозицію влади. Роздумували, молилися, просили Господа, щоб відкрив, чи ця справа від Нього, чи від людей. Але в 1969 році Чернівецька церква ХВЄ стала однією з перших автономно зареєстрованих церков СРСР. На той час об'єднана церква нараховувала 141 людину. Там почали проводитися відкриті богослужіння. Усі, хто хотів, вільно відвідували зібрання, навіть поважні вчителі-атеїсти часто приходили подивитися.

Нині Чернівецьке обласне об'єднання нараховує 103 церкви, членами яких є 7001 людина.

Приміщення церкви «Благодать» — це колишня кірха, побудована в кінці XVIII століття. Приміщення кілька разів переходило з рук у руки. Протестанти, зрештою, викупили його в католиків і відремонтували. 1947 року радянська влада конфіскувала будівлю, у 1960-му році зрізали шпиль, перекрили дах і добудували фойє. На початку 1990-х приміщення стали орендувати п'ятидесятники, але після указу Леоніда Кравчука про передання культових споруд релігійним громадам почалася судова тяганина, яка закінчилася тільки в середині 2000 років на користь п'ятидесятників. Зрештою домовилися придбати інше приміщення для Центру науково-технічної інформації, яке мало тоді свій офіс у перебудованій кірсі. Його директор спочатку був категорично проти цього, але після розмови з пастором «Благодаті» Павлом Майканом згодився допомогти й навіть сам їздив до Києва оформляти документи для передачі споруди церкві. Правда, комуністи не відступали й збиралися знову подавати в суд, але вони не мали успіху.

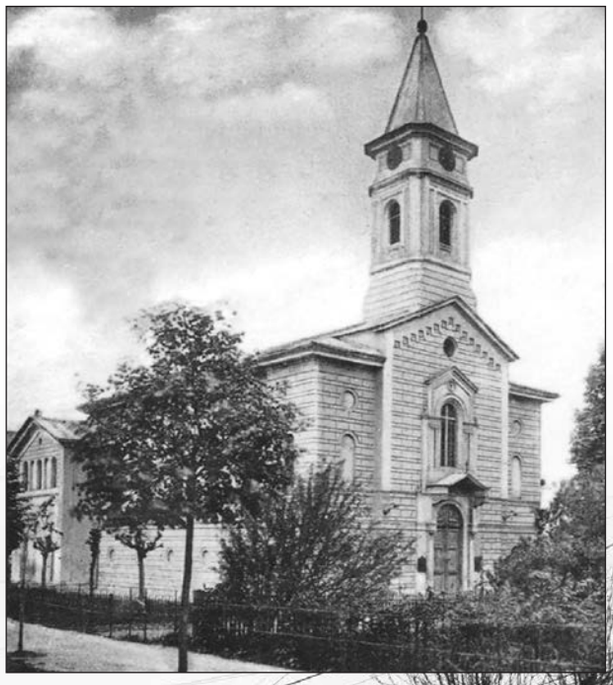

У добірці використані фото Іллі Войтоловського

Іван Мунтян: «Кожен на своєму місці може служити Господу!»

Іван Мунтян з грудня 2015 року очолює Чернівецьку обласну раду, вирішуючи актуальні питання життя області. І вирішує він ці питання не лише як економіст та політик, але й як християнин. Він член однієї з п'ятидесятницьких громад міста Чернівці. Про свою громадську діяльність, покликання та місце у служінні Богові Іван Миколайович розповідає читачам журналу.

— Чи розглядаєте ви свою діяльність і посаду обласного голови як покликання й служіння Богові?

— Я переконаний у тому, що моя теперішня посада (і не тільки ця, а й попередні, які я займав) — це воля Божа. І, вважаю, де б ми не працювали, кожен на своєму місці може служити Господу, допомагати й підтримувати інших, свідчити про Ісуса Христа.

— Але коли ви ставили перед собою певні кар'єрні цілі, політичні цілі, ви думали використати це й для служіння Богу, чи все саме собою прийшло?

— Знаєте, моя кар'єра стала для мене досить неочікуваною. Я ніколи не ставив за мету стати депутатом чи головою обласної ради. Але так сталося, що до мене прийшли й запропонували… Тоді я й не дуже добре розбирався в політиці. І коли вперше обрали депутатом обласної ради, сам був здивований — з-поміж 43 кандидатів чомусь переміг саме я. Поступово вникав у специфіку роботи. Тепер я усвідомлюю: було непросто, але це Господь так вів. На цьому етапі я вже чітко розумію, якою була моя місія й у чому моя відповідальність перед Церквою.

— А був якийсь конкретний момент, коли ви переконалися, що це ваше покликання?

— Таких моментів дуже багато. Вони бувають чи не через день. Я постійно стикаюся з відповідальними ситуаціями, коли є можливість свідчити, лобіювати певні рішення на місцевому рівні, які б сприяли не тільки нашим церквам, а й усім людям — щоб більше пізнавали Господа, щоб Боже Слово було поширене на всіх рівнях.

— Як сприймають вашу політичну діяльність віруючі люди?

— На Буковині я був першим, хто став депутатом обласної ради в таких молодих роках, і першим із християн-п'ятидесятників узагалі на такій відповідальній посаді. Звісно, для багатьох це стало новиною, за мною спостерігали — що буде далі? Але, зрештою, багатьом із тих людей, які не знали, як до цього ставитися, довелося прийти до мене за підтримкою в певних питаннях. І тоді стало зрозуміло, що це так зробив Бог, щоб віруючі мали до кого звернутися.

Пам'ятаю, ще в 1998 році була проблема з багатодітними сім'ями, більшість із яких — саме протестантські. Багатьом не платили допомогу на дітей — то я допомагав вирішувати ці питання.

Ще один приклад: була проблема стосовно приміщення церкви «Благодать» не дозволяли його експлуатувати, воно було в державній власності, відібране ще при СРСР. Колишній пресвітер звернувся — і я посприяв, щоб цю культову споруду передали саме нашій церкві. А мо-

Іван Миколайович Мунтян (народився 21 жовтня 1969 року в с. Опришени Глибоцького району Чернівецької області) — український політик, голова Чернівецької обласної організації ВО «Батьківщина», з грудня 2015 року голова Чернівецької обласної ради. За освітою — економіст, управлінець. Обирався депутатом Чернівецької обласної ради з 1998 року — III, IV, V, VI та VII скликань. Народився в багатодітній родині, де виховували 13 дітей. Найстарший у родині. Одружений, виховує трьох синів.

Матеріал з Вікіпедії

гли передати й іншим. Було, що зібралася купа комуністів, не давала нам заходити. Місяцями, роками члени церкви молилися просто на вулиці. Теж було моє сприяння. І ще цілий ряд подібних прикладів.

— А як сприймають вашу конфесійну приналежність колеги?

— В обласній раді зараз 10 політичних сил. І я зумів об'єднати всіх незалежно від кольору прапору. На останніх виборах обласного голови за мене проголосували 80% депутатського корпусу. На сьогодні робота нашої обласної ради також є певним зразком. Адже є приклади в Україні, коли практично неможливо працювати. У цей непростий час така консолідація дуже важлива для нашої області й для всіх моїх колег. І вони підтримують, бачачи, що я заохочую до спільного вирішення усіх питань на рівні області.

— Тобто ваші особисті релігійні переконання не стоять на заваді професійній діяльності?

— Абсолютно ні. Мені доводиться бувати на заходах у різних місцях. І в католицьких, і в православних церквах мені надають слово, і я можу свідчити про Бога, про церкву, яку представляю. Як представник влади і представник громади, я зобов'язаний бувати скрізь, і на кожному місці можна показувати світло Спасителя Ісуса Христа. Це приносить тільки користь. Для віруючої людини абсолютно не протипоказано займати високі відповідальні посади.

— Вам вдається об'єднувати людей якраз завдяки своїй християнській позиції в тому числі?

— У тому числі. Хоча не можна прийти в політику — і відразу стати керівником тільки тому, що ти християнин. Це довгий шлях, який потрібно пройти. Я уп'яте обраний депутатом облради — це вже певний досвід. Але й християнська позиція теж, звичайно, допомагає.

— А у прийнятті певних відповідальних рішень відіграють роль ваші переконання й те, у що ви вірите?

— Ми можемо іноді сприяти рішенню щодо виділення коштів. Наприклад, я посприяв тому, щоб предмет «Християнська етика» викладався в школах і щоб виділили кошти для друку відповідних підручників. Також сприяємо наданню приміщень для християнських заходів, проведенню в школах вивчення Біблії. Більшість шкіл є власністю обласної ради, тому я безпосередньо в межах власних повноважень маю можливість на це впливати. І депутати, і батьки учнів бачать, що це приносить користь. Це ж не для розваги, навпаки — для духовного зростання. І мене в цьому підтримують. Минулого року в грудні ми надали приміщення філармонії для проведення гарного заходу на честь 500-річчя Реформації. Що тільки залежить від мене — я завжди використовую момент. Звичайно, є й докори, що, відколи я став головою, стали дозволяти те чи інше. Але, зрештою, коли бачать, що це добрі справи, то ніхто не має нічого проти.

— Чи є в області міжконфесійні тертя або конфлікти на релігійному ґрунті?

— Слава Богу — немає. Наша область вважається толерантною в цій сфері. Не можу сказати, що спроб розхитати ситуацію немає, але ми стараємося все відразу залагоджувати. Не можу сказати, що мене всі люблять і раді, що протестант на посаді голови області, але оскільки не бачать якихось поганих кроків з мого боку, то й не мають чим докорити.

— Що б ви хотіли досягнути на посаді голови області?

— Людина така істота, що ніколи не зупиняється на досягнутому, їй завжди хочеться йти далі. Я хочу, щоб із кожним днем можна було все більше відкривати людям правду, щоб вони прийшли до Бога; максимально позитивно вплинути на різні сфери життя суспільства. В економічному вимірі — хотілося б покращити фінансовий стан кожної родині подолати корупцію... Є ще багато над чим працювати. Віримо, що тільки з Божою допомогою все можна змінити на краще.

Розмовляли Дмитро Довбуш та Юрій Вавринюк

У 2018 році Національний день молитви за Україну відбудеться 2 червня

Уже третій рік поспіль віруючих різних церков України об'єднує в спільна ініціатива — Національний день молитви. Цього року найбільше молитовне зібрання, яке традиційно пройде в ДП «Палац Спорту» в Києві, відбудеться 2 червня 2018 року о 17 годині.

Ідея започаткувати Національний день молитви за Україну була запропонована міжнародним євангелістом із Великобританії Девідом Хасавеєм та отримала підтримку різних об'єднань церков, у тому числі Української церкви християн віри євангельської.

Суспільні обов'язки християнина

Відтоді, як ви прийняли рішення бути з Христом і стали вивчати Біблію, так само стикаєтеся з різними громадськими обов'язками й проблемами. Але ви примирилися з Богом. Ви більше не перебуваєте в стані ворожнечі з Ним. Вам гріхи прощені. Відкрилися нові горизонти для мислення — нові перспективи для вашого життя. Увесь світ змінився. Ви тепер дивитеся на інших очима Ісуса Христа. Старі ідеї й ідеали зазнали змін. Забобони, які володіли вами раніше, зникають. Себелюбства, яке колись було частиною вашої сутності, уже нема.

Багато людей відмовляються жити християнським життям, тому що їм показували його не в позитивному, а в негативному світлі. Вони кажуть, що християнський спосіб життя спрямований проти всього, що приємне й вигідне…

Але наше щоденне спілкування з Христом не заважає нам жити реальністю. Християнський спосіб життя не вимагає, щоб людина відмовилася від будь-яких законних інтересів і намірів. Хоча Писання вчить, що Христос може повернутися в будь-який час, однак воно спонукає нас займатися звичайними справами до часу Його приходу.

Так, наприклад, за часів Ноя не було нічого поганого в тому, що люди їли, пили й одружувалися, але ці їхні дії перетворилися в гріховні надмірності. За часів Лота не було також нічого гріховного в тому, що люди купували, продавали й будували, але все це здійснювалося грішними способами. Це був єдиний інтерес у їхньому житті. Вони не думали ні про що інше, крім особистих життєвих справ, своїх задоволень, свого майна. Вони так захопилися всім цим, що в них не було часу для Бога. Ось що не угодно Богові, за це Він і покарав цих відступників.

Біблія вчить нас, що ми повинні виконувати свої щоденні земні справи якнайкраще. Тому що не в словах, а в наших буденних справах і в тому, як ми поводимося в суспільстві, цей світ повинен побачити наше життя в Христі. Ісус учив, що ми повинні однією рукою триматися за духовне відродження, а другою — подавати чашу холодної води своєму ближньому. Християни повинні першими брати до серця соціальні проблеми свого народу.

По-перше: християнин має бути хорошим громадянином. Біблія вчить, що він повинен слухатися законів, однак це не означає, що йому не можна засуджувати деякі несправедливі закони.

Біблія вчить також, що ми повинні співпрацювати з владою. Ісуса Христа запитали: «Чи годиться давати податок для кесаря?» (Мт.22:17). І своєю відповіддю Він підтвердив обов'язок платити податки. Для того, щоб управляти й підтримувати законність і порядок, потрібні гроші. Людина, що ухиляється від сплати податків, — паразит у цивільному житті й по суті злодій.

Ми повинні бути також людинолюбними й жертвувати благодійним організаціям, які працюють для поліпшення становища людства. Християни повинні бути зацікавлені в дитячих притулках, лікарнях, будинках для людей похилого віку, в'язницях і таких інших соціальних установах.

По-друге: християнин має бути «гостинний» (1Тим.3:2). Біблія вчить, що наш будинок повинен бути відкритий усім, і ті, хто входять у наш будинок і виходять із нього, мають відчувати присутність Христа в ньому. Те, що Бог дає нам, слід розділити з іншими, і, роблячи це, ми отримаємо Боже благословення.

По-третє: ми повинні по-християнськи ставитися до статевого питання. Біблія ніде не вчить, що статеве життя гріховне, хоча багато тлумачів Біблії намагалися зобразити його таким. Однак людина за своєю порочною природою, яка руйнує її ж саму, звела до найнижчого ступеня брудної вульгарності те, що мало бути найбільшим і найдосконалішим актом любові між двома особами. Статеве життя, позбавлене взаємної любові, поваги й щирого бажання дарувати радість іншій

людині, стає просто тваринною потребою!

Наша сучасна цивілізація занадто підкреслює чисто фізичний бік життя, забуваючи про важливість духовного сенсу, у якому вищий прояв людської любові має шукати свій початок. Наші шлюборозлучні процеси служать трагічним доказом нездатності чоловіків і жінок досягти міцних і прекрасних взаємин без твердої основи духовних цінностей.

Тому перш ніж брати шлюб, подумайте про ті духовні зв'язки, які зв'язують шлюб на землі й на небесах. Крок за кроком ми вчимося спершу любити своїх батьків, потім друзів, а потім ту одну людину, яка розділить із нами життя. Шлюб — це духовний союз, тому що він дозволяє двом людям розуміти й виконувати своє духовне призначення. Богові угодний шлюб, тому що Він знав, що чоловік потребує помічницю, а жінка — покровителя. Роль дружини передусім полягає у любові, допомозі й служінні своєму чоловікові, а роль чоловіка — любити дружину й дітей, яких вона йому подарує, захищати, турбуватися про них, щоб їхній дім міг бути осередком Божого миру й взаємної згоди.

По-четверте: ми повинні по-християнськи ставитися до праці. Біблія говорить: «І все, що тільки чините, робіть від душі, як для Господа, а не людям, знаючи, що в нагороду від Господа приймете спадщину, бо служите ви Господеві Христові. А хто кривдить, той одержить за свою кривду. Бо не дивиться Бог на особу. Пани, виявляйте до рабів справедливість та рівність, і знайте, що й для вас є на Небі Господь» (Кол.3:23-25; 4:1).

Біблія визнає будь-яку чесну працю гідною, і християнин повинен бути найвірнішим, найкращим і найстараннішим працівником. Він повинен скрізь: на фабриці або в магазині, стояти за правду й справедливість, щоб не осоромити себе, керуючись лише власною вигодою.

За тим же принципом християнин-роботодавець повинен ставитися до своїх службовців, із повагою й щедрістю, щоб бути прикладом для інших роботодавців. Людина, яка справді має християнські переконання, не може не подбати про заходи безпеки, про хороші умови роботи й добробут тих, хто перебуває в неї на службі. Вона буде бачити у своїх службовцях не тільки «робочу силу», але й передусім людей.

П'яте: остерігайтеся жадібності будь-якого ступеня й у будь-якому вигляді! Ісус Христос сказав, що життя людини не залежить від достатку маєтку. Грошам місце в гаманці або в банку, але не в серці. Усі ми повинні оберігатися від цього з пильністю, молитвою, самоконтролем і дисципліною. Життя не полягає в доларах і центах, будинках і маєт-

У США на сотому році життя помер проповідник Біллі Грем

У місті Монтреат, штат Північна Кароліна, у своєму домі у віці 99 років помер релігійний і громадський діяч Біллі Грем, який вважається одним із найвпливовіших проповідників XX століття.

Грем був пастором Південної баптистської конвенції — найбільшої баптистської організації у світі й найчисленнішої протестантської деномінації в США, яка нараховує понад 15 мільйонів прихожан.

Біллі Грем навернувся до християнства у віці 16 років. Через декілька років він став пастором баптистської церкви. У 1950 році — заснував Євангельську асоціацію Біллі Грема.

За 60 років служіння він особисто проповідував для 215 млн людей. Близько 3 млн чоловік він переконав покаятися в гріхах і навернутися до Христа.

Для донесення Слова Божого він використовував увесь арсенал доступних засобів — від телеграм і телефонів до супутникового телебачення та Інтернету. Його проповіді транслювалися в 185 з 195 країн світу.

Він особисто проповідував у понад 80 країнах. Не раз як проповідник відвідував СРСР та країни СНД у період із 1982 до 1992 року.

У 1992 році в Біллі Грема діагностували хворобу Паркінсона. І в 2005 році він офіційно пішов на пенсію за станом здоров'я. Його остання велика євангелізація відбулася в червні 2005 року в Квінсі (Нью-Йорк). У цілому його проповіді тоді слухало близько 230 тисяч людей.

Грем був духовним радником 12 президентів США — від Гаррі Трумена й аж до Барака Обами. У найбільш близьких стосунках він перебував із Дуайтом Ейзенхауером, Ліндоном Джонсоном та Ричардом Ніксоном. Крім того, Грем дружив із Мартином Лютером Кінгом.

Біллі Грем 60 разів потрапляв у топ-10 рейтингу найбільш шанованих людей на Землі, тоді як наступний за ним, президент Рональд Рейган, потрапляв у цей список 31 раз.

Незважаючи на те, що Біллі Грем був одним із найпопулярніших телеєвангелістів, він ніколи не фігурував у жодному крупному скандалі. За видатний вплив на релігійне життя його назвали «пастором Америки» і «протестантським папою».

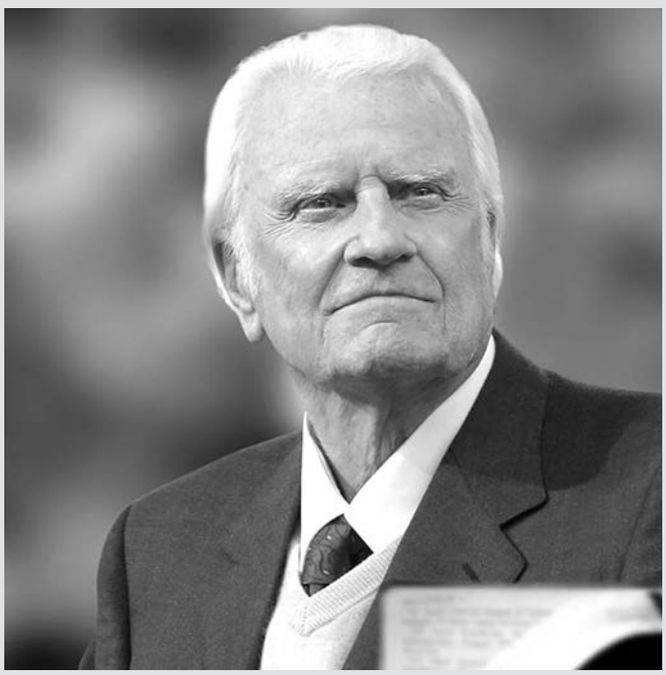

ках, у здатності заробляти й у фінансових досягненнях.

Християнин більше за всіх інших повинен розуміти, що ми приходимо в життя з порожніми руками — і з такими ж порожніми руками залишаємо її. Фактично, ми нічим не можемо володіти на своєму шляху, ні майном, ні своєю особистістю. Усім володіє Бог, а ми тільки управителі Його багатства під час свого короткого перебування на цій землі. Усе, що ми бачимо навколо й вважаємо своїм майном, отримане нами від Бога, і коли ми втрачаємо розуміння цього, то стаємо жадібними й ненаситними.

Це не означає, що земні багатства самі по собі є гріхом — і Біблія не каже про це. Біблія показує, що Бог очікує від нас, щоб ми використовували свої таланти, здібності та становище, які Він нам дав, на те, що найкраще й найкорисніше.

Ісус Христос в одній зі Своїх дивовижних притч розповів про багатого чоловіка, що дав кожному зі своїх слуг певну суму грошей, щоб використовували її під час його відсутності. Коли господар повернувся, то побачив, що одні слуги розсудливо розпорядилися грошима й набули ще. Він похвалив їх за мудрість і обачність. Але ледачий і нерозумний слуга, який не міг придумати нічого кращого, як тільки заховати свої гроші, накликав на себе суд.

Заробляйте гроші, скільки можете, згідно з Божими законами, і витрачайте їх згідно з Його заповідями. Віддавайте десятину Господу, правильно і з вірністю, бо Біблія каже, що це добре й приємне Йому. Якщо у вас виникнуть будь-які сумніви щодо поводження з матеріальними цінностями, візьміть свою Біблію і прочитайте, чого навчав Христос про гроші, прочитайте, що Він сказав про заробляння грошей, про користування ними й розподіл багатства. Запитайте себе тоді: «Що зробив би Ісус Христос у такій ситуації?» — і керуйтеся цим.

Шосте: християнина повинні хвилювати страждання людей. Біблія говорить, що простий народ із радістю слухав Христа. Куди б Він не приходив, то виліковував хворих, потішав скорботних і дуже підбадьорював. У Біблії ніде не йдеться про те, що ми повинні відділятися від суспільства. Навпаки, вона вчить якраз протилежного: ми повинні об'єднатися з іншими, які працюють із благою метою — допомогти нещасним. Бог потребує людей, готових присвятити себе на служіння, щоб полегшити людські страждання.

Якби ми дійсно робили це, то світ, у якому ми живемо, був би найкращим світом. Девіз Ісуса Христа — «Любов і служіння». Любов до Христа, служіння Христу; любов до ближнього, служіння ближньому — ось який девіз має бути в кожного християнина. Христос сказав: «Якщо ви Мене любите, Мої заповіді зберігайте!» (Ів.14:15). Ісус має право оцінювати нашу любов до Нього по тому, що ми робимо для Нього. Не можна любити без служіння.

Сьоме: християнин має особливі обов'язки щодо братів-християн. Звісно, ми повинні любити своїх ворогів. Ми повинні навіть любити тих, хто переслідує нас, і хто «всіляко неправедно обмовляє нас». Але найвищий ступінь нашої людської любові — любов до інших християн. Ісус Христос сказав: «Оце Моя заповідь — щоб любили один одного ви, як Я вас полюбив» (Ів.15:12).

Нам було наказано «любов'ю служити один одному» (Гал.5:13). Біблія вчить нас також прощати один одному: «А ви один до одного будьте ласкаві, милостиві, прощаючи один одному, як і Бог у Христі простив вам» (Еф. 4:32).

Нам, християнам, сказано, щоб ми не судили один одного й ніколи не були перешкодою або каменем спотикання на шляху брата. Біблія каже, що ми повинні підкорятися один одному; що ми повинні зодягнутися в покору один одному. Ми повинні «вважати один одного вищим за себе». Ми повинні нести тягарі інших. Є тягарі, які кожна людина змушена нести сама, і ніхто не може зробити цього за неї. Але є й тягарі, які наші друзі можуть допомогти нам нести, як, наприклад, горе, нещастя, випробування, самотність, сімейні турботи, духовні труднощі й інші. Усе це наші спільні обов'язки один щодо одного як християн.

І, нарешті, християнин повинен бути милосердним, лагідним, поблажливим — і це одна з найважчих християнських чеснот. Нам властиво бачити власну правоту й неправоту інших. Наявність безлічі різних, часто ворогуючих між собою груп у церкві засвідчує жахливе прагнення людей розділятися. Хоча вони й будуються на глибоких переконаннях, але стосуються побічних, іноді дріб'язкових питань. І кожна з цих груп впевнена, що вона й тільки вона одна знає істинну відповідь на все.

Звичайно, ми повинні викривати порочність, зло й несправедливість, але наша похвальна нетерпимість до зла занадто часто стає неприпустимою нетерпимістю до грішників.

Я був здивований, почувши в одній телепередачі, як один відомий релігійний лідер заявив: «Ви б не побачили Христа, Який спілкується з людьми з сумнівного середовища, або з тими, у кого основні поняття й погляди розходяться з тим, що Ісус Христос вважав правильним і достойним!» Цьому чоловікові варто було б знати, що Ісус Христос не боявся спілкуватися ні з ким! Одним із основних звинувачень книжників і фарисеїв, висунутих проти Нього, була саме готовність ділитися думками з будь-якими людьми: митниками й злодіями, вченими й вуличними жінками, багатими й бідними!

У Ісуса Христа був найбільший розум, якого коли-небудь бачив світ. Його власне внутрішнє переконання було настільки великим, твердим і непохитним, що Він міг дозволити Собі бути в будь-якій групі людей із упевненістю, що Він не може заразитися від них нічим. Страх змушує нас неохоче вислуховувати чужу точку зору — страх, що наші переконання можуть похитнутися. Ісус Христос не відчував такого страху, Йому не потрібно було захищатися ради власної безпеки. Він знав різницю між милістю й компромісом, і добре було б, якби ми повчилися в Нього цьому. Він дав нам чудовий приклад істини, поєднаної з милосердям, і, прощаючись зі Своїми учнями, Він сказав: «Ідіть і робіть так само».

Біллі ГРЕМ

Храм

Я був свідком, як на початку шістдесятих років XX ст. в м. Володимирці Рівненської області руйнували чудову історичну пам'ятку.

Він стояв приречено похмурий
Ув оточенні засмучених дубів,
А поодаль люди у зажурі,
У яких ще дух не зачерствів.

Переніс воєнне лихоліття,
Витерпів важкий наруги день.
А тепер дуби зеленим віттям
Хочуть захистити від людей.

Храм сьогодні мають розпинати
Привселюдно, як Христа колись.
А страшні теперішні пілати
Нишком вмили руки, що тряслись.

Раптом — вибух. Задрижали мури,
Защеміло серце, біль в очах.
І прекрасний твір архітектури
Зараз перетвориться на прах.

Зойкнув храм, на мить піднісся вгору,
До блакиті, далі від злоби...
І безсило впав. Навколо горе
Й купа цегли. Плакали дуби.

Плакали і люди. Витирали
Рукавом небесну синь з очей.
І прокльони слухали вандали:
Їм не днів бажали, а ночей.

От і все... Гірка й болюча драма...
Тільки сизий дим зі свіжих ран...
Через кілька літ на місці храму
«Возведуть» дешевий ресторан.

Він стоїть, та завжди чимось хворий.
Йдуть роки, немає вороття.
А дуби простерли віття вгору,
І чекає небо каяття.

Бережім свої сердечні храми
Від наруги ворога душі.
Господи, пребудь довіку з нами.
Сохрани від зла, гріха та лжі.

* * *

Я до Бога іти не мушу,
Той, хто мусить, — той не дійде.
Силоміць не очистим душу,
В ній не зблисне ніщо святе.

Йти з бажанням, як до Любові,
Як назустріч теплу й добру,
Як на промені світанкові,
Як стрічати ясну зорю.

Я жаданої тої стрічі
Так хотів, як земля дощу,
Щоб Любові глянуть у вічі
І почути батьківське: «Прощу!»

Хай із віри зростають крила,
Щоб летіти в цвітіння весни,
Щоб душа лиш не звечоріла
І світанки були ясні.

Я до Бога іти не мушу,
Силоміць не освятиш душу...

* * *

Якби молитва мала кольори,
Були б ми свідками прекрасного видіння.
Як плід, як дар воно глибокого смиріння,
Що фіміамно лине догори…
Якби молитва мала кольори.

Коли б на двір ми вийшли уночі,
То нас яса тоді зустріла б світлосяйна,
І нам відкрилася б свята молитви тайна,
Як ночі день віддасть свої ключі…
Коли б на двір ми вийшли уночі.

І день для нас веселкою б світив,
Бо із сердець людських, йдучи у день грядущий,
Лилися б молитви високі, невмирущі,
Життя було б із подостатком див…
І день для нас веселкою б світив.

Якби молитва мала кольори
Удень,
Вночі,
Усякої пори.

* * *

Він — Божий Син. Він небом обцілований.
І відчували у синедріоні,
Що не вони, а Він, некоронований,
Сидить по праву на вселенському троні.

Він був Дивак. Йому пропонувалися
Всі царства світу й слава їхня тлінна.
Відрікся. Бо від Нього вимагалося
До ніг упасти ворогу уклінно.

Він був Дивак. Усій безправній челяді
За друга й побратима був щоденно.
Він не боявся з ними повечеряти,
Зробивши святом їх життя нужденне.

Він був Любов, нічим не заплямована.
Її божественну Він ніс усюди.
Була любов і зраднику дарована,
Коли в смиренні ноги мив Іуді.

Підбитим птахом лиш Йому судилося
На хрест здійняти крила розпростерті.
Допити чашу, мовити: «Звершилося!»
І непідвладним стати навіть смерті.

* * *

Наче подзвін, в серці засторога,
Ангел з неба відведе біду.
Не піду до іншого я Бога,
Я за іншим Богом не піду.

Коли неміч прийде до порога
Сам Спаситель зцілить від недуг.
Не піду до іншого я Бога,
Я за іншим Богом не піду.

Світ нещадний пересудить строго,
Та не згасне мій високий дух.
Не піду до іншого я Бога,
Я за іншим Богом не піду.

Шлях низинний — теж моя дорога.
Там ще більше перлів віднайду.
Не піду до іншого я Бога,
Я за іншим Богом не піду.

Мої збиті, втомленії ноги
Відпочинуть в райському саду.
Не піду до іншого я Бога,
Я за іншим Богом не піду.

Вдовині лепти

Народ у храмі: лиця, лиця.
Багаті, вдови, бідняки…
Христос супроти сів скарбниці,
В яку вкидали срібняки.

Ідуть мужі... Розкішні шати
І благородна сивина —
Ознака, що вони багаті.
Такі і жертвують сповна.

Щедротна жертва від багатих —
Не перегин, не дивина.
Багатий має звідки взяти,
А для скарбниці — зайвина.

Серед шумливого народу,
Посеред храмових прикрас,
Стоїть вдова з простого роду,
Що стала прикладом для нас.

Іде несміло до скарбниці.
Як щире серце тріпотить!
Дві лепти стиснуті в правиці.
Благословенна, славна мить!

Ця мить для Господа, Владики...
Коли жертовно на вівтар
Кладем мізерне, невелике,
В Його ж очах — це гідний дар.

Ми несемо любов та вірність
І просимо: — Благослови,
Щоб наші жертви мали цінність,
Як лепти бідної вдови!

Володимир САД

Віктор Назарчук: «Моя життєва позиція — просто йти за своїм покликанням»

Коли з нагоди 25-ліття діяльності духового оркестру церкви християн віри євангельської м. Горохів я зустрівся з його керівником Віктором Петровичем Назарчуком і зайшла мова про інтерв'ю для журналу, то він аж знітився. Сказав: «Я не хочу себе якось виставляти. Бо те, що ми тут натворили, то порівняно з жертвою Ісуса Христа — ніщо. Моя життєва позиція — просто йти за своїм покликанням і виконувати свою працю». Зрештою він згодився, і ми говорили про його дитинство й становлення як музиканта й педагога, про віру, про покликання, про служіння й потребу заохочувати до нього усіх членів церкви та їхніх дітей, всіляко цьому сприяти, знаходячи способи, щоб задіяти щонайбільше людей в церковній праці.

Зауважу, що згаданий оркестр євангельської церкви Горохова — це не єдиний колектив, якого веде Віктор Назарчук. Він працює з духовими оркестрами церкви Адвентистів сьомого дня міста Горохова, церков християн-баптистів міста Луцька (Дім Євангелія) та села Скобелка Горохівського району, допомагає духовим оркестрам інших християнських громад області.

— Вікторе Петровичу, для нашого ближчого знайомства розкажіть, коли і де ви народилися, хто ваші батьки.

— Я з'явився на світ у 1953 році. Народився на Волині. Мій тато мав вищу інженерно-технічну освіту й працював у сільськогосподарському технікумі в м. Горохів, викладав механізацію. Мама — агроном. Приїхала на Волинь зі Східної України за направленням. У Горохові побудували дім — і так осіли в ньому. У цьому місті я зростав, навчався, виховувався і живу й працюю донині. Батьки були православного віросповідання. Але яка то була віра? Батько в церкву не ходив ніколи. Мама — хіба що на якесь свято коли-небудь. За комуни ми мало що знали про церкву, про Бога.

— Коли ви захопилися духовою музикою і як це захоплення вас вело по житті?

— Ще з дитинства. Коли чув, що грає оркестр, то мене переповнювало якесь неземне відчуття, щось урочисте, святкове. Звук труби вабив до себе, як якийсь магніт. Мені в середній школі добре давалися точні предмети. Але коли пішов у музичну, то весь інтерес, усі емоції переключилися на музику. У середню школу не хотілося йти, то я часто із самого ранку йшов у музичну — й грав на трубі.

Мене не потрібно було контролювати, підганяти й змушувати. Звичайно, крім інтересу до музики, у мене були й здібності — і хотілося тим займатися.

Закономірно, що після школи пішов учитися в Луцьке музичне училище.

Закінчивши його, влаштувався на роботу в музичну школу в Горохові. І по цей день я там, уже 40 років. Мабуть, на те була Божа воля.

Я працював над духовими оркестрами в школах, колгоспі, це були переважно дитячі колективи. Набирався досвіду в організації духових оркестрів. Якось так вийшло в моєму житті, що мені доводиться весь час працювати з людьми. Від самої армії, де я був старшиною батареї: сто п'ятдесят солдат — їм по 18 років, і мені так само. У школі завучем працював довго: робота з педколективом, потрібно було вирішувати з учителями різні питання. Немало попрацював з дитячими колективами. І тепер можу працювати з такими колективами, як у Горохові й у Луцьку, в «Домі Євангелія» (посміхається).

— Вас запросили до праці в церкву, коли ви ще не були євангельським християнином, і звичайно помічали недоліки її членів. То як все-таки ви прийшли до пізнання Бога?

— Недоліки є у всіх, бо всі люди. А моє покаяння — це процес. Я-то взагалі скороспілок не признаю: ще не розібрався ні з чим — і вже там. Я спілкуюся з адвентистами, бо допомагаю їм з духовим оркестром, то вони кажуть, що не поспішають тих, хто прийшов у церкву, відразу залучати до служіння, до проповіді: хай два-три роки посидять на лавці, розберуться, чи узагалі туди потрапили і що мають робити. Тож у мене процес навернення затягнувся. Потрібно було зі всім розібратися, усе переосмислити.

Тож коли в Горохові дім молитви відкрився й мене запросили вести духовий оркестр — то я 8 років працював з ним, не будучи членом церкви. На мене дехто махав рукою: «Ех, безнадійна людина». Тільки один брат — Степан Лащук — похвалив, сказавши: «Я поважаю людей, які не роблять швидких рішень».

А мені доводилося перечитувати євангельські співаники, звертати увагу на тексти пісень, мелодії яких ми мали грати. Варто ще віддати належне тим служителям, як-от Ярослав Тихонович Мельничук, Петро Романович Синюк, які не відкинули мене, мовляв: невіруючий, як він може брати участь у служіннях. Вони поставилися до мене з великим розумінням. І так у мене відбувся плавний перехід у віру. Без якихось переживань і потрясінь. Прийшло розуміння, що є церква, є Бог і Йому потрібно служити в добрій і чистій совісті. Бо ж Бога не обманеш. Я зрозумів, що мені потрібно покаятися. Відбувся внутрішній перелом. Покаяння — це результат нашого глибокого внутрішнього процесу, людина має пережити момент істини всередині себе. Тож у 2000 році я засвідчив покаяння і прийняв водне хрещення.

— Чи змінилося ваше бачення оркестру, коли ви стали членом церкви?

— Так, змінилося. Це вже потрібно іншу музику грати. Не так як раніше на парадах: погарали, отримали 10 карбованців — і відзначили. А тут має бути внутрішній магніт — ти хочеш це робити, бо це служіння, ти в церкві. І відповідно репертуар міняється. Є різниця в тому, що грати марш і бадьоро промарширувати, а що — християнську мелодію, під яку люди каються.

Ми в церкві не просто граємо, ми коментуємо, до якого псалма ця мелодія, про що в ній йдеться? Яка основна думка, яка тема цього псалма, зачитуємо Слово Боже. Також і псалми, які граємо, впорядковуємо, щоб йшли за певним порядком, за певною логікою один за одним, а не проти шерсті. Але не відразу прийшло таке розуміння. Був пошук. Щось відкидали, щось додавали. У церкві має бути своя режисура — щось на початок, щось на кульмінацію і на завершення.

— Слухаючи вас, бачу, що ваше захоплення стало вашою роботою, а зрештою — і служінням. Чи це не є наслідком Божого покликання?

— А що таке покликання? Це, мабуть, та праця, якої від тебе чекає Господь. І для її виконання Він дає здібності й бажання. От і мені дав. Звичайно, у кожного своє покликання. Усі не будуть грати в оркестрі й співати в хорі. Церква — це великий організм. У ньому є різні служіння: і духовий оркестр, і хор, і проповідники, й вчителі. І навіть того двора підмести треба добре, на совість, а не просто порозмітати сміття. А якщо говорити конкретно про духовий оркестр, то повинні бути хоч якісь музичні здібності. Правда, ми не робимо суворого відбору, як-то буває: перевірив — нема слуху, нема яскраво виражених здібностей, то йди гуляй. Нічого подібного. У церкві до служіння потрібно залучити максимум людей. Людям потрібно помогти знайти своє покликання.

— То ви не відмовляєте тим, хто виявляє бажання грати у вашому оркестрі?

— Такого не було ні разу. Пригадую Толіка, колишнього алкоголі-

ка й закінченого наркомана. Коли я його вперше побачив, то злякався — чорний, очі дикі. Він покаявся і прийшов до мене: «Я хочу грати». Але ж він ніде не вчився, виростав, як бур'ян. То я дав йому барабан, і він трохи стукав у нього. А потім доручив відповідати за молодшу групу: він слідкував, чи вони ходять на репетиції, чи їхні інструменти почищені. Отаку в оркестрі мав ділянку роботи. Грати було йому тяжко, але він був в оркестрі (посміхається). Робота кожному знайдеться. Хто слабший здібностями — тому пропоную простеньку партію. Ми оркестрові партії робимо під можливості кожного виконавця. Основне, що людина в церкві, вона має служіння — і тим задоволена.

Правда, ми декого просили покинути колектив за недбале ставлення до обов'язків. Бо що робити, коли людина не реагує на зауваження і поводить себе як хоче? Доводилося відправляти додому.

Були такі, які самі покинули оркестр. Наприклад, женився — і залишає, бо так сказала дружина. І це негативний факт. Навпаки, домашні мають підтримувати своїх рідних у служінні.

Багато хто виїхав у Америку. Я їм казав: «Хлопці, хіба вам тут роботи немає, немає служіння?» Я не сприймаю того, коли серйозні члени церкви, навіть служителі, їдуть у той американський рай, коли тут безмір роботи. Вони там на служіння часу не мають, бо є можливість заробити гроші — і заробляють.

Людей в церкві, особливо дітей і молодь, треба залучати до служінь, щоб вони були прив'язані до церкви чим можна і скільки можна. Їм потрібно дати максимум церковного навантаження.

— Що ж потрібно зробити, щоб наші діти захотіли служити в церкві?

— Спочатку привчити до церкви, до зібрань, щоб вони ними дорожили, а потім заохочувати до участі в служіннях. От що я спостерігаю в церквах: батьки сидять на служінні, а їхніх дітей з ними немає — вони в недільній школі. А в недільній школі не професійні учителі, а переважно підлітки, аматори. Як вони їм відкриють глибокі біблійні істини? І що їм там робити дві години? Навіть у загальноосвітній школі урок 45 хвилин. Цього часу достатньо, так довела наука. Зрештою, їх відпускають — і вони бігають, бавляться. Їм під час зібрання можуть дозволити ходити, давати цукерки, печиво. Діти повинні бути в домі молитви й привчатися до порядку, до послуху. Інакше вони вважатимуть, що зібрання — це щось другорядне, бо ж вони не чують проповідей і не відчувають церковної атмосфери. У дітей не закладається поняття, що дім молитви — це дім Божий, у якому Сам Бог присутній Духом Святим, що це святе місце й у ньому має бути тиша й покора.

Батьки повинні контролювати своїх дітей, де б вони не були: чи в церкві, чи поза церквою, знати, що вони роблять, як себе поводять. А не так, що віддали свою дитину в середню школу чи недільну, чи в хор — і не цікавляться ні їхніми успіхами, ні поведінкою. Виходить: наші діти — ваші проблеми. Так не має бути.

— Що необхідно для успіху в служінні?

— По-перше, бажання служити; по-друге, відповідальність перед Богом і перед церквою. І третє — має бути жертовне життя. Жертва щира — це віддати найкраще — свій час дорогоцінний, протягом якого ти міг би щось собі зробити чи заробити, вторгувати. Але цей час ти віддаєш на діло Боже, на ту саму репетицію, щоб знайти інструменти, їх відремонтувати. Буде жертва — буде й результат. А як просто відбути номер — то благословення не буде, нічого не буде з того, що робиться як-небудь і з примусу.

— Відомо, що від одноманітної роботи настає утома. Як ви піднімаєте робочий і творчий тонус оркестрантів?

— Потрібно обов'язково зацікавлювати колектив, інструменти нові додавати, шукати нові твори для репертуару. Раджуся. Приходжу на репетицію: ось є такий псалом. Кажуть, що не подобається. Не подобається, значить не будемо грати. Треба, щоб усі грали з бажанням, а не так: я вам дав, а ви мусите. Це колектив, це живі люди — і з ними треба рахуватися. У плані техніки гри можна бути категоричним, а щодо репертуару — то приходити до згоди, бо це ж спільна робота. Церква — це організм. І щоб один грав із бажанням, а той кривився — так не має бути.

Урізноманітнюємо репертуар класичними творами, як-от «Як славен наш Господь в Сіоні» (Д. Бортнянський), «Алілуя» (Г. Гендель), марш «Прощання слов'янки» та багато інших.

Зі згаданим маршем ми мали цікаву історію. Коли проводили євангелізацію в одному селі, підійшло до нас кілька хлопців і кажуть: «Ви не заграєте «Прощання слов'янки». — «Ні, заграємо», — відповідаю. «Не заграєте». — «А якщо заграємо, залишитеся?» — питаю. «Сядемо і будемо слухати», — обіцяють. Ми зіграли. Потім ще раз. І так вони пробули до закінчення євангеліза-

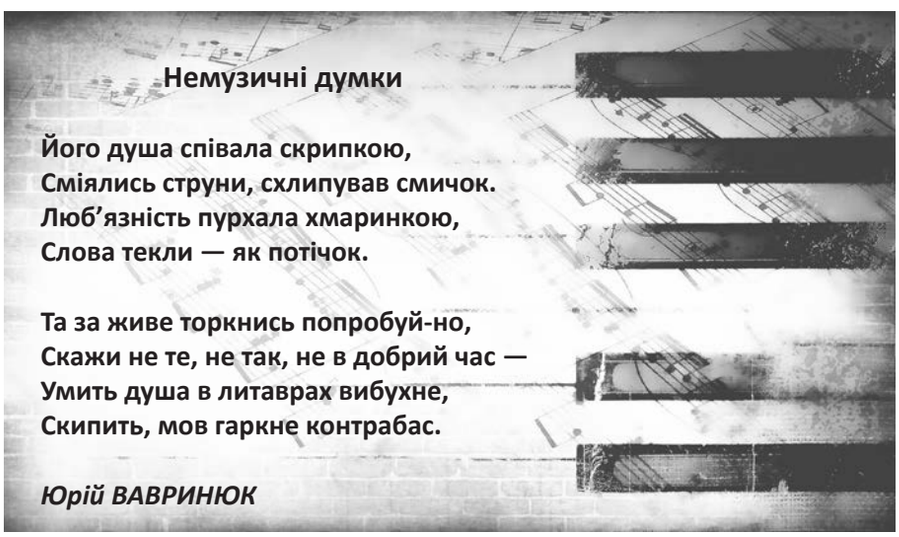

Немузичні думки

Його душа співала скрипкою,
Сміялись струни, схлипував смичок.
Люб'язність пурхала хмаринкою,
Слова текли — як потічок.

Та за живе торкнись попробуй-но,
Скажи не те, не так, не в добрий час —
Умить душа в литаврах вибухне,
Скипить, мов гаркне контрабас.

Юрій ВАВРИНЮК

ційного заходу. А згодом на одному зі служінь підійшов до мене один чоловік і сказав, що він був серед тих хлопців, які просили зіграти цей марш, і вже два роки, як є членом церкви.

Музиканти мають знати, для чого вони проводять репетиції, де вони використають своє уміння, у яких заходах вони братимуть участь, тобто потрібно вести цілеспрямовану підготовку.

На різдвяні свята ми були на служінні в Нововолинську — і один чоловік засвідчив своє покаяння. В іншій — аж п'ятеро. Це особливо вражає і стимулює до роботи. Такі моменти говорять, що праця не даремна.

Хочу сказати, що в мене мало часу, щоб організовувати поїздки. Було б добре, щоб у братстві наголошувалося на співпраці й самі церкви запрошували на свої служіння чи на заходи, які організовують, такі колективи, як наш.

— Що ви вважаєте успіхом у вашому служінні?

— Ми відвідали дуже багато церков. Після цього в багатьох громадах стали відновлювати оркестри й засновувати нові. Господь нас використав, щоб популяризувати музичне служіння. До нас звертаються за порадою, де інструменти придбати, допомогти з репертуаром, бо ж у нас немає готових друкованих збірників нот для духового оркестру — їх самим потрібно робити. І так ожила оркестрова сфера служіння.

За 25 років існування оркестру через нього пройшло понад 100 чоловік. Вони досвідчені музиканти, активні популяризатори духової музики в церквах.

Ми служили в Малині, а туди приїжджає до п'яти тисяч людей. Грати для такої аудиторії — це серйозна річ. Люди побачили — і стануть у себе розвивати таке служіння.

У 2015 році брали активну участь у проведенні «Фестивалю надії» у Львові за участю всесвітньовідомого євангеліста Франкліна Грема, на якому зібралося до 40 тисяч наших співвітчизників.

Кілька разів проводили служіння в Сокальській тюрмі. Запам'яталося, як перший раз там були, то нам виділили всього 45 хвилин на нашу програму. Провели ми служіння, а нам кажуть: будьте ще годину. І ми грали для ще однієї групи в'язнів.

Наш аматорський колектив із Горохова мав можливість кілька разів бути на найбільшій сцені держави — у палаці «Україна» під час свята Подяки. І я кажу братам: «То не жарти. Колективи, як наш, на таку сцену зазвичай не попадають. Але ви стараєтеся — Бог все бачить і відкриває вам двері, так що ви будете потрібні скрізь. Тільки треба служити, а не грати, щоб похвалили».

— Що ви порадите тим людям, які хотіли б знайти своє служіння?

— Раджу не соромитися щось робити в церкві, не боятися й не сидіти пасивно на лавці, а пробувати себе в будь-якому служінні. Не вийшло в хорі, то йди в оркестр чи в недільну школу. У церкві служінь багато, було б бажання служити. Звичайно, не все відразу виходить. Коли я прийшов на роботу після навчання, а я мав десь 20 років, то було, що оркестр на сцені збився і став… і що я мав робити? Звичайно, можна сказати, що фахівець такий. Але я старався робити краще, а ще мені дали можливість удосконалюватися. Тож шукайте, працюйте — і ви зможете поєднати свою мрію, свої здібності, своє служіння з покликанням — і виконаєте Божу волю.

Розмовляв
Василь Мартинюк

Відбувся підсумковий євангельський форум «Рух реформації продовжується»

23 лютого 2018 року в приміщенні церкви християн віри євангельської «Благодать» м. Києва відбувся підсумковий євангельський форум «Рух Реформації продовжується», у рамках якого Організаційний комітет з відзначення в Україні 500-річчя Реформації зібрав представників усіх проте стантських спільнот із усіх регіонів України, щоб підвести підсумки цілого ряду заходів, які минулого року були організовані на всіх рівнях і в різних форматах відповідно до спеціального Указу Президента України. Захід об'єднав близько тисячі учасників зі всієї України, зокрема пасторів, молодіжних, соціальних та сімейних служителів, освітян, науковців, митців, журналістів, бізнесменів, політиків тощо.

Голова Спеціального комітету з відзначення в Україні 500-річчя Реформації, утвореного Радою євангельських протестантських церков України, та співголова спеціального урядового Комітету з цієї ж нагоди, народний депутат України Павло Унгурян виступив із доповіддю, у якій змалював реалії сучасного релігійного життя в Україні та перспективи розвитку євангельських спільнот, які отримали потужний організаційний та духовний імпульс для поширення своєї місії в рамках урочистостей та відзначень, що відбулися 2017 року.

Програмою заходу було передбачено виступи кількох державних та наукових діячів, які доклали особливих зусиль щодо відзначення 500-річчя Реформації: радника Президента України Юрія Богуцького, заступника Міністра молоді та спорту України Олександра Яреми, відомих релігієзнавців, співробітників Відділення релігієзнавства Інституту філософії НАН України Анатолія Колодного, Людмили Филипович і Петра Яроцького та знаних, чільних сучасних богословів, які репрезентують модерну точку зору євангельської спільноти України, Михайла Черенкова та Максима Балаклицького.

Міністерство культури України під час зібрання представляв директор Департаменту в справах релігій та національностей Андрій Юраш, який у своєму виступі підкреслив унікальність святкувань, що відбулися минулого року в сенсі того, що мало яка країна Європи, у якій навіть переважають віруючі протестантських напрямів, може продемонструвати такий же рівень поваги й пошанування унікального ювілею, що змінив обличчя цілого континенту. Серед уроків, які варто спеціально відзначити за результатами проведених минулорічних урочистостей, чи не головним є факт усвідомлення потреби й доречності співпраці релігійних та державних інституцій, під час якої кожна зі сторін взаємодії отримує додаткові можливості для реалізації власних місій: релігійні спільноти — шанс мати більший простір для реалізації власної євангелізаційної сфери діяльності, а держава — отримує важливий духовний вимір та духовну основу для всіх форм та сфер самореалізації.

Зібрання благословили та з молитовними побажаннями звернулися до присутніх теперішній головуючий у Раді євангельських протестантських церков України, старший єпископ Союзу вільних церков християн євангельської віри України Василь Райчинець та голова Всеукраїнського союзу євангельських християн баптистів Валерій Антонюк.

Після завершення пленарних засідань, у другій половині дня робота Форуму відбувалася в 10-ти тематичних секціях та 24-х секціях, утворених за регіональним принципом.

Звітно-виборні конференції обласних об'єднань УЦХВЄ

У грудні стартував період звітно-виборних конференцій обласних об'єднань УЦХВЄ, які триватимуть до кінця березня 2018 року.

У більшості областей старші служителі були переобрані на новий термін. Але у ряді об'єднань сталися зміни.

16 грудня 2017 року на Житомирщині єпископ Володимир Бричка передав служіння в області новообраному старшому пресвітеру, пастору «Церкви віри, надії, любові» м. Коростень **Руслану Юзюку.**

Зміни відбулися й на Рівненщині. Під час звітно-виборної конференції 23 грудня 2017 року старшим пресвітером було обрано **Олександра Котка** — пастора церкви ХВЄ с. Тинне Сарненського району.

20 січня звітували про роботу за рік церкви Київської області, делегати обрали старшим пресвітером пастора **Олександра Озеругу** з м. Вишгорода. Попередній керівник обласного об'єднання Олександр Ірсонович Озеруга, пастор церкви с. Червона Мотовилівка, відійшов у вічність у листопаді 2017 року.

2 лютого під час звітно-виборної конференції церков Полтавської області чинний голова обласного об'єднання Степан Павлусь склав свої повноваження. Старшим пресвітером Полтавського обласного об'єднання було обрано **Михайла Романа.**

24 лютого звітно-виборна конференція відбулася в м. Запоріжжі. З трьох кандидатів на посаду старшого пресвітера було обрано пастора церкви «Христос є відповідь» **Андрія Лисенка.**

Михайло Роман

11 березня в м.Тернопіль відбулося відкриття нової євангельської церкви «Спасіння», вул. Микулинецька, 8, та посвячення її молитовного будинку.

Служителі різних регіонів України об'єднали зусилля навколо проекту «Допоможемо вижити»

14 лютого на базі церкви «Філадельфія» пройшла зустріч регіональних керівників проекту «Допоможемо вижити». Близько 30 осіб із семи областей України приїхали до Києва, щоб представити звіт про виконану благодійну роботу у своєму регіоні, а також виробити стратегію подальших кроків.

Відкрив зустріч один із керівників проекту «Допоможемо вижити», президент Global Christian Support Ярослав Малько. Він надихнув присутніх словами з Євангелії про те, що саме добрі справи допоможуть людям пізнати Христа, а також нагадав про основні якості благодійника: бажання, смиренність і лагідність.

Про виконану за останній квартал роботу проекту «Допоможемо вижити» розповів Федір Герасимов, директор християнської місії «Нове життя» (м. Одеса). Пастор Федір навів дані про те, скільки бездомних людей було нагодовано, яка допомога була надана одиноким, літнім і незаможним людям, удовам, інвалідам. Розповів також про свій досвід відкриття центрів збору й роздачі гуманітарної допомоги, пошуку партнерів та ресурсів.

«У планах проекту «Допоможемо вижити» — почати більш ефективну роботу в областях, охопити нові регіони, налагодити систему комунікації», — сказав Федір Герасимов. Для цієї мети учасники зустрічі склали карту ресурсів, обговорили інструменти для фандрайзингу та систематизації роботи, заслухали програму семінарів.

Юрій Священко, пастор церкви «Нове життя» з міста Миколаєва, розповів, як розвивається проект «Допоможемо вижити» в його регіоні: «Ми почали роботу в жовтні 2017 року. Попросили соціальні служби надати нам списки малозабезпечених людей, багатодітних матерів, інвалідів і оголосили про акцію. Прийшло понад 200 осіб. Потім ми стали працювати з бездомними: почали їх годувати, надавати душові кабіни, переодягати. Ці люди стали довіряти нам, і тепер деякі вже відвідують зібрання».

Проект «Допоможемо вижити» стартував майже два з половиною роки тому в Одесі. Саме там відкрився пункт прийому й роздачі гуманітарної допомоги, яку передали партнери з Америки та Європи. Потім пункти були відкриті в інших областях України.

Керівники проекту працюють над тим, щоб його підтримувати також за рахунок внутрішніх резервів. «Наше завдання — підняти національний дух і ресурс, а не тільки спиратися на допомогу Заходу й Америки. На прикладі акцій в Одесі, Миколаєві та Запоріжжі, ми побачили, що всередині нашої країни є величезний потенціал. Люди готові допомагати. Я впевнений, що в кожному регіоні України ми можемо підняти соціальне служіння на більш високий рівень», — сказав президент GCS Ярослав Малько.

У Міністерстві освіти випускникам духовних вишів вручили свідоцтва про державне визнання дипломів

13 лютого 2018 року в МОН України відбулося вручення свідоцтв про державне визнання дипломів духовних закладів, що засвідчує відповідний кваліфікаційний рівень випускників для державних установ і організацій. Адже сьогодні випускники духовних вишів задіяні в різноманітних служіннях церков і активно співпрацюють із різними установами.

За словами заступника декана Київського біблійного інституту Оксани Маліщук, на основі свідоцтва бакалавра можна буде продовжити навчання за рівнем магістра в державних навчальних закладах. А також вести просвітницьку діяльність у закладах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України.

«Цього разу свідоцтва отримали близько двадцяти випускників КБІ, серед них і старший єпископ УЦХВЄ Михайло Паночко, його перший заступник Микола Синюк та єпископи з кількох областей України. Серед них були також викладачі самого КБІ, зокрема декан Алла Нечипорук», — розповідає Оксана Маліщук.

Як повідомив голова Департаменту вищої освіти України Олег Шаров, на даний час визнано 1000 дипломів про духовну освіту різних рівнів, ще 300 знаходиться в процесі розгляду.

Що стосується випускників КБІ, то всього на сьогодні державою визнано 42 дипломи, 31 із яких — на останньому засіданні. У більшості інших вузів братерства ще менше. А це свідчить про те, що навчальним закладам УЦХВЄ потрібно оптимізувати свою роботу з Департаментом вищої освіти. Адже сам факт визнання державою дипломів духовних закладів — безпрецедентний в історії незалежної України. Важливо ним скористатися.

Семінар на тему «Місіонерська ситуація в Росії, Криму, на сході України» провів перший заступник старшого єпископа УЦХВЄ Микола Синюк.

Під час Конференції PEF — зустрічі лідерів 60 п'ятидесятницьких об'єднань Східної і Західної Європи, яка відбувалася 7-9 березня у Варшаві.

8 березня єпископ Микола Синюк зустрівся з українською молоддю м. Варшави. Він із приємністю відзначив, що молоді брати й сестри, які виїхали за кордон, цікавляться не тільки заробітками, але і євангельськими істинами.

Вручення свідоцтв про державне визнання дипломів про духовну освіту служителям УЦХВЄ.

Київська церква «Скинія» відзначила день народження хрещенням та рукопокладенням.

Львівська церква «Воскресіння» та місія «Добрий самарянин» провели зимовий табір для дітей з прифронтової зони.

ЗАПРОШУЄМО НА НАВЧАННЯ

ЧЕРНІВЕЦЬКА БІБЛІЙНА СЕМІНАРІЯ

оголошує набір студентів
на очно-заочну форму навчання за програмами:

Учитель недільної школи
Початкова духовна освіта
– 1 рік навчання

Християнський служитель
Середня духовна освіта
– 2 роки навчання

Бакалавр практичної теології
Базова вища духовна освіта
– 4 роки за спеціалізаціями:
- пастирське служіння
- християнська педагогіка
- місіонерське служіння
- молодіжне служіння
- соціальна робота
- музичне служіння

Магістр богослов'я
– 2-2,5 роки навчання

Доктор служіння
– 3 роки навчання

Доктор богослов'я
– 4 роки навчання

Набір на докторську програму відбуватиметься з 20 квітня по 20 травня 2018 р.

Наша адреса:
Чернівецька Біблійна Семінарія
вул. Героїв Майдану, 246
м. Черніцві, 58013
Україна

Телефон: +38 (050) 722-10-60
http://www.cbsem.com
Ел.пошта: officechbs@gmail.com